

. SPIS TREŚCI:

1.	Wprowadzenie.....	3
1.1.	Podstawy, cel i zakres opracowania.....	3
1.2.	Metody i materiały źródłowe wykorzystane przy sporządzaniu prognozy	3
2.	Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	6
2.1.	Teren objęty aktualizacją studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i jego obecne zagospodarowanie	6
2.2.	Główne założenia projektowanego dokumentu	8
2.3.	Powiązania projektu aktualizacji studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami	11
2.4.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	11
3.	Istniejący stan środowiska na terenie objętym projektem aktualizacji studium.....	11
3.1.	Ukształtowanie terenu	12
3.2.	Budowa geologiczna	13
3.3.	Gleby	14
3.4.	Warunki hydrogeologiczne	15
3.5.	Hydrografia	17
3.6.	Klimat	19
3.7.	Warunki aerosanitarne	19
3.8.	Klimat akustyczny.....	20
3.9.	Biosfera	21
3.10.	Obszary chronione	27
4.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	29
5.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	30
6.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	33
7.	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a także na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.....	36
7.1.	Przewidywane oddziaływania na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	37
7.2.	Przewidywane oddziaływania na powierzchnię ziemi i grunty	41
7.3.	Przewidywane oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne	43
7.3.1.	Wpływ na Jednolite Części Wód	44
7.4.	Przewidywane oddziaływania na powietrze	45
7.5.	Przewidywane oddziaływania na ludzi	46
7.6.	Przewidywane oddziaływania na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	51
7.6.1.	Wpływ na teriologiczne korytarze ekologiczne	54
7.7.	Przewidywane oddziaływania na zasoby naturalne	57
7.7.1.	Lasy ochronne	57
7.7.2.	Grunty rolne i leśne	57
7.7.3.	Złoża kopalin.....	57

7.8.	Przewidywane oddziaływania na krajobraz	58
7.9.	Przewidywane oddziaływania na dobra materialne i zabytki	59
7.10.	Ustalenia aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w kontekście założeń Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	62
8.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	64
9.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	64
10.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	67
10.1.	Ochrona powietrza atmosferycznego	67
10.2.	Ochrona środowiska wodno - gruntowego	67
10.3.	Ochrona przed hałasem	69
10.4.	Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym	69
10.5.	Ochrona różnorodności biologicznej.....	70
11.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.....	71
12.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	73

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1	Lokalizacja terenu objętego opracowaniem	6
Rysunek 2	Lokalizacja terenu opracowania względem JCWPd oraz GZWP	17
Rysunek 3	Lokalizacja terenu opracowania względem JCWP	19
Rysunek 4	Przebieg korytarzy migracji ssaków kopytnych.....	24
Rysunek 5	Przebieg korytarzy migracji ssaków drapieżnych.....	25
Rysunek 6	Przebieg korytarzy migracji ptaków	25
Rysunek 7	Przebieg korytarzy spójności obszarów chronionych	26
Rysunek 8	Przebieg korytarzy ichtologicznych	27

SPIS TABEL:

Tabela 1	Zestawienie złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych na terenie gminy Blachownia	13
Tabela 2	Charakterystyka zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na obszarze gminy Blachownia	18
Tabela 3	Zestawienie drzew pomnikowych na terenie gminy Blachownia	28
Tabela 4	Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.....	48
Tabela 5	Ocena ustaleń zapisów studium na funkcjonalność przejść dla zwierząt w ciągu autostrady A1 na terenie gminy Blachownia	56
Tabela 6	Obiekty zabytkowe	59

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik 1.	Mapa prognozy oddziaływania na środowisko.....	w skali 1: 20 000;
Załącznik 2.	Mapa uwarunkowań przyrodniczych.....	w skali 1: 30 000.

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawy, cel i zakres opracowania

Niniejsze opracowanie obejmuje prognozę oddziaływania na środowisko aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Blachownia.

Zasadniczym celem niniejszej prognozy jest przedstawienie i analiza przewidywanych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją projektowanych zmian przeznaczeń i zagospodarowania terenu w stosunku do obowiązującego Studium...

Zakres merytoryczny merytoryczne prognozy oddziaływania na środowisku został określony w *Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 2081 z późn. zm.).

1.2. Metody i materiały źródłowe wykorzystane przy sporządzaniu prognozy

Na potrzeby sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dokonano rozpoznania i analizy uwarunkowań ekofizjograficznych terenów objętych aktualizacją studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a następnie w ich kontekście oszacowano możliwe oddziaływanie na środowisko projektowanego sposobu zagospodarowania terenów. Przeanalizowano czynniki potencjalnie mogące wpłynąć niekorzystnie na środowisko. Dokonano oceny aktualizacji SUIKZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych. Źródło informacji o stanie środowiska i jego zasobach na przedmiotowym terenie stanowiły dostępne opracowania, a także materiały kartograficzne.

Dla określenia potencjalnego wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko posłużono się metodami analitycznymi wykorzystując analogie pomiędzy planowanymi przeznaczeniami terenów, a obszarami już zagospodarowanymi o zbliżonych funkcjach w odniesieniu do uwarunkowań środowiskowych.

Prognozą sporządzono w oparciu o następujące akty prawne:

- 1.2.1.) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz 2081 z późn. zm.);
- 1.2.2.) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 519 z późn. zm.);
- 1.2.3.) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity, Dz.U. 2018, poz. 142);
- 1.2.4.) Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2017, poz. 1566);
- 1.2.5.) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity, Dz.U. 2017, poz. 2126);
- 1.2.6.) Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 788);
- 1.2.7.) Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 1161);

- 1.2.8.) Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 2187);
- 1.2.9.) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity, Dz.U. 2014, poz. 112);
- 1.2.10.) Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz.U. 2012 poz. 463);
- 1.2.11.) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. 2003 nr 192 poz. 1883);
- 1.2.12.) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2016, poz. 1967);
- 1.2.13.) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183);
- 1.2.14.) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409);
- 1.2.15.) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408);
- 1.2.16.) Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

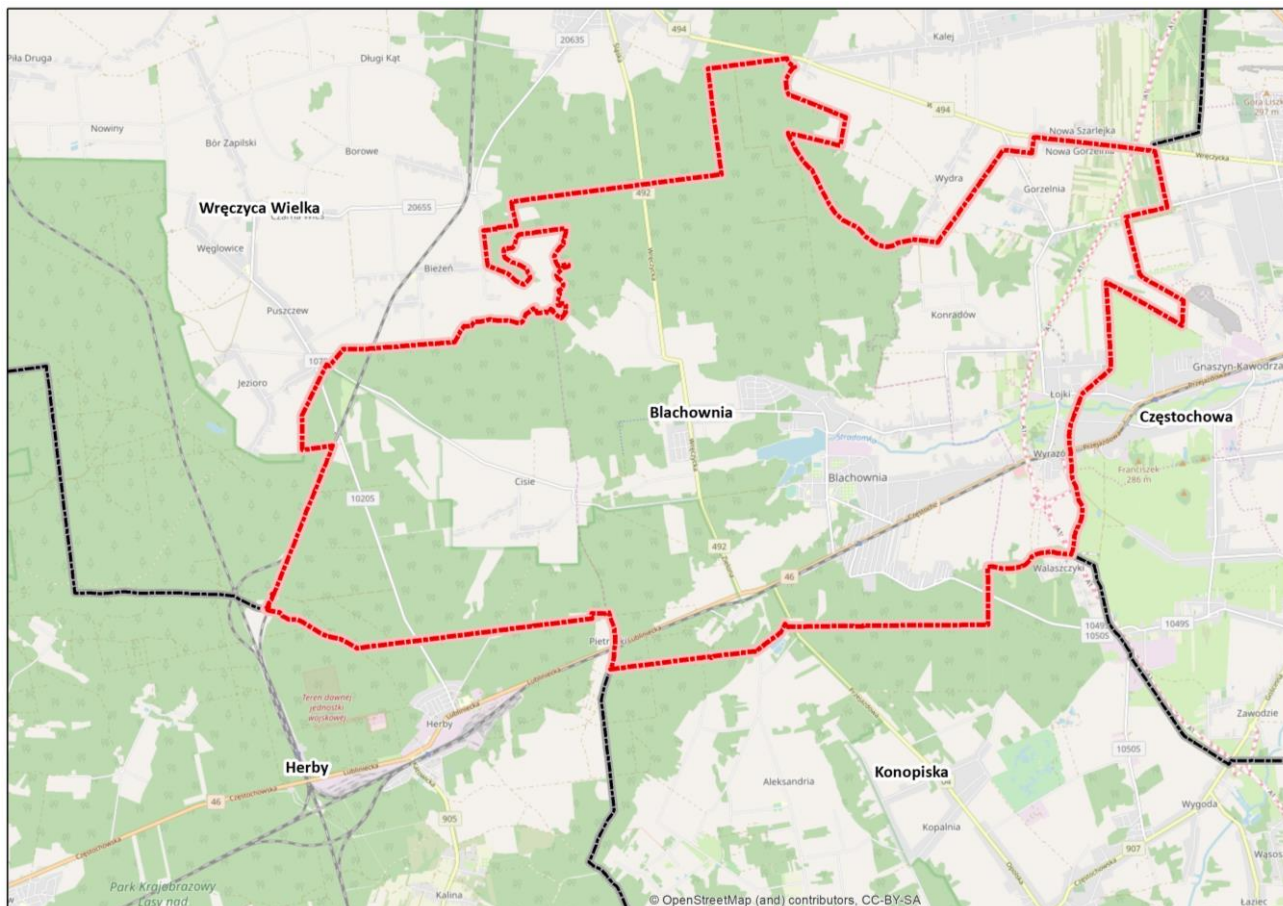
Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano informacje zawarte w następujących materiałach źródłowych i opracowaniach pomocniczych:

- 1.2.17.) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty uchwałą Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. Sejmiku Województwa Śląskiego przyjął (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz.4619);
- 1.2.18.) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Blachownia przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Blachowni nr 263/L/2010 z dnia 10 maja 2010 r.;
- 1.2.19.) Projekt programu ochrony środowiska dla gminy Blachownia na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023;
- 1.2.20.) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Blachownia na lata 2016-2020;
- 1.2.21.) Szczegółowa mapa geologiczna Polski, ark. Boronów, w skali 1:50 000;
- 1.2.22.) Szczegółowa mapa geologiczna Polski, ark. Częstowchowa, w skali 1:50 000;
- 1.2.23.) Mapa hydrograficzna Polski, ark. Boronów, w skali 1:50 000;
- 1.2.24.) Mapa hydrograficzna Polski, ark. Częstochowa, w skali 1:50 000;
- 1.2.25.) Kondracki J., 2001: Geografia fizyczna Polski. PWN, Warszawa;

- 1.2.26.) Matuszkiewicz, 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostępne online: www.igipz.pan.pl);
- 1.2.27.) Matuszkiewicz, 2008: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostępne online: www.igipz.pan.pl);
- 1.2.28.) Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A., Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice, 2007 r.;
- 1.2.29.) Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H., Pilot M., 2005 (2011): *Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce*. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża (aktualizacja, 2011);
- 1.2.30.) www.katowice.pios.gov.pl (informacje o stanie środowiska w woj. śląskim);
- 1.2.31.) <http://powietrze.katowice.wios.gov.pl>;
- 1.2.32.) <http://www.blachownia.pl>;
- 1.2.33.) www.btsearch.pl (stan na 01.2019);
- 1.2.34.) <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>;
- 1.2.35.) osuwiska.pgi.gov.pl;
- 1.2.36.) Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 13 stycznia 2012 roku w sprawie ustanowienia strefy ochronnej - teren ochrony bezpośredniej i pośredniej dla studni S - 2 ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w miejscowości Cisie - opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 17 stycznia 2012 roku poz. 239;
- 1.2.37.) Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 9 sierpnia 2012 roku w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych „Blachownia” w mieście Blachownia - opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 13 sierpnia 2012 roku poz. 3389;
- 1.2.38.) Rozporządzenie Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 163, poz. 3071).

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Teren objęty aktualizacją studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i jego obecne zagospodarowanie

Rysunek 1 Lokalizacja terenu objętego opracowaniem

Teren opracowania stanowi obszar gminy Blachownia, w jej granicach administracyjnych. Gmina Blachownia położona jest w północnej części województwa śląskiego, w powiecie częstochowskim. Od wschodu graniczy z Częstochową, od południa z gminą Konopiska (powiat częstochowski), od północy i zachodu z gminą Wręczyca Wielka w powiecie kłobuckim, od południowego - zachodu z gminą Herby w powiecie lublinieckim. Całkowita powierzchnia miasta i gminy Blachownia wynosi 67,21 km² (6721 ha).

Gmina obejmuje miasto Blachownia, którego integralne części stanowią Błaszczki, Brzózka, Druga Gać, Malice, Ostrowy, Ottonów i Trzepizury oraz sołectwa Cisie, Gorzelnia (sołectwo: Stara Gorzelnia i Nowa Gorzelnia), Konradów, Wyrzów oraz Łojki.

Obszar gminy Blachowni należy do zróżnicowanych pod względem użytków gruntów. W strukturze dominują powierzchnie biologicznie czynne, w tym użytki rolne, rozległe kompleksy leśne oraz tereny wód powierzchniowych, jak np. Jezioro Blachownia. Kompleksy leśne położone w zachodniej części gminy stanowią

część Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą. Centrala część gminy pozostaje w zasięgu otuliny w/w parku krajobrazowego.

Obszary zabudowy obejmują centralne części miejscowości i sołectw, koncentrując się generalnie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Dominującym typem zabudowy w graniach gminy jest zabudowa o charakterze jednorodzinnym. Zabudowania wielorodzinne zlokalizowane są przede wszystkim w miejscowości Blachownia, gdzie na obszarach zurbanizowanych, prócz zabudowy mieszkaniowej występują liczne obiekty użyteczności publicznej, takie jak Urząd Miasta Blachownia, Urząd Stanu Cywilnego, Urząd Pocztowy, zakłady opieki zdrowotnej, Miejski Dom Kultury, ośrodki oświatowe, jak np. szkoła podstawowa, a także kościoły parafialne, punkty handlowe i usługowe czy ośrodki związane ze sportem i rekreacją. Na terenie gminy zlokalizowane są także liczne zakłady produkcyjne. W miejscowości Cisie, na zachód od ul. Sportowej znajduje się kopalnia piasku. Na terenie Blachowni istnieje kilka spółek powstałych po prywatyzacji Huty Blachownia tj. KM METAL, Hermex, odlewa żeliwa Mikoda.

Do głównych elementów komunikacyjnych gminy należy droga krajowa oraz drogi wojewódzkie, zapewniające połączenia zewnętrzne. Droga krajowa nr 46 przebiega w południowej części gminy i stanowi połączenia na trasie Opole - Szczekociny. Przez centralną część gminy w osi południkowej przebiega droga wojewódzka nr 492 (ul. Wręczycka, ul. Zielona) łącząca Ważne Młyny w województwie łódzkim z Blachownią. Droga wojewódzka nr 494 łącząca Częstochowę z Biedzanami w województwie opolskim stanowi północno - wschodnią granicę gminy w miejscowości Nowa Gorzelnia. We wschodniej części gminy przebiega autostrada A1 - aktualnie w budowie. Uzupełnienie układu komunikacyjnego stanowią drogi gminne zapewniające dojazd do poszczególnych posesji. W południowej części gminy przebiega dwutorowa magistralna linia kolejowa nr 61, komunikująca Częstochowę z Lublińcem, we wschodniej części terenu przebiega linia kolejowa nr 131 relacji Chorzów Batory – Tczew. Na terenie gminy występują liczne obiekty i zespoły zabytkowe. W południowo - wschodniej części gminy przebiega fragment dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetyczna 110 kV relacji SE Kawodrza - SE Brzózka. Przez teren miasta i gminy Blachownia, tranzytem przebiega rurociąg ropy naftowej. W przesłanym projekcie Studium (kwiecień – 3 raz do instytucji rdoś) znacząco ograniczono tereny pod zabudowę mieszkaniową (ok. 145 ha) ww. jest efektem wspólnych rozmów z urzędem marszałkowskim a wynikające z art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2018, poz. 1945) obowiązku uwzględnienia w dokumencie studium uwarunkowań wynikających z analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy opartych w szczególności na analizach demograficznych, ekonomicznych, środowiskowych i społecznych oraz bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę. Ww. bilans skorygowano w związku z wprowadzonymi ograniczeniami zabudowy. Obecnie bilans wykazuje pełną równowagę pomiędzy terenami do zainwestowania a możliwościami rozwojowymi. I tak:

- grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych w większości znajdują się na terenach dolin rzecznych oznaczonych w projekcie Studium jako ZDR i wyłączono je z zabudowy,

- jednostkowo wyznaczone w projekcie studium grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych pod zabudowę wynikają wyłącznie z uzyskanych decyzji o warunkach zabudowy, pozwoleń na budowę (spełniają wymagania

zwartej zabudowy) lub z przeznaczenia terenów w mpzp pod zabudowę, które utraciły ważność w 2003 r. oraz stanu istniejącego

- nie wprowadzono nowych terenów pod zabudowę na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią
- zaproponowana zabudowa gwarantuje zachowanie korytarzy ekologicznych w stopniu nie gorszym jak obecnie
- lokalizacja farm fotowoltaicznych nie jest zlokalizowana w obszarach cennych przyrodniczo (wilgotną łąki). Reasumując ograniczono zabudowę w kontekście obowiązującego Studium i spełnia wymagania bilansowania terenów.

2.2. Główne założenia projektowanego dokumentu

W ocenianej aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje się wprowadzenie następujących zmian w strukturze przestrzennej oraz przeznaczeniu terenów:

Obszary ekstensywnej zabudowy

1. **MN1** Tereny ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
2. **MNR** Tereny zabudowy zagrodowej

Obszary intensywnej zabudowy

3. **MN2** Tereny intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
4. **MN2MW** Tereny intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy wielorodzinnej (zabudowa mieszana)
5. **MN2U** Tereny intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zabudową usług komercyjnych
6. **MN2UG** Tereny intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z zabudową usług gospodarczych
7. **MW** Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
8. **MWU** Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z zabudową usług komercyjnych

Obszary zabudowy usługowej

9. **U1** Tereny zabudowy usług komercyjnych
10. **U2** Tereny zabudowy usług publicznych
11. **U1-ZZ** Tereny zabudowy usług komercyjnych i publicznych z zielenią urządzoną
12. **U1/UG** Tereny zabudowy usług komercyjnych, gospodarczych i magazynowych
13. **US** Tereny zabudowy usług sportu i wypoczynku
14. **ZP/U** Tereny zieleni urządzonej i usług towarzyszących

Obszary zabudowy produkcyjnej

- 15. **P** Tereny zabudowy produkcyjnej i składowej
- 16. **PE** Tereny eksploatacji powierzchniowej
- 17. **PP** Tereny przemysłowe - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

Obszary rozwoju infrastruktury technicznej

- 18. **KS** Tereny obsługi komunikacji
- 19. **KPG** Tereny garaży
- 20. **IT** Tereny infrastruktury technicznej

Tereny infrastruktury komunikacyjnej

- 21. **KDA** Teren autostrady
- KDGP,**
22. **KDG,** Tereny dróg klasy głównej ruchu przyspieszonego, tereny dróg klasy głównej,
KDZ, KDL tereny dróg klasy zbiorczej, tereny dróg klasy lokalnej
- 23. **KK** Tereny zamknięte

Pozostałe tereny

- 24. **ZP** Tereny zieleni urządzonej
- 25. **ZD** Tereny ogródków działkowych
- 26. **ZN** Tereny zieleni nieurządzonej
- 27. **ZI** Tereny zieleni izolacyjnej
- 28. **ZL** Tereny lasów
- 29. **ZLs** Tereny dolesień
- 30. **ZDR** Tereny dolin rzecznych
- 31. **ZC** Tereny cmentarzy
- 32. **WS** Tereny wód powierzchniowych
- 33. **R** Tereny rolnicze wyłączone z zabudowy
- 34. **IF** Teren istniejącej farmy fotowoltaicznej

Oceniany dokument, w stosunku do obecnego zagospodarowania oraz obowiązującego studium, przewiduje przede wszystkim utrzymanie istniejącego charakteru zagospodarowania gminy, z jednoczesnym wskazaniem kierunków rozwoju dla poszczególnych obszarów, kierunki zagospodarowania obecne ograniczają w sposób powierzchniowy nowe zagospodarowanie. W ocenianej aktualizacji studium przewiduje się przede wszystkim utrzymanie obszarów zabudowy osadniczej w ramach wyznaczonych terenów ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN1**), terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN2**), terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy wielorodzinnej (**MN2MW**), terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z terenami usług komercyjnych (**MN2U**), terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**MW**), terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z terenami usług gospodarczych (**MN2UG**) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z terenami usług komercyjnych (**MWU**). W aktualizacji studium przewidziano także rozwój w/w terenów w ramach jednostek **MN1**, **MN2**, **MN2U** oraz **MN2UG** na obszarach biologicznie czynnych, jako dowiązanie do istniejącego sposobu zagospodarowania a także wprowadzono tereny zabudowy zagrodowej (**MNR**) na obszarach rolniczych. Dla w/w terenów zabudowy - przewidzianych do rozwoju - wydane zostały decyzje o warunkach zabudowy

i zagospodarowania terenu. W aktualizacji studium uhonorowano istniejący stan prawny, tym samym nie przewiduje się wprowadzania nowych terenów zabudowy nie wyznaczonych w studium obowiązującym, wręcz przeciwnie obszary zabudowy zawężono.

W ocenianym dokumencie utrzymano także tereny zabudowy usługowej, w tym tereny zabudowy usług komercyjnych (**U1**), usług publicznych (**U2**), usług komercyjnych i publicznych z zielenią urządzoną (**U1-2Z**), usług sportu i wypoczynku (**US**), Tereny zieleni urządzonej i usług towarzyszących (**ZP/U**) usług komercyjnych, gospodarczych i magazynowych (**U1/UG**) na terenach zagospodarowanych w stanie istniejącym bądź wyznaczonych pod zagospodarowanie w obowiązującym dokumencie studium. W rejonie Blachowni, w miejscowości Cisie oraz w sąsiedztwie cmentarza w sołectwie Łojki wprowadzono także tereny usług komercyjnych na tereny biologicznie czynne, stanowiącej uzupełnienie struktury zagospodarowania sołectw. W stosunku do obowiązującego SUIKZP i aktualnego zagospodarowania terenu, utrzymano w istniejącym zainwestowaniu tereny zabudowy produkcyjnej i składowej (**P**), tereny eksploatacji powierzchniowej (**PE**) oraz teren przemysłowy - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (**PP**) a także tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (**IT**). W południowo - wschodniej części gminy utrzymano także teren istniejącej farmy fotowoltaicznej w ramach jednostki **IF**. W granicach opracowania wyznaczono ponadto granice terenów projektowanych farm fotowoltaicznych o mocy powyżej 100 kW wraz ze strefami oddziaływania obiektów i urządzeń OZE (dla farmy istniejącej oraz projektowanych). Oceniany dokument wyznacza tereny dróg: autostrady A1 - w budowie (**KDA**), głównej ruchu przyspieszonego (**KDGP**), głównej (**KDG**), zbiorczych (**KDZ**), lokalnych (**KDL**) oraz tereny komunikacji samochodowej (**KS**) i tereny parkingów i garaży (**KPG**), w oparciu o stan istniejący. W aktualizacji studium ujęto tereny kolejowe (**KK**) - w południowej i zachodniej części gminy. W ramach aktualizacji studium, przewidziano realizację nowych połączeń komunikacyjnych w ramach jednostek **KDL**. Dotyczy to istniejących dróg o nawierzchni gruntowej, gdzie dokonano podniesienia standardu drogi bądź nowych ciągów drogowych proponowanych do realizacji w rejonie obszarów wyznaczonych do rozwoju zabudowy już w studium obowiązującym. W analizowanym dokumencie wyznaczono tereny rolnicze z wyłączeniem zabudowy (**R**), honorując tym samym stan istniejący. W ocenianym dokumencie wskazuje się również na utrzymanie istniejących terenów rozległych kompleksów leśnych, zachowując tym samym w stanie nie zmienionym wyznaczone obszary podlegające ochronie prawnej, tj. fragment parku krajobrazowego wraz z jego otuliną. W aktualizacji studium uwzględniono także tereny wód powierzchniowych (Jezioro Blachownia) oraz cieki powierzchniowe wraz z wyznaczeniem obszarów zieleni dolin rzecznych. Jak wspomniano powyżej, na terenie gminy Blachownia istnieje farma fotowoltaiczna o mocy 1MW, na terenie Wyrazowa. W aktualizacji studium projektuje się nowe tereny pod farmy fotowoltaiczne o mocy większej niż 100kW, które wyznaczono na rysunku kierunków do studium:

- na terenach rolnych w Gorzelni (na wschód od autostrady A1);
- na terenach rolnych w Gorzelni (na zachód od ul. Mostowej);
- na terenach rolnych i terenach zieleni nieurządzonej w Gorzelni (na północ i zachód od złoża Stara Gorzelnia);

- o na terenach rolnych w Łojkach (na wschód od ul. Długiej). Ww. mają ograniczyć niską emisję występującą na terenie gminy.
- o na terenach zieleni nieurządzonej w Gorzelni pomiędzy autostradą a naftociągami.

2.3. Powiązania projektu aktualizacji studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami

Projekt aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Blachownia, jako opracowanie planistyczne jest powiązany przede wszystkim z następującymi dokumentami:

- *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/20016 z dnia 29 sierpnia 2016 r.),*
- *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+" (przyjętej uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.),*
- *Koncepcją Przestrzennego zagospodarowania Kraju 2030.*

Aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawiona do oceny realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2).

2.4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Stan wybranych komponentów środowiska jak wody powierzchniowe, wody czy powietrze na terenie województwa śląskiego, w tym również w granicach gminy Blachownia, podlega systematycznemu monitoringowi prowadzonemu przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

Przedłożony do oceny projekt aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przewiduje utrzymanie aktualnego stanu zainwestowania, nie poszerza obszarów zabudowy osadniczej oraz usługowej w kontekście obowiązującego studium i mpzp. Obszary zainwestowane zostały zmniejszone o ok. 140 ha. W tym kontekście za wystarczający uznaje się monitoring środowiska prowadzony przez powołane do tego celu instytucje i nie wskazuje się dodatkowych metod analiz skutków realizacji projektu zmian studium.

3. Istniejący stan środowiska na terenie objętym projektem aktualizacji studium

Stan środowiska w granicach przedmiotowego terenu jest wypadkową oddziaływania zarówno czynników lokalnych, jak i zewnętrznych oraz ich wzajemnych powiązań.

Omawiany teren zlokalizowany jest w północnej części województwa śląskiego i obejmuje obszary położone w granicach administracyjnych gminy Blachownia. Teren ten na przestrzeni lat podlegającym presji antropogenicznej. Przekształcenia lokalnego środowiska w granicach opracowania są związane przede wszystkim z rozwojem osadnictwa, przystosowaniem terenu pod gospodarkę rolniczą a także prowadzoną działalność wydobywczą, w tym górnictwo rud metali.

Teren charakteryzuje się obecnością licznych powierzchni biologicznie czynnych. W stanie istniejącym lokalny system przyrodniczy oparty jest przede wszystkim o rozległe kompleksy leśne, powierzchnie użytkowane rolniczo, enklawy roślinności spontanicznej i urzędzonej - porastające w rejonie zabudowy a także doliny cieków wraz z towarzyszącymi płatami roślinności szuwarowej i łąkowej. Istotnym elementem w układzie przyrodniczym Blachowni jest ponadto zbiornik wodny zlokalizowany w centralnej części terenu. Powyższe siedliska stanowią enklawę dla związanych z nimi gatunków zwierząt.

Z uwagi na lokalizację oraz stan zagospodarowania analizowanego terenu, można mówić o efektywnych powiązaniach ekologicznych umożliwiających swobodną migrację gatunków. Dotyczy to przede wszystkim terenów zalesionych, stanowiących integralną część kompleksu Lasów Lublinieckich oraz dolin cieków powierzchniowych.

Zgodnie z podziałem kraju na jednostki fizyczno – geograficzne według Kondrackiego [1.2.25], teren objęty opracowaniem zlokalizowany jest w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyny Śląsko - Krakowskiej (341), makroregionie Wyżyny Woźnicko - Wieluńskiej (341.2). Południowo - zachodni fragment gminy położony jest w mezoregionie Obniżenia Liswarty - Prosnicy (341.22), zachodnia część gminy położona jest w mezoregionie Progu Herbskiego (341.24), wschodnia część położona jest w zasięgu Obniżenia Górnej Warty (341.25), natomiast północny fragment obejmuje fragment mezoregionu Obniżenie Krzepickie (341.26).

3.1. Ukształtowanie terenu

Analizowany teren położony jest w obrębie Wyżyny Woźnicko - Wieluńskiej, w zasięgu czterech mezoregionów. Wyżyna Wieluńska jest najbardziej na północ wysuniętym regionem Wyżyny Krakowskiej Północnej. Pod względem geologicznym jest to pochylona ku północo-wschodowi płyta wapieni górnej jury, przy czym mezozoiczne podłoże ma nieliczne wychodnie ze względu na przykrycie osadami plejstoceniowymi. Wyżyna Wieluńska rozciąga się między mstowskim przełomem Warty a okolicami Parzymiechów i odznacza się wysokościami nietypowymi dla obszarów wyżynnych – mieszczą się one głównie w przedziale 220 -280 m n.p.m. Kuesta górnouralska jest ogólnie słabo wyrażona, obniżając się stopniowo w kierunku północno-zachodnim. Słabo widoczny jest także krajobraz krasowy, ale rozpoznano liczne miejsca występowania krasu kopalnego.

Teren gminy Blachownia charakteryzuje się stosunkowo mało zróżnicowaną rzeźbą terenu. Teren wykazuje generalne nachylenie ku dolinie Stradomki, gdzie rzędne wysokościowe kształtują się na poziomie około 265 m n.p.m. W rejonie północnej oraz południowej granicy gminy rzędne osiągają wartości od około 290 - 300 m n.p.m. Wyróżniającym się antropogenicznym elementem w ukształtowaniu terenu jest zwałowisko zlokalizowane w rejonie ul. Kopalnianej w sołectwie Łojki.

3.2. Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym gmina Blachownia położona jest w północno – wschodniej części monokliny Śląsko – Krakowskiej, która charakteryzuje się monoklinalnym ułożeniem warstw starszego podłoża tj.: triasowych, jurajskich i kredowych. Stanowią one jednoskrzydłową antyklinę powstałą w trzeciorzędzie, która zapada się w kierunku północno – wschodnim.

Do najstarszych utworów występujących na terenie gminy należą osady triasu górnego (kajpru), które reprezentowane są przez iły pstre (o zabarwieniu czerwonym bądź brunatnym z przewarstwieniami piaskowców), jak również piasków o zróżnicowanej granulacji z wkładkami wapieni. Utwory jury środkowej (doggeru), reprezentowane są przez piaskowce kościeliskie w dolnej części, a iły rudonośne z wkładkami syderytów oraz sferosyderytów w środkowej części. Utwory czwartorzędowe obejmują praktycznie cały obszar gminy, te o największe miąższości występują w części środkowej, w dolinie rzeki Stradomki [1.2.19].

Warunki górnicze

Zgodnie z danymi prezentowanymi przez Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy (stan na styczeń 2019 r.), w granicach terenu objętego aktualizacją studium, występują udokumentowane złoża surowców. W ich zasięgu wyznaczono także tereny oraz obszary górnicze. Zestawienie złóż surowców naturalnych przedstawiono w tabeli nr 1.

W przeszłości na obszarze gminy Blachownia prowadzona była działalność górnicza związana z eksploatacją złóż rud metali. W południowo - wschodniej części gminy w latach 1939 – 1943 eksploatację podziemną rud żelaza prowadziła kopalnia „Brzózka”. W północnej oraz centralnej części gminy występują obszary dawnych wyrobisk po wydobyciu rud metali. Ponadto w obszarze opracowania wskazano lokalizację zlikwidowanych szybów górniczych.

Tabela 1 Zestawienie złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych na terenie gminy Blachownia

L.p.	Nazwa złoża	Charakterystyka złoża	Teren górniczy	Obszar górniczy
1	Herby (ID MIDAS 8535)	kruszywa naturalne, złożo o powierzchni 85,3 ha, lokalizacja: sołectwo Cisie	Herby 1	Herby 1
			Ustanowione dla eksploatacji piasków budowlanych ze złoża „Herby”, na podstawie koncesji Marszałka Województwa Śląskiego nr 660/OS/2008 z dnia 14 marca 2008 r. oraz postanowienia Marszałka Województwa Śląskiego nr 224/OS/2008 z dnia 27 marca 2008 r. Działalność jest prowadzona przez Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe „BUD-LAS” Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach. Termin ważności koncesji upływa 31 grudnia 2028 r.	
			Herby 2	Herby 2
			Ustanowione na wydobywanie kopaliny z części złoża piasków budowlanych „Herby”, na podstawie koncesji Marszałka	

			Województwa Śląskiego nr 1655/OS/2016 z dnia 29 lipca 2016 r. Działalność jest prowadzona przez Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe „BUD-LAS” Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach. Termin ważności koncesji upływa 31 grudnia 2046 r.	
2	Wyrazów (ID MIDAS 18226)	kruszywa naturalne, złoża o powierzchni 15,81 ha, lokalizacja: sołectwo Wyrazów	Wyrazów 1	Wyrazów 1
			Ustanowione na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża „Wyrazów”, na podstawie koncesji Marszałka Województwa Śląskiego nr 2729/OS/2017 z dnia 17 sierpnia 2017 r., zmieniającej koncesję Marszałka Województwa Śląskiego nr 2104/OS/2016 z dnia 12 września 2016 r. Działalność jest prowadzona przez „ASTOX” Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu. Termin ważności koncesji upływa 31 grudnia 2032 r.	
3	Stara Gorzelnia (ID MIDAS 18159)	kruszywa naturalne, złoża o powierzchni około 10,99 ha, złoża położone jest na terenie sołectwa Gorzelnia na dz. ew. nr 51, 52, 53, 54/1, 54/2, 55, 56, 57, 58, 59, 41 i 40/1;	Stara Gorzelnia	Stara Gorzelnia
			Ustanowione na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża „Stara Gorzelnia”, na podstawie koncesji Marszałka Województwa Śląskiego nr 3480/OS/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r. Działalność jest prowadzona przez „ASTOX” Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu. Termin ważności koncesji upływa 31 grudnia 2031 r.	
4	Kolonia Łojki (ID MIDAS 2999)	surowce ilaste ceramiki budowlanej, złoża o powierzchni 0,345 ha, lokalizacja: sołectwo Kolonia Łojki.	-	-
			Złoża zarzucone po wyeksploatowaniu 1/39 zasobów bilansowych. Wyrobisko zrehabilitowano w kierunku wodnym.	

Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi

W granicach opracowania, nie wskazuje się na występowanie naturalnych zagrożeń geologicznych w postaci terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów osuwisk [1.2.35].

3.3. Gleby

Najbardziej rozpowszechnionym typem gleb na terenie całej gminy są gleby brunatne wylugowane. Przeważają zwłaszcza w mieście Blachowni (Trzepizury, Malice) i sołectwach Stara Gorzelnia i Nowa Gorzelnia. Mniejszy jest udział gleb bielcowych, które występują tylko w Konradowie i Łojkach. Znaczny udział przypada również na gleby pochodzenia organicznego - torfowe, mułowo - torfowe oraz rzadziej murszowo - mineralne. Ponadto na terenie gminy, stosunkowo rzadko, występują czarne ziemie zdegradowane i gleby szare.

Obszar gminy Blachownia należy do zróżnicowanych pod względem użytków gruntów. Struktura funkcjonalna gminy jest następująca: użytki rolne 35,2%, lasy 56,4%, tereny zurbanizowane 3,8%, wody

powierzchniowe 0,9%, nieużytki 1,3%, tereny różne 0,4%. Grunty rolne stanowią około 35 % całkowitej powierzchni obszaru miasta i gminy. Zajmują one głównie wschodnią część gminy.

Najlepsze gleby na terenie gminy, zaliczane do gruntów ornych (RIIIb) lub użytków zielonych (ŁIII, PsIII) stanowią ok. 4,8% wszystkich gruntów. Do gruntów IV klasy bonitacyjnej, zajmujących prawie 30% użytków rolnych należą przede wszystkim grunty orne RIVb oraz łąki. W przewadze znajdują się na obszarze Ottonów - Konradów - Łojki. Na pozostałym obszarze zajmują ogólnie małą powierzchnię. Grunty niskich klas bonitacyjnych (ponad 65%) występują głównie w rejonie Gorzelni, Wyrazowa, Błaszczków i Gaci. Ogólnie należy stwierdzić, że gleby na przedmiotowym obszarze charakteryzują się niskimi walorami bonitacyjnymi, a znaczna część gleb słabo nadaje się do rolniczego wykorzystania.

3.4. Warunki hydrogeologiczne

Na obszarze gminy Blachownia w zależności od utworów geologicznych wyróżnia się dwa piętra wodonośne – czwartorzędowe i jurajskie. Czwartorzędowe piętra wodonośne związane są z utworami piaszczysto – żwirowymi. W obrębie dolin rzecznych, które wypełnione są utworami o dużej przepustowości, wody występują na niewielkiej głębokości. Swobodne zwierciadło wody występuje na głębokości ok. 1,0 m od powierzchni terenu. W przypadku jurajskiego piętra wodonośnego wyróżnia się dwa poziomy. Poziom piaskowców międzyrudnych, które zbudowane są z cienkich warstw piaskowca. Piaskowce te występują w grubej serii iłów rudonośnych, górnej części doggeru. Zwierciadło wody występuje pod ciśnieniem na znacznej głębokości. Znaczenie gospodarcze ma poziom piaskowców kościeliskich. Miąższość utworów wodonośnych wynosi 15 – 20 m. W okolicach Gminy Blachownia warstwa ta występuje na głębokości 22 m, co stanowi najobfitszy poziom wodonośny na tym terenie. Wody tego poziomu charakteryzują się znacznym zanieczyszczeniem związkami żelaza co powoduje, że są one niezdatne do celów pitnych bez zastosowania procesów uzdatniania.

Ujęcia wód podziemnych

Na terenie gminy zlokalizowane są ujęcia wód podziemnych, służące Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego SA w Częstochowie do produkcji wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Poniżej przedstawiono ich charakterystykę, zgodnie z obowiązującymi pozwoleniami wodnoprawnymi.

Nazwa ujęcia: „Blachownia”.

Organ wydający, nr pozwolenia, data wydania: Starosta Częstochowski OŚ.6341.73.2017.IV.PW z dnia 08 listopada 2017 r. Starosta Częstochowski OS.IV.6223 - 4/21/2010 z 31 grudnia 2010r.

Określona wielkość poboru: $Q_{\max(h)} = 100\text{m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{sr}(d)} = 300\text{m}^3/\text{d}$, $Q_{(r)} = 110\,000\text{ m}^3/\text{a}$.

Data ważności: do 31 grudnia 2030 r.

Ujęty(e) poziom/ piętro wodonośne: czwartorzęd (Q).

Nazwa ujęcia: „Cisie”.

Organ wydający, nr pozwolenia, data wydania: Starosta Częstochowski OŚ.6341.72.201.7.IV.PW z dnia 08 listopada 2017 r. Starosta Częstochowski OS.V.6341.32.2012.IV,11 z dnia 12 lipca 2012 r.

Określona wielkość poboru: $Q_{\max(h)} = 75 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{sr}(d)} = 300 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{(r)} = 110\,000 \text{ m}^3/\text{a}$.

Data ważności: do 30 czerwca 2032 r.

Ujęty(e) poziom/ piętro wodonośne: czwartorzęd (Q).

Dla w/w obiektów, w ramach jakościowej ochrony wód podziemnych, utworzone są strefy ochronne ujęć bezpośredniej i pośredniej:

- a) Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 9 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych „Blachownia” w mieście Blachownia – opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 13 stycznia 2012 roku poz. 3389,
- b) Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 13 stycznia 2012 roku w sprawie ustanowienia strefy ochronnej – teren ochrony pośredniej i bezpośredniej dla studni S-2 ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w miejscowości Cisie – opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 17 stycznia 2012 roku poz. 239.

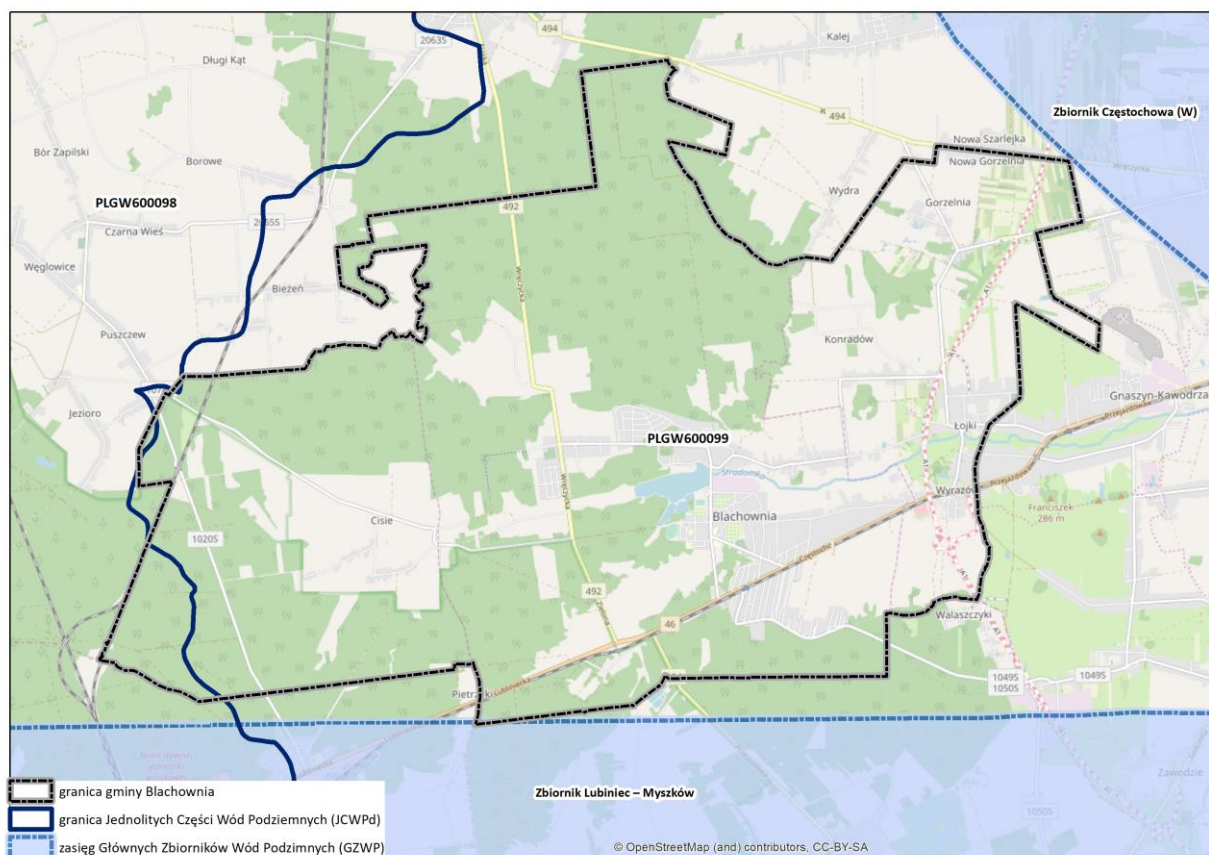
Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Skrajnie południowy fragment obszaru gminy, w rejonie miejscowości Trzepizury, położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 327 Lubliniec – Myszków, o typie szczelinowo – krasowym. Jego wody klasyfikowane są jako wody średniej jakości, wymagające uzdatnienia. Zbiornik ten charakteryzuje się wysokim stopniem zagrożenia w kontekście odporności na zanieczyszczenia. Na powyższe wpływa m.in. czas pionowej migracji zanieczyszczeń, wynoszący mniej niż dwa lata.

Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Teren opracowania położony jest w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd). Zachodnia część gminy pozostaje w zasięgu JCWPd nr 98 (identyfikator UE: PLGW 600098). Wschodnia część gminy znajduje się w zasięgu JCWPd nr 99 (identyfikator UE: PLGW 600099). Zgodnie z *Aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry*, stan ilościowy i chemiczny w/w Jednolitych Części Wód Podziemnych został określony jako dobry, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych zostało określone jako niezagrożone. [1.2.12].

Lokalizację obszaru gminy Blachownia względem Jednolitych Części Wód Podziemnych oraz Głównych Zbiorników Wód Podziemnych przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 2 Lokalizacja terenu opracowania względem JCWPd oraz GZWP

3.5. Hydrografia

Obszar gminy Blachownia pod względem hydrograficznym należy do zlewni rzeki Warty. Głównym elementem sieci hydrograficznej gminy jest rzeka Stradomka, przepływająca przez centralną część gminy z zachodu w kierunku wschodnim. Stradomka jest lewostronnym dopływem Warty, do której uchodzi na terenie miasta Częstochowy. Stradomka na całym odcinku przepływającym przez gminę została regulowana. Ze względu na brak prowadzonych prac konserwacyjnych w obrębie koryta Stradomki, ulega ona stopniowej naturalizacji. Teren gminy odwadniany jest ponadto poprzez dopływy Stradomki, tj. Gorzelankę, Aleksandrię (Trzepizurkę), Ciek do Aleksandrii oraz Ciek od Bieżenia. Uzupełnienie sieci hydrograficznej stanowią liczne rowy odwadniające.

W centralnej części gminy znajduje się sztuczny zbiornik wodny, tj. Jezioro Blachownia, powstały na skutek spiętrzenia wód Stradomki i jej prawobrzeżnego dopływu - Aleksandrii. Jego powierzchnia wynosi około 28 ha, a wraz z przyległymi stawami około 35 ha. Ponadto na terenie gminy znajdują się stawy rybne i nieliczne śródpolne oczka wodne.

Na terenach leśnych w północnej części gminy znajduje się rozległy obszar źródliskowy jednej z głównych rzek tego terenu - Gorzelanki.

Zagrożenie powodziowe

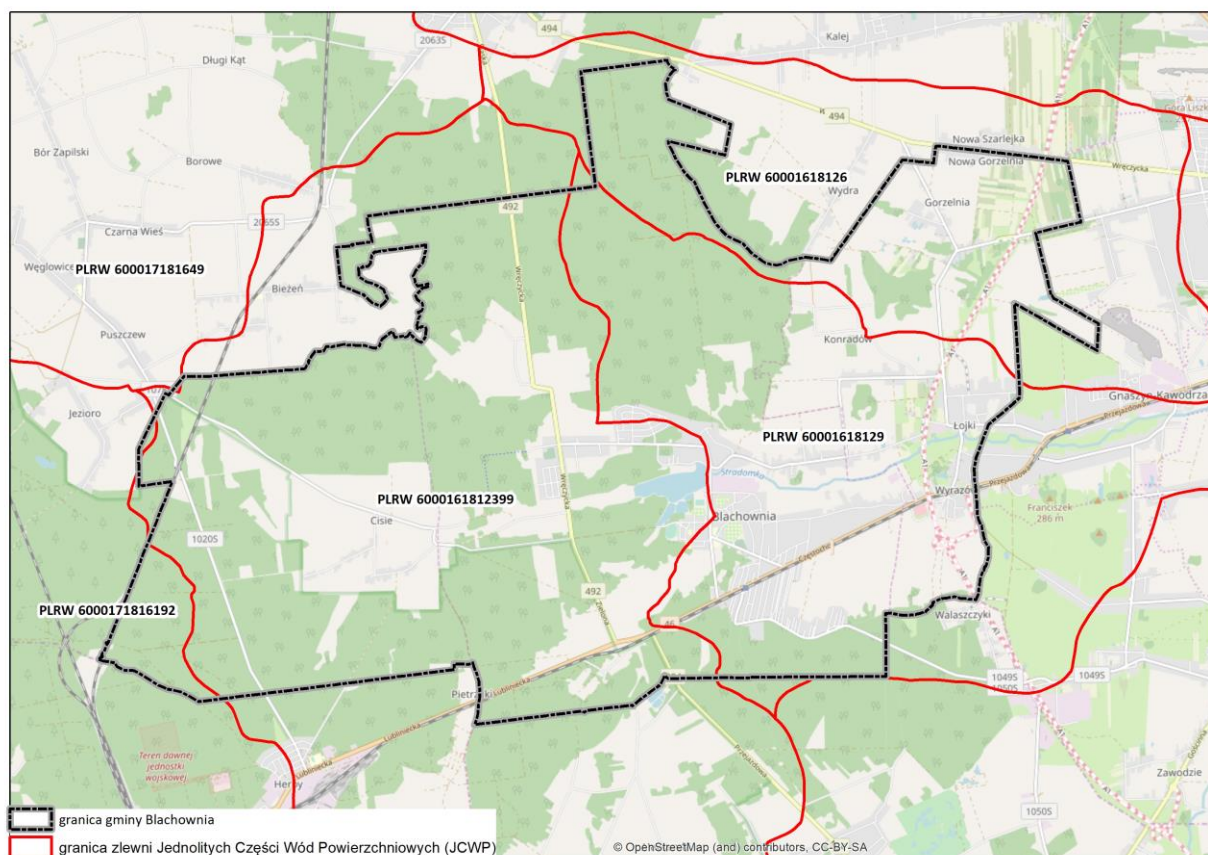
Na terenie gminy znajdują się obszary zagrożone wodami powodziowymi o prawdopodobieństwie wystąpienia $Q=1\%$. Obejmują one najniżej położoną część doliny Stradomki od Jeziora Blachownia do granicy z Częstochową.

Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP)

Obszar gminy Blachownia należy do zlewni pięciu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP). Ich charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli. Poglądową lokalizację terenu gminy na tle zlewni poszczególnych JCWP przedstawiono na rysunku 3.

Tabela 2 Charakterystyka zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na obszarze gminy Blachownia

Nazwa	Kod JCWP	Status JCWP	Aktualny stan lub potencjał JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
„Liswarta do Młynówki Kamińskiej”	PLRW 6000171816192	Naturalna część wód	Dobry	Niezagrożona
„Stradomka do wypływu ze Zbiornika Blachownia”	PLRW 6000161812399	Naturalna część wód	Zły	Niezagrożona
„Stradomka od wypływu ze Zbiornika Blachownia do ujścia”	PLRW 60001618129	Silnie zmieniona część wód	Zły	Zagrożona
„Gorzelanka”	PLRW 60001618126	Naturalna część wód	Zły	Niezagrożona
„Pankówka”	PLRW 600017181649	Naturalna część wód	Dobry	Niezagrożona

Rysunek 3 Lokalizacja terenu opracowania względem JCWP

3.6. Klimat

Gmina Blachownia znajduje się w małopolskim regionie klimatycznym (region wyżynny), o przeważających wpływach oceanicznych. Jest to obszar o klimacie umiarkowanym, który charakteryzuje się temperaturą średnio roczną na poziomie 7,5 – 8 °C. Średnia suma opadów atmosferycznych wynosi około 600 – 700 mm rocznie. Na terenie gminy Blachownia przeważają wiatry północne i południowo – zachodnie oraz zachodnie. Najniższa wilgotność powietrza występuje w miesiącach od marca do sierpnia, a najwyższa od listopada do stycznia. Duża wilgotność powietrza oraz bliskość otwartych zbiorników wodnych sprzyjają powstawaniu mgieł w okresie zimy i lata [1.2.19].

3.7. Warunki aerosanitarne

Zgodnie z *Programem gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Blachownia na lata 2016 - 2020* [1.2.20] o jakości powietrza na terenie gminy decydują głównie czynniki takie jak, emisja napływająca z sąsiednich gmin, emisja z transportu oraz niska emisja z budynków mieszkalnych (głównie domy jednorodzinne). Ponadto na stan powietrza mają także wpływ czynniki atmosferyczne, takie jak kierunek i prędkość wiania wiatrów a także

uksztaltowanie powierzchni terenu. Na terenie gminy Blachownia nie funkcjonują obecnie znaczące zakłady przemysłowe, mogące być głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza.

W granicach gminy Blachownia, nie ma stacji pomiarowej monitorującej stan jakości powietrza atmosferycznego. Najbliżej usytuowanym punktem pomiarowym jest stacja zlokalizowana w Częstochowie przy ul. Baczyńskiego, gdzie monitoring prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Z prezentowanych przez WIOŚ w Katowicach danych pomiarowych za rok 2018 wynika, iż w odniesieniu do średniorocznych poziomów substancji w powietrzu nie odnotowano przekroczonych wartości dopuszczalnych. Niemniej jednak w okresie zimowym odnotowano wzrost poziomów substancji takich jak pył zawieszony PM₁₀, tlenek siarki czy tlenki azotu. Zanieczyszczenia te powstają głównie w wyniku energetycznego spalania paliw w przydomowych kotłowniach.

3.8. Klimat akustyczny

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny gminy Blachownia należy zaliczyć komunikację drogową, w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy oraz związany z przebiegającą przez gminę linią kolejową.

Komunikacja drogowa jest najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu. Ciągły wzrost ilości pojazdów w gminie, rozwój dróg w regionie, a także stan nawierzchni wielu ciągów komunikacyjnych wpływa na zwiększenie obszaru objętego ponadnormatywnym poziomem hałasu. Na podstawie prognozy oddziaływania na środowisko dla „Programu ochrony przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2018” opracowanej przez firmę kokom Sp. z o.o. z Krakowa, w otoczeniu istniejącego ciągu komunikacyjnego przebiegającego przez gminę Blachownia (droga krajowa nr 46) stwierdzono ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne.

Ponadnormatywne oddziaływania akustyczne mogą w przyszłości dotyczyć terenów położonych w sąsiedztwie realizowanego odcinka autostrady A1.

Przekroczenia poziomu dopuszczalnego hałasu mogą także występować w otoczeniu linii kolejowej. W porze nocnej hałas pochodzący od linii kolejowej może wartości dopuszczalne. Lokalnie mogą wystąpić niekorzystne zmiany ze względu na stan infrastruktury (torowiska), prędkości przejazdu, rodzaju i stanu taboru kolejowego, położenia torowiska (nasyp, wąwóz, teren płaski).

Obecnie na terenie gminy Blachownia istnieje kilka spółek powstałych po prywatyzacji Huty Blachownia tj. KM METAL, Hermex, odlewa żeliwa Mikoda. Działalność gospodarcza prowadzona jest w budynkach blisko zabudowy mieszkalnej. Źródłem hałasu o charakterze przemysłowym mogą być niewielkie zakłady produkcyjne i obiekty usługowe, do których zaliczyć należy m.in. zabudowę handlową wraz z jej infrastrukturą (systemami chłodniczymi, wentylacyjnymi i klimatyzatorami) zlokalizowaną na niższych kondygnacjach budynków mieszkalnych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie [1.2.19].

3.9. Biosfera

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski wg Matuszkiewicza, obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w zasięgu Krainy Wyżyn Środkowomałopolskich (C.2), w Okręgu Olesko – Częstochowskim (C.2.2). Zachodnia część gminy położona jest w zasięgu Podokręgu Olesko - Myszkowskim (C.2.2.e), natomiast część północno - wschodnia w Podokręgu Kłobucko – Częstochowskim (C.2.2.d). Do potencjalnej roślinności naturalnej analizowanego obszaru należą grądy subkontynentalne *Tilio - Carpinetum*, acydofilny środkowoeuropejski las dębowy *Calamagrostio - Quercetum*, lokalnie kontynentalne bory mieszane sosnowo - dębowe *Quercus - Pinetum*, a w dolinach cieków wodnych niżowe łęgi jesionowo - olszowe *Fraxino - Alnetum*.

Z uwagi na znaczny odsetek powierzchni biologicznie czynnych oraz zróżnicowanie siedliskowe, teren gminy Blachownia wyróżnia się wysokimi walorami przyrodniczymi.

Lasy i zadrzewienia zajmują 56,4% terenu gminy. Największe kompleksy leśne występują w północnej, zachodniej i południowej części gminy.

W zbiorowiskach leśnych występuje szereg cennych, objętych prawną ochroną roślin, takich jak np.: długosz królewski (*Osmunda regalis*), wawrzyn wilczełyko (*Daphne mezereum*), płonnik pospolity (*Polytrichum commune*) czy widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*). Lasy są również siedliskiem wielu gatunków zwierząt. Występują tutaj liczne gryzonie, jeżokształtne, ryjókokształtne, lisy (*Vulpes vulpes*), kuny leśne (*Martes martes*) i domowe (*M. foina*), zające (*Lepus europaeus*), dziki (*Sus scrofa*), sarny (*Capreolus capreolus*) i jelenie (*Cervus elaphus*). Można również spotkać borsuki (*Meles meles*), tchórze (*Mustela putorius*) i gronostaje (*Mustela erminea*). Wśród licznie występujących ptaków należy wymienić: dzięcioła dużego (*Dendrocopos major*) i zielonego (*Picus viridis*), mysikrólika (*Regulus regulus*), ziembę (*Fringilla coelebs*), gołębia grzywacza (*Columba palumbus*), drozda śpiewaka (*Turdus philomelos*), dzwońca (*Chloris chloris*), rudzika (*Erithacus rubecula*), kukułkę (*Cuculus canorus*), kwiczoła, kapturkę (*Turdus pilaris*), pierwiosnka (*Phylloscopus collybita*), sójkę (*Garrulus glandarius*) oraz jastrzębia (*Accipiter gentilis*) i myszołowa zwyczajnego (*Buteo buteo*).

Lasy stanowią podstawowy typ zbiorowisk roślinnych w gminie, decydujący w znacznym stopniu o walorach przyrodniczych obszaru miasta i gminy Blachownia i charakterze jego krajobrazu. Największe kompleksy leśne występują w północnej, zachodniej i południowej części gminy. Spośród jednostek wydzielanych w ramach gospodarki leśnej występują tutaj następujące typy siedliskowe lasu:

Bory mieszane bagienne - na glebach torfowych, w których drzewostan tworzy sosna z domieszką brzozy, a podszyc jest bardzo słabo wykształcony.

Bory mieszane wilgotne - z warstwą drzew złożoną z sosen, z domieszką brzozy, dębów i osik, oraz krzewiastymi wierzbami i kruszynami w podszycie.

Bory mieszane świeże - z warstwą drzew złożoną z sosen, dębów szypułkowych i brzozy, a w niższym piętrze również osiki. Powstają na podłożu piaszczysto-gliniastym. Warstwa krzewów, w której dominuje jarzębina, kruszyna, podrost gatunków drzewostanu, a na żyzniejszych siedliskach również leszczyna - jest dobrze rozwinięta.

Bory świeże - na ubogich piaszczystych siedliskach świeżych, w których najwyższe piętro tworzy sosna pospolita ze znacznym udziałem brzozy brodawkowatej. Warstwa krzewów, charakteryzująca się niewielkim zwarcie, składa się z gatunków drzewostanu, dębów szypułkowych, jarzębin i krzewów kruszyny.

Bory wilgotne - z warstwą drzew budowaną głównie przez sosny, z domieszką brzozy, świerków, dębów i osik. Podszyt w borach wilgotnych tworzą kruszyny i wierzby iwy.

Lasy mieszane wilgotne – w których drzewostan tworzą dęby szypułkowe, buki, klony, z mniejszym udziałem świerków i brzozy i sosen.

Lasy mieszane bagienne – rozwijające się na podłożach bagiennych, z warstwą drzewostanu tworzoną przez olchy czarne, sosny, z domieszką świerków, brzozy omszonych i dębów szypułkowych.

Lasy mieszane świeże - w których drzewostan tworzą głównie dęby szypułkowe, sosny i buki, z domieszką brzozy, grabu, lipy, klonu, modrzewia i osiki. Podszyt złożony jest z jarzębiny, trzmieliny i kruszyny.

Lasy wilgotne - z drzewostanem budowanym przez dęby szypułkowe, jesiony, olsze czarne, wiązy szypułkowe, oraz kruszynami, trzmielinami i czarnymi bzami w warstwie krzewów.

Lasy świeże - w których warstwę drzew tworzą głównie dęby i buki, z domieszką lip, klonów pospolitych i jaworów, grabów, osik i modrzewi. Podszyt lasów świeżych jest bogaty, złożony z leszczyny, trzmielin, jarzębin, kalin, kruszyn i bzów czarnych.

Olsy jesionowe - typowe dla gleb mułowo - błotnych i torfów niskich. Poziom wody gruntowej znajduje się w zasięgu korzeni drzew: jesionów, olch czarnych i dębów szypułkowych. Podszyt w olsach jesionowych jest złożony z czeremchy zwyczajnej i bzu czarnego.

Wśród zbiorowisk leśnych dominują bory sosnowe, zajmujące różne typy siedliskowe lasu. Najmniejsze powierzchnie leśne zajmują bory wilgotne i bagienne, lasy bagienne i olsy. Na obszarach niżej położonych - w otoczeniu rozlewiska rzeki Stradomki i cieków które ją zasilają - występuje bagienny bór trzcinnikowy. W zbiorowisku tym obok sosny pospolitej dominuje świerk pospolity. Na terenach leśnych wzdłuż Aleksandrii (Trzepizurki) i innych potoków tworzących dorzecze górnej Stradomki oraz kanałów odwadniających, wykształciły się miejscowo niewielkie płaty łągi jesionowo - olszowego z panującą olszą czarną. Dalej od cieków, na niewielkich zabagnionych powierzchniach stwierdzono występowanie kontynentalnego boru bagiennego z udziałem charakterystycznych gatunków w bujnym runie.

Pomimo dominującego wpływu celowej gospodarki leśnej, skład gatunkowy drzewostanów różnicują warunki siedliskowe. Na terenach żyzniejszych obok sosny pojawiają się dęby szypułkowe i bezszypułkowe. Na podłożach wilgotnych w drzewostanach sosnowych zauważa się znaczny udział brzozy. Na terenach podmokłych i zabagnionych liczny jest udział świerków i olszy. Modrzewie, buki i topole osiki w zbiorowiskach leśnych występują sporadycznie. Warstwę podszytu tworzą świerki, sosny, brzozy, dęby, graby, leszczyny i wierzby.

Specyficzny skład gatunkowy ma drzewostan tzw. „Łojkowskich Łasków”, tworzących rozległy kompleks na wschód od zabudowy Konradowa. To stosunkowo młode, płatowo zróżnicowane zadrzewienie o średnim zwarcie tworzą głównie drzewa liściaste: dęby, osiki, topole białe i brzozy (w monokulturowych zagajnikach), z niewielką domieszką sosen. Podszyt tworzą jarzęby pospolite, kruszyny, leszczyny i czeremchy. Taki skład gatunkowy

wskazuje na wstępną fazę kształtowania się zbiorowiska o charakterze leśnym, naturalnie modyfikowanego przez istniejące warunki siedliskowe.

Na obszarze gminy licznie występują niewielkie powierzchniowo, naturalne grupy rodzimych gatunków drzew. Na terenach otwartych, wzdłuż cieków wodnych płynących wśród łąk i pól, pojawiają się szpalerowe zadrzewienia łęgowe z dominacją olszy czarnej i mniejszym udziałem dębów szypułkowych i wierzb białych. W miejscach lokalnie zabagnionych występują łożowiska - zaroślowe zespoły krzewiastych gatunków wierzb. Inną wyróżniającą się grupę stanowią obszary naturalnej sukcesji na terenach dawnych użytków rolnych. Na siedliskach suchych w kształtujących się zadrzewieniach dominują sosny, ceremchy amerykańskie i brzozy - często w postaci zwartych monokultur. Nieużytkowane grunty wilgotne zasiedlają przede wszystkim olsze, wierzyby białe i różne gatunki krzewiastych wierzb.

Prócz terenów leśnych, do najcenniejszych obszarów w omawianych granicach należą te związane ze środowiskiem wodnym. Jest ono siedliskiem bogatej fauny i flory. Na terenach wód otwartych, ich rozlewiskach i dolinach występuje szereg rzadkich roślin objętych ochroną m.in. centuria pospolita (*Centaurium umbellatum*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*) i pływacz średni (*Utricularia intermedia*).

Wśród ptactwa wyróżnić tu można: mewy śmieszki (*Chroicocephalus ridibundus*), kokoszki (*Gallinula chloropus*), kaczki krzyżówki (*Anas platyrhynchos*) i rdzawogłowe (*Aythya ferina*), łabędzie nieme (*Cygnus olor*), błotniaki stawowe (*Circus aeruginosus*), bączki (*Ixobrychus minutus*), perkozy (*Podiceps cristatus*), trzciniaki (*Acrocephalus arundinaceus*) i trzcinniczki (*A. scirpaceus*). Występują tu także gatunki płazów: traszka zwyczajna (*Lissotriton vulgaris*) i grzebieniasta (*Triturus cristatus*), kumak nizinny (*Bombina bombina*), ropucha szara (*Bufo bufo*), zielona (*B. viridis*) i paskówka (*Epidalea calamita*), rzekotka drzewna (*Hyla arborea*), żaba wodna (*Pelophylax esculentus complex*), jeziorkowa (*Pelophylax lessonae*), trawna (*Rana temporaria*) i moczarowa (*R. arvalis*).

Korytarze ekologiczne

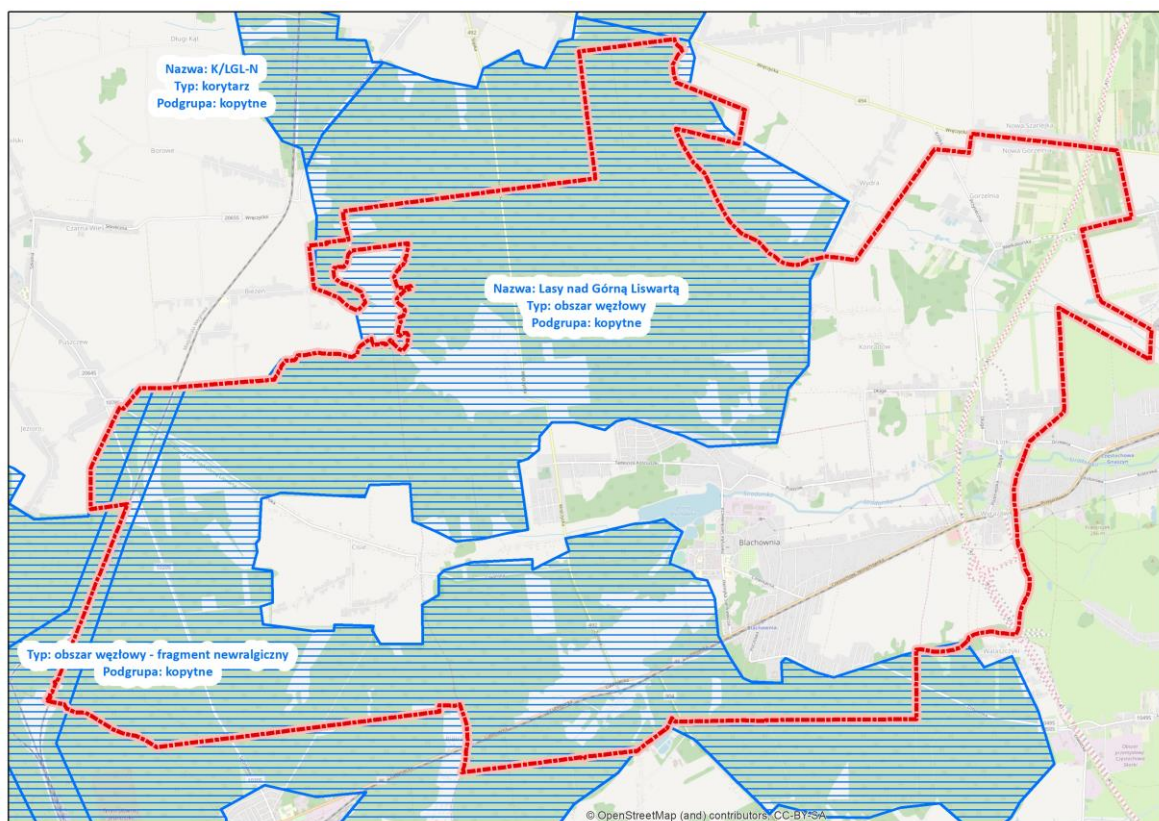
Zgodnie z *Mapą przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce*, opracowaną przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego [1.2.29], przez północno - zachodnią część gminy Blachownia przebiega korytarz o nazwie „**Bory Stobrowskie - Dolina Górnej Warty (GKPdC-12A)**”. W części południowo - zachodniej przebiega korytarz o nazwie „**Bory Stobrowskie (GKPdC-12)**”. Obejmują one zasięgiem kompleksy leśne położone na północy, zachodzie i południu gminy. Przebieg w/w korytarzy przedstawiono na załączniku 2 do niniejszego opracowania.

Zgodnie z danymi prezentowanymi przez RDOŚ w Katowicach, obszar objęty aktualizacją studium znajduje się w zasięgu istotnych korytarzy migracji, wyznaczonych na terenie województwa śląskiego [1.2.28]:

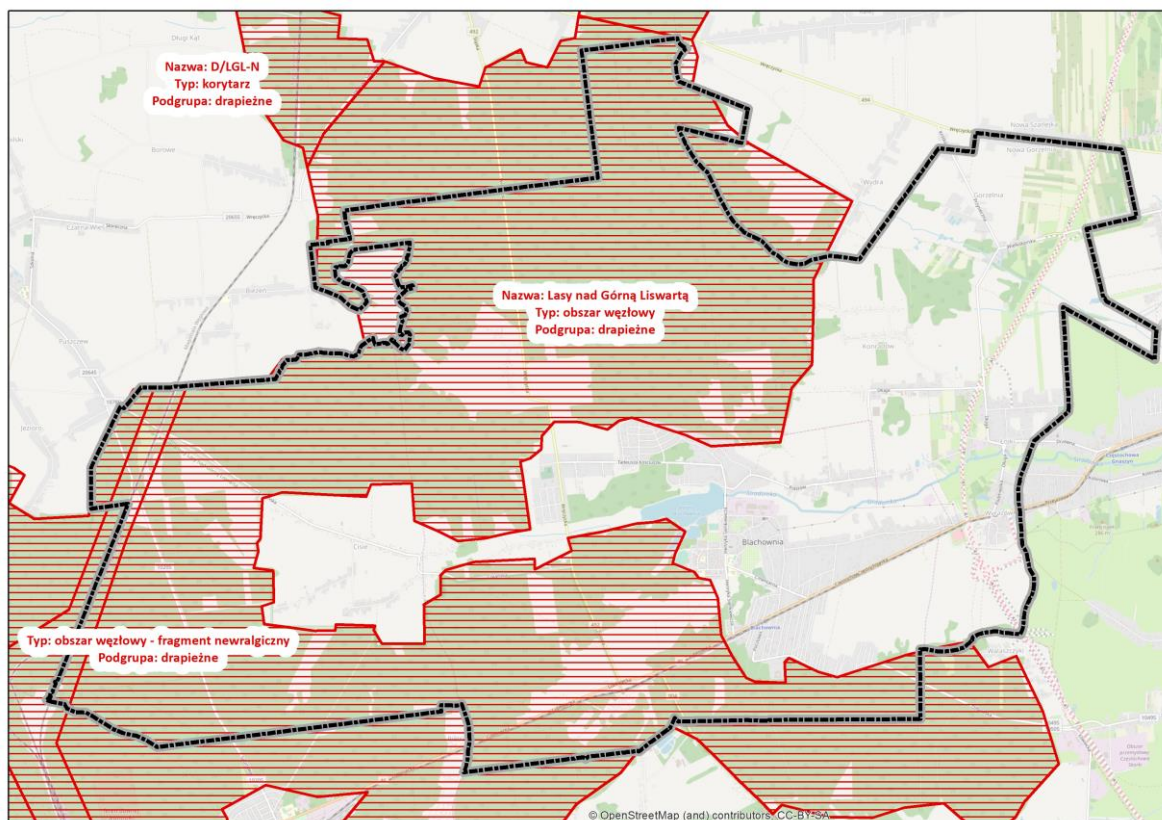
- a) Kompleksy leśne położone w północnej, południowej oraz zachodniej części gminy znajdują się w zasięgu wyznaczonego obszaru węzłowego ssaków kopytnych i drapieżnych o nazwie „**Lasy nad Górną Liswartą**”. Skrajnie zachodni obszar gminy obejmuje fragment newralgiczny obszaru węzłowego.

- b) Przez północno - zachodnią część gminy przebiega korytarz spójności obszarów chronionych o statusie krajowym „**Wręczyca**”.
- c) W południowo - wschodniej części gminy, przebiega korytarz spójności obszarów chronionych w randze międzynarodowej o nazwie „**Częstochowski**”.
- d) Za zachodnią granicą opracowania przebiega regionalny korytarz migracji ptaków „**Dolina Warty - Lasy Lublinieckie**”

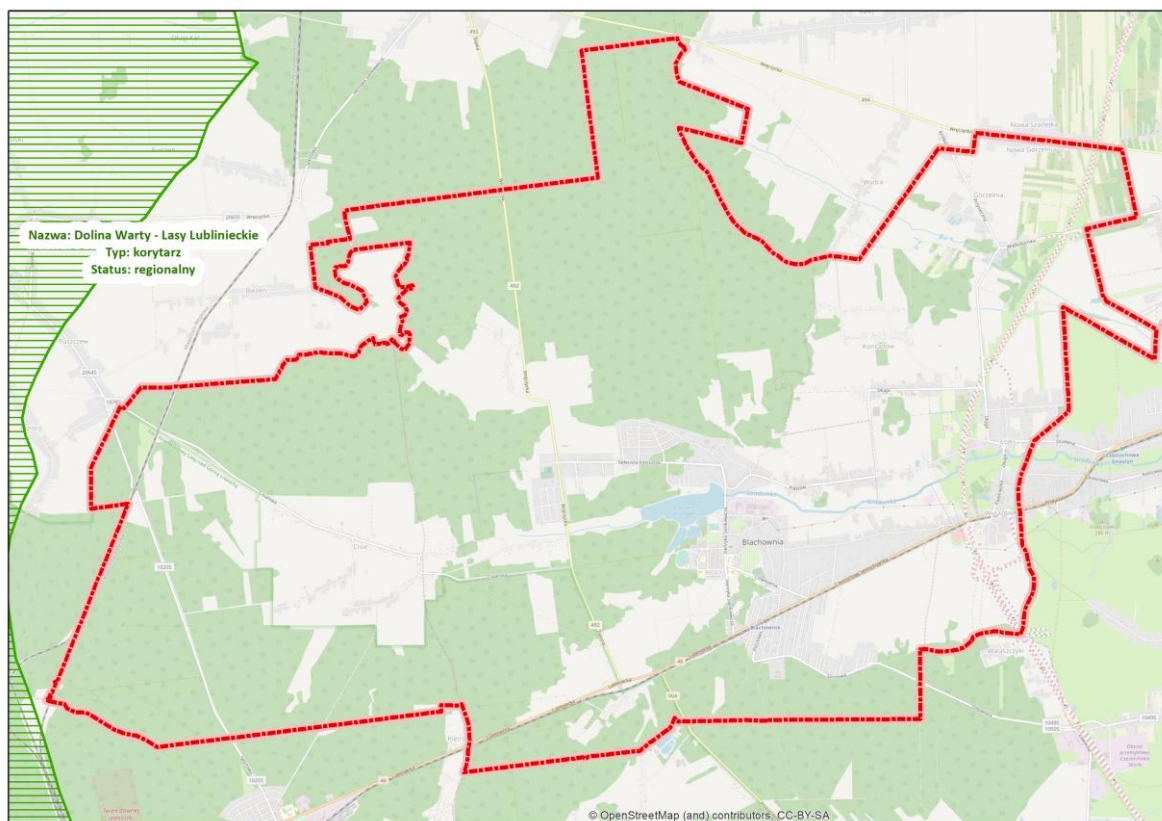
Przebieg w/w korytarzy przedstawiono na rysunkach poniżej.

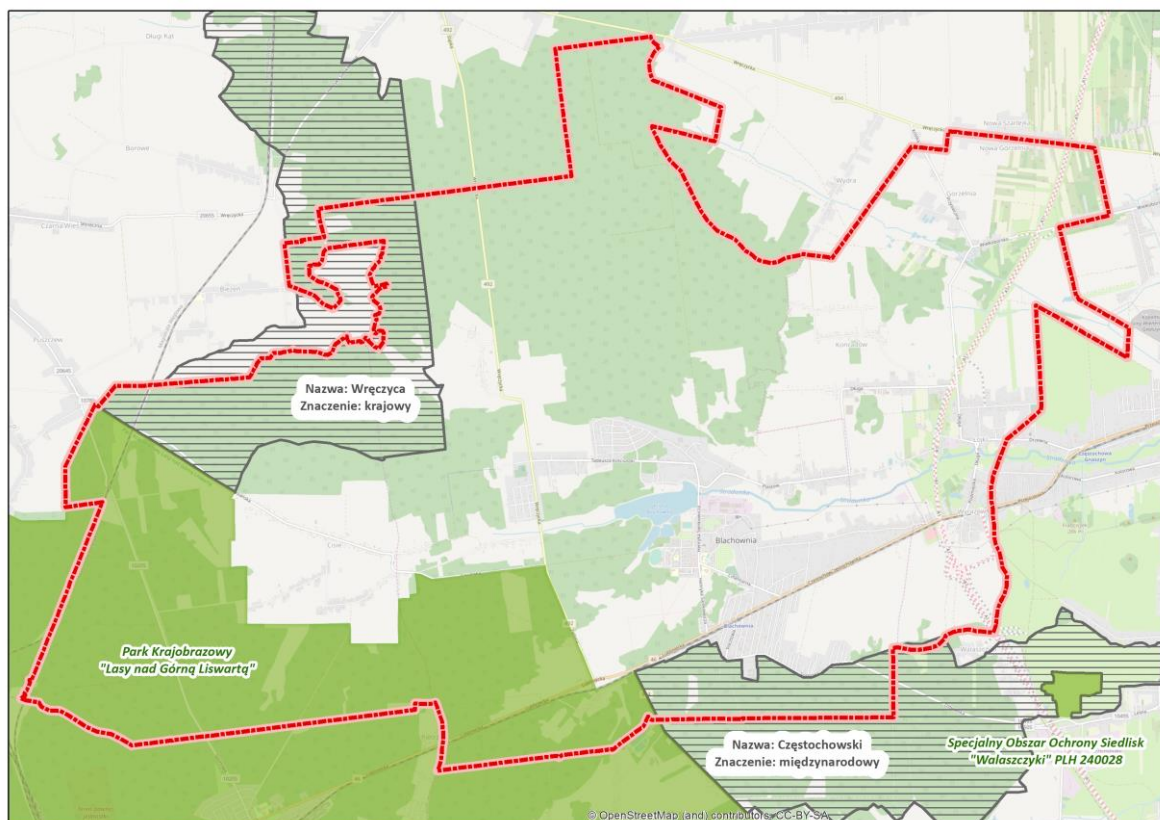
Rysunek 4 Przebieg korytarzy migracji ssaków kopytnych

Rysunek 5 Przebieg korytarzy migracji ssaków drapieżnych

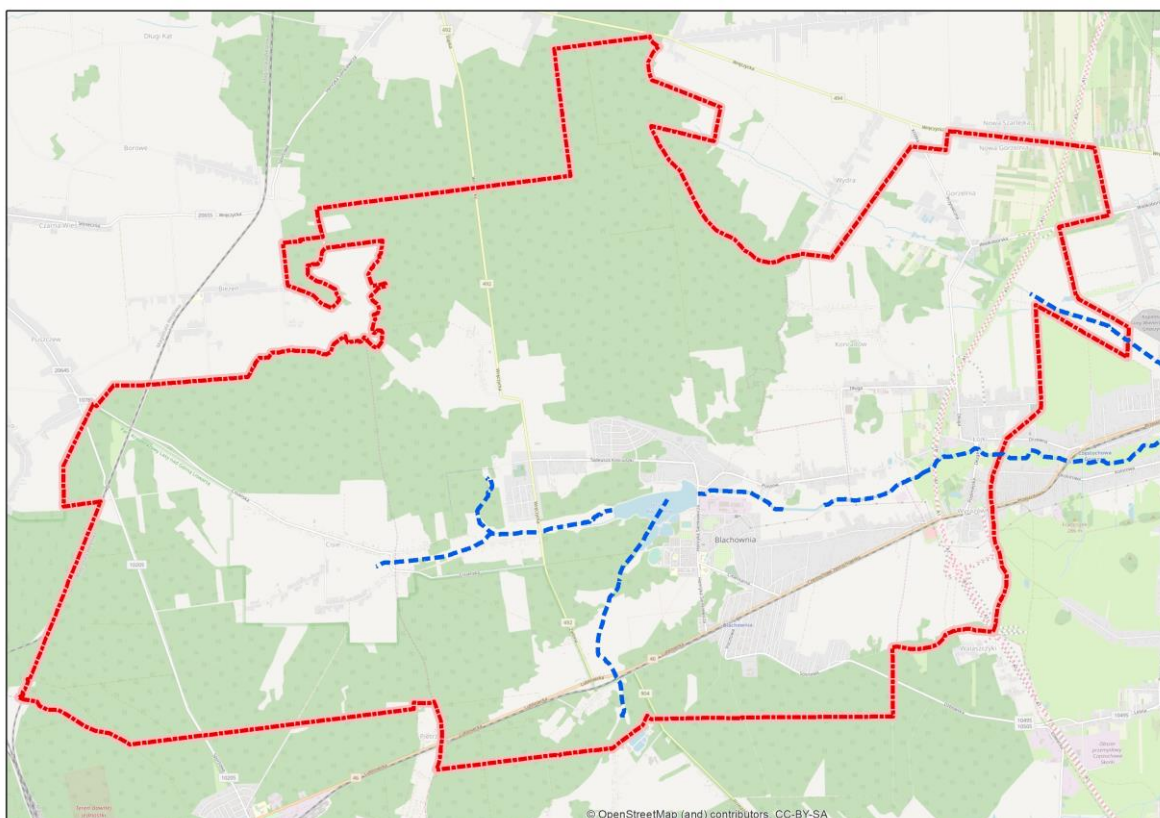

Rysunek 6 Przebieg korytarzy migracji ptaków

Rysunek 7 Przebieg korytarzy spójności obszarów chronionych

Zgodnie z danymi przedstawionymi w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+* [1.2.17], na obszarze gminy Blachownia zostały wyznaczone korytarze ekologiczne dla ichtiofauny. Korytarze te zostały wyznaczone w oparciu o historyczne szlaki migracji ryb wędrownych dwuśrodowiskowych – diadromicznych oraz wędrownych ryb jednośrodowiskowych – potamodromicznych, przy założeniu, że wyznaczony korytarz w przyszłości powinien zapewnić możliwość przemieszczania się wszystkim rodzimym organizmom, zarówno tym aktualnie występującym, jak i tym przewidzianym do restytucji. Zgodnie z planem zagospodarowania województwa śląskiego na terenie gminy Blachownia wyróżnia się obszar rdzeniowy korytarza ekologicznego dla ryb, zapewniający warunki niezbędne do przetrwania cennych gatunków ryb, a zwłaszcza komunikację ekologiczną w obrębie ostoi oraz miejsca potrzebne do odbycia tarła, a także rozwoju i wzrostu wszystkich stadiów wiekowych tych gatunków.

Rysunek 8 Przebieg korytarzy ichtiologicznych

3.10. Obszary chronione

Obszary Natura 2000

W granicach gminy Blachownia nie występują obszary zaliczone do europejskiej sieci Natura 2000. Najbliższym obszarem naturowym jest Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Walaszczyki” PLH 240028, położony na terenie Częstochowy w oddaleniu około 1,5 km na południowy - wschód od granic opracowania.

Parki Krajobrazowe

Obszar gminy Blachownia pozostaje w zasięgu Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” oraz jego otuliny, które obejmują zachodnią część gminy.

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” został utworzony w grudniu 1998 r. na mocy *Rozporządzenia Wojewody Częstochowskiego nr 28/98 z dnia 1998.12.21* (Dziennik Urzędowy Województwa Częstochowskiego Nr 25). Dla omawianego obszaru chronionego obowiązują zapisy określone w Rozporządzeniu Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 163, poz. 3071). Powierzchnia parku wynosi 50 746 ha, w tym na terenie gminy Blachownia powierzchnia wynosi około 1400 ha. Celem ochrony jest przede wszystkim zachowanie kompleksów leśnych oraz łąk śródleśnych wraz z szatą roślinną, a szczególnie roślinami chronionymi i rzadkimi zbiorowiskami

roślinnymi Podejmowane są szczególnie działania na rzecz poprawienia stosunków wodnych na terenach leśnych i terenach podmokłych. Na terenie parku znajdują się liczne stawy hodowlane, stanowiące istotny składnik krajobrazu. Często spotykane są tu torfowiska oraz tereny źródliskowe. Poza krajobrazem stawów rybnych występują tu też krajobrazy: z dominacją siedlisk lasów mieszanych świeżych; lasów iglastych borów i lasów mieszanych zdominowanych przez monokultury sosnowe oraz krajobraz dolin rzecznych z fragmentami łągów wierzbowo-topolowych i torfowisk. Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” obejmuje północno-wschodni fragment „Borów Stobrawskich”. Obszar Parku Krajobrazowego stanowi przejście pomiędzy kompleksami leśnymi Borów Stobrawskich a Jurą Krakowsko - Częstochowską.

Otulina Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” obejmuje północne i południowe kompleksy leśne, teren jeziora, ośrodka wypoczynkowego oraz zabudowę Blachowni na zachód od ul. Sienkiewicza.

Pomniki przyrody

W granicach gminy Blachownia występuje sześć pomników przyrody ożywionej. Ich charakterystykę przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3 Zestawienie drzew pomnikowych na terenie gminy Blachownia

L.p.	Gatunek drzewa	Lokalizacja
1	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	Nadleśnictwo Herby, Leśnictwo Blachownia, oddział 6f
2	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Nadleśnictwo Herby, Leśnictwo Blachownia, oddział 35a
3	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Nadleśnictwo Herby, Leśnictwo Trzepizury, oddział 147 c
4	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	Nadleśnictwo Herby, Leśnictwo Herby, oddział 158d
5	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Nadleśnictwo Herby, Leśnictwo Blachownia, oddział 80a
6	Wiąz górski (<i>Ulmus glabra</i>)	Blachownia, ul. Sienkiewicza - obok USC

Siedliska Natura 2000

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach, w rejonie gminy Blachownia wskazuje się na występowanie siedlisk naturowych. W północno - zachodniej części terenu została wskazana lokalizacja siedliska Natura 2000 o kodzie 7140, tj. torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria - Caricetea nigrae*. W omawianym zasięgu wskazuje się także na występowanie mchu podlegającego ochronie prawnej, tj. bielutki siwej (*Leucobryum glaucum*).

W południowo - wschodniej części terenu wskazuje się na występowanie siedliska o kodzie 6410, tj. zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*).

Regionalne ostoje florystyczno - mykologiczne

Zgodnie z danymi przedstawionymi w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+* [1.2.17], na obszarze gminy Blachownia zostały wyznaczone regionalne ostoje florystyczno - mykologiczne, tj. **Częstochowskie Łąki** oraz **Lasy nad Górną Liswartą**.

Teren o podwyższonej wartości przyrodniczej

Terenem o dużej wartości przyrodniczej, nie objętym obszarową formą ochrony przyrody, stanowi obszar dawnego zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Rozlewisko górnej Stradomki” uchwalonego 2 lipca 1993r. Uchwałą Rady Miasta i Gminy Blachownia nr 170/XXXII/93 obejmujący część zachodnią Jeziora Blachownia stanowiącą zabagnione, niemal całkowicie zarośnięte przez roślinność wodną i błotną rozlewisko. Uchwała straciła moc 7 grudnia 2000r. w wyniku zmiany Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16.10.1991 r. Obszar obejmuje torfowiska niskie i przejściowe z wieloma gatunkami roślin objętymi ochroną gatunkową m.in. widłakiem jałowcowatym, mieczykiem dachówkowatym, storczykiem plamistym czy rosczką okrągłolistną.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Poprzez brak realizacji ustaleń ocenianej aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego rozumie się sytuację pozostawienia obszarów w dotychczasowym stanie planistycznym czyli ze zwiększonymi znacznie terenami do zabudowy ok. 140ha. Stan ten może sprzyjać ich nieuporządkowanemu (przypadkowemu) rozwojowi, w oderwaniu od uwarunkowań środowiskowych. Ww aktualizacja ww. stan porządkuje i gwarantuje zrównoważony rozwój zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Generalnie w przypadku braku realizacji ustaleń aktualizacji studium, zagrożenia i oddziaływania w stosunku do środowiska będą się pogłębiały. Oddziaływania mogą być związane ze stopniowym rozwojem obszarów zabudowy usługowej, nie mniej zmniejszono obszary do zainwestowania zabudową mieszkaniową, osadniczą, ty, samym postępującą urbanizacją środowiska przyrodniczego na przedmiotowych terenach pozostaje pod presją antropogeniczną w stopniu znacznie mniejszym niż dotychczas. W przypadku braku realizacji dokumentu możliwa będzie sytuacja, w której na przedmiotowych obszarach zabudowa będzie rozwijana w sposób przypadkowy i nieukierunkowany oraz w znacznie większym stopniu (140ha więcej pow. do zabudowy), co może wiązać się między innymi z likwidacją roślinności, degradacją gruntu oraz zmianą warunków krajobrazowych. Przyrost nowych terenów zabudowanych, może przyczynić się do pogorszenia warunków aerosanitarnych i akustycznych, nie mniej ww. jest wariantem znacznie korzystniejszym niż to jest obecnie. Na otwartych terenach biologicznie czynnych w przypadku braku ich zagospodarowania postępować będzie spontaniczna sukcesja

roślinności. Część niezagospodarowanych obszarów zostanie w pierwszej kolejności zdominowana przez gatunki synantropijne, w tym inwazyjne.

5. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

W stosunku do obecnego zagospodarowania oraz obowiązującego studium, oceniany dokument przewiduje przede wszystkim utrzymanie istniejącego charakteru gminy, z jednoczesnym wskazaniem kierunków rozwoju dla poszczególnych obszarów. W ocenianej aktualizacji studium przewiduje się przede wszystkim utrzymanie oraz rozwój terenów zabudowy związanej z usługami. W aktualizacji Studium znacząco ograniczono tereny pod zabudowę mieszkaniową (ok. 145 ha) ww. jest efektem stosowania art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2018, poz. 1945) i obowiązku uwzględnienia w dokumencie studium uwarunkowań wynikających z analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy opartych na analizach demograficznych, ekonomicznych, środowiskowych i społecznych oraz bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Obecnie bilans terenów wykazuje pełną równowagę pomiędzy terenami do zainwestowania a możliwościami rozwojowymi. I tak:

- grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych w większości znajdują się na terenach dolin rzecznych oznaczonych w projekcie Studium jako ZDR i wyłączono je z zabudowy,

- jednostkowo wyznaczone w projekcie studium grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych pod zabudowę wynikają wyłącznie z uzyskanych decyzji o warunkach zabudowy, pozwoleń na budowę (spełniają wymagania zwartej zabudowy) lub z przeznaczenia terenów w mpzp pod zabudowę, które utraciły ważność w 2003 r. oraz stanu istniejącego

- nie wprowadzono nowych terenów pod zabudowę na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (występują to jednostkowo i są one konsekwencją wydanych dowzitz)

- zaproponowana zabudowa gwarantuje zachowanie korytarzy ekologicznych w stopniu nie gorszym jak obecnie (wyjaśnienie jw)

- lokalizacja farm fotowoltaicznych nie jest zlokalizowana w obszarach cennych przyrodniczo (wilgotną łąki)

- lokalnie na obszarach rolniczych wprowadzono tereny zabudowy zagrodowej

- utrzymano istniejące kompleksy leśnych wraz z zalesieniami, tym samym zachowuje się w stanie nie zmienionym wyznaczone obszary podlegające ochronie prawnej

- utrzymano także wyznaczone tereny zabudowy produkcyjnej i składowej oraz eksploatacji powierzchniowej oraz eksploatacji powierzchniowej.

Przedstawiony dokument jest wypracowanym konsensusem i gmina nie może ze względów prawnych (obowiązujące studium, wydane dowzitz, pozwolenia na budowę, obowiązujące mpzp, stan zainwestowania

dodatkowo zrezygnować z proponowanych zagospodarowań. Reasumując aktualizacja studium gwarantuje zrównoważony rozwój zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Oceniany dokument wyznacza tereny dróg przede wszystkim w oparciu o stan istniejący, przewidziano także przeznaczenia terenów pod realizację nowych połączeń komunikacyjnych.

W aktualizacji studium uwzględniono także tereny wód powierzchniowych, obejmujące Zbiornik Błachownia, a także uwzględniono ciekі powierzchniowej wraz z wyznaczonymi terenami zieleni w dolinach cieków.

Generalnie w zasięgu przewidywanych zmian sposobu zagospodarowania tereny funkcjonują obecnie jako powierzchnie biologicznie czynne. Obszary te mają zasadniczo charakter wtórny (antropogenny) i położone są w sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Należy także podkreślić, iż niektóre tereny przewidziane do rozwoju zabudowy posiadają obowiązujące decyzje o warunkach zabudowy, tym samym organ wyłącznie honoruje stan prawny.

Wyróżniającymi się pod względem przyrodniczym obszarami na terenie objętym aktualizacją studium są niewątpliwie zbiorowiska leśne, w tym te wskazane jako obszary ochronione w postaci fragmentu parku krajobrazowego i jego otuliny a także asocjacje roślinne porastające doliny cieków, w tym Stradomki i jej dopływów. Obszarem o podwyższonej wartości przyrodniczej jest także teren położony na zachód od Zbiornika Błachownia, obejmujący zachodnią część zbiornika, dolinę ciekі oraz zbiorowiska leśne i torfowiska. Stanowią one ostoje dla chronionych gatunków roślin oraz zwierząt.

W ocenianym dokumencie wskazuje się na występowanie obszaru chronionego, tj. Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą i jego otuliny. W zasięgu parku nie przewiduje się wprowadzania pozaprzyrodniczych form zagospodarowania terenu.

Obszary o znacznych walorach przyrodniczych stanowią również tereny wód powierzchniowych, w tym zbiorniki i ciekі wodne oraz towarzysząca im roślinność, tym roślinność łąkowa. W aktualizacji studium uwzględniono ich występowanie, zachowując generalnie w stanie dotychczasowym.

Zmiany w zagospodarowaniu w rejonie wyznaczonej roślinności w dolinie cieków w stosunku do obowiązującego studium przewidziano na niewielkim obszarze w południowo - wschodniej części gminy, w rejonie budowanej autostrady A1, gdzie nieznacznie poszerzono zasięg jednostek zabudowy osadniczej (fragmenty jednostek **MN1**), ww. jest skutkiem wydanych decyzji o warunkach zabudowy (2 działki na MN1). Biorąc pod uwagę zapisy tj. wykazany wskaźnik pow. biologicznie czynnej oraz stan istniejący funkcjonowanie korytarza jest niezagrażone w stosunku do obecnego jego funkcjonowania. W celu jego drożności należałoby usunąć ogrodzenie, wprowadzenie takich zapisów w ustaleniach mpzp nie mieści się w obowiązujących przepisach prawa.

Na zachód od Zbiornika Błachownia wyznaczono teren o podwyższonej wartości przyrodniczej. W zapisach aktualizacji studium proponuje się objęcie ww. terenu ochroną prawną w postaci zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Rozlewisko Górnej Stradomki”.

W sposób szczegółowy stan środowiska na terenach objętych projektem aktualizacji studium przedstawiono w rozdziale 3. Oceniany projekt aktualizacji studium wskazuje ponadto na szereg zapisów mających na celu

minimalizację wpływu na środowisko, w tym z zakresu gospodarki odpadami, gospodarki ściekowej czy z zakresu polityki ochrony środowiska przyrodniczego.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Polityka zagospodarowania przestrzennego powinna przede wszystkim opierać się na podstawowej zasadzie, jaką jest **zrównoważony rozwój**, który w *Raporcie Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych* z 1987 r. został zdefiniowany jako „*rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie*”.

Zasada zrównoważonego rozwoju wpisuje się w poszczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym i z punktu widzenia ocenianego dokumentu cele te, należy odczytywać w jej kontekście.

Cele ochrony środowiska mające znaczenie z punktu widzenia ocenianego projektu zmiany studium zostały ujęte między innymi w dokumentach przedstawionych poniżej.

Dokumenty szczebla międzynarodowego

- a) *Konwencja o obszarach wodno – błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowa ptactwa wodnego (Konwencja Ramsarska)* ratyfikowana przez Polskę w 1978 r., której celem jest ochrona mokradł: jezior, bagien, torfowisk, rzek i innych wód płynących, lagun, raf koralowych wybrzeży i zatok morskich, a ponadto sztucznych zbiorników wodnych jeśli są one ostoją ptaków.
- b) *Konwencja o różnorodności biologicznej (Rio de Janerio)* ratyfikowana przez Polskę w 1995 r., której celem jest m. in. ochrona różnorodności biologicznej na poziomie genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym (krajobrazowym) oraz umiarkowane użytkowanie elementów różnorodności biologicznej.
- c) *Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego (Konwencja Paryska)* ratyfikowana przez Polskę w 1976 r., której celem konwencji jest m.in. pobudzenie aktywności narodów do ochrony ich własnego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, wzmocnienie ochrony najcenniejszych obiektów o światowym znaczeniu, organizowanie pomocy intelektualnej, technicznej i finansowej krajom, które pomocy wymagają.
- d) *Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska)* ratyfikowana przez Polskę w 1996 r., której celem jest ochrona wodnych i lądowych gatunków zwierząt wędrownych na obszarze całego ich zasięgu.
- e) *Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Konwencja Klimatyczna)* ratyfikowaną przez Polskę w 1994 r., a której celem jest ustabilizowanie koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który nie powodowałby niebezpiecznych zmian w systemie klimatycznym. Dokument określa zasady, którymi powinny kierować się strony konwencji, aby zrealizować określone cele.

Dokumenty szczebla wspólnotowego

- a) *Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska)* ratyfikowana przez Polskę w 1996 r., a której celem jest zachowanie europejskich gatunków dzikich zwierząt i roślin oraz ich naturalnych siedlisk, zwłaszcza gatunków endemicznych, zagrożonych i ginących.
- b) *Europejska Konwencja Krajobrazowa* ratyfikowana przez Polskę w 2004 r., która dotyczy współdziałania państw na rzecz ochrony, zarządzania i planowania krajobrazu.
- c) *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW)* z dnia 23 października 2000 r., która ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej i ma za cel osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód.
- d) *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy, ustanawiająca cele jakości powietrza na rzecz poprawy stanu zdrowia ludzkiego i jakości środowiska.*
- e) *Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku*, której celem jest m. in. zdefiniowanie wspólnego podejścia do unikania, zapobiegania lub zmniejszania szkodliwych skutków narażenia na działanie hałasu, a także stworzenie podstawy dla rozwijania środków wspólnotowych w zakresie obniżania hałasu z głównych źródeł.
- f) *Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*, mająca na celu przyczynienie się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium Państw Członkowskich.
- g) *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa* (wersja ujednolicona), która odnosi się do ochrony wszystkich gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich. Ma ona na celu ochronę tych gatunków, gospodarowanie nimi oraz ich kontrolę i ustanawia reguły ich eksploatacji.

Dokumenty szczebla krajowego

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wspólnotowym mają swoje odzwierciedlenie w obowiązującym w kraju ustawodawstwie. Podstawowe akty prawne z zakresu ochrony środowiska mające znaczenie dla oceny projektowanego dokumentu zostały przedstawione w rozdziale 1.2.

Cele ochrony środowiska szczebla krajowego zostały również ujęte w ***Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016***. W dokumencie tym wskazano na cele i kierunki działań m.in. w zakresie:

- ochrony przyrody,
- ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów,
- racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi,
- ochrony powierzchni ziemi,

- gospodarowanie zasobami geologicznymi,
- jakości powietrza,
- ochrony wód,
- gospodarki odpadami,
- oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych.

Oceniany projekt aktualizacji studium nie stoi w sprzeczności z celami ochrony środowiska wskazanych powyżej dokumentów. Sposób w jaki realizacja aktualizacji studium wpłynie na poszczególne elementy środowiska, kwestie problemowe zostały przedstawione w kolejnych rozdziałach niniejszego opracowania, natomiast sposób w jaki w zapisach aktualizacji studium uwzględniono cele ochrony środowiska został przedstawiony w rozdziale 10.

7. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a także na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Oddziaływania na środowisko związane z realizacją ustaleń aktualizacji studium będą przede wszystkim następstwem przewidywanego rozwoju terenów zabudowy osadniczej oraz zabudowy związanej z usługami.

Prognozowane oddziaływania bezpośrednie w rejonie noworealizowanej zabudowy (na etapie realizacji) będą dotyczyły w pierwszej kolejności m. in. lokalnego przekształcenia powierzchni ziemi wraz z szatą roślinną i siedliskami faunistycznymi, emisji zanieczyszczeń atmosferycznych, powstawania ścieków i odpadów czy emisji hałasu i światła. Należy jednak podkreślić, iż oceniany dokument w większości utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania terenu, a wprowadzane formy zagospodarowania korespondują z obecnie istniejącymi i stanowią ich kontynuację.

Na etapie realizacji ustaleń aktualizacji studium oddziaływanie krótkotrwałe polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza, których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane. Oddziaływanie to będzie związane z budową bądź rozbiórką obiektów. Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, ograniczony do czasu realizacji poszczególnych etapów inwestycji.

Do oddziaływań długotrwałych można zaliczyć także wzrost powstawania zanieczyszczeń sanitarnych oraz odpadów bytowych, powstających na obszarach proponowanych do rozwoju zabudowy, w szczególności o charakterze mieszkaniowym.

Do wtórnych oddziaływań związanych z planowanym przeznaczeniem terenu można zaliczyć potencjalny, stopniowy rozwój zabudowy w rejonie odcinków dróg oraz terenów już zainwestowanych, na których obserwowany jest rozwój zabudowy.

Wymienione wyżej oddziaływania będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać będzie przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne. Kumulacja ta może mieć miejsce w granicach przedmiotowego terenu jak i na obszarach przyległych. W obszarach już zagospodarowanych, których przeznaczenie zachowano w aktualizacji studium będzie dochodziło do utrzymywania się oddziaływań występujących już obecnie, głównie w postaci emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu i światła, powstawania ścieków i odpadów a także synantropizacji szaty roślinnej.

Jednoznacznie można jednak stwierdzić, iż realizacja analizowanego dokumentu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska. Ww. pokazany sposób wykreowania zagospodarowania gwarantuje zrównoważony rozwój zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

7.1. Przewidywane oddziaływania na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Obszary Natura 2000

W granicach gminy Blachownia nie występują obszary zaliczone do europejskiej sieci Natura 2000. Najbliższym obszarem naturowym jest Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Walaszczyki” PLH 240028, położony na terenie Częstochowy w oddaleniu około 1,5 km na południowy - wschód od granic opracowania.

W związku ze znacznym oddaleniem od obszaru Natura 2000 a także z uwagi na lokalne zmiany zagospodarowania terenu w stosunku do obowiązującego studium, należy przyjąć, iż realizacja założeń aktualizacji studium nie będzie miała wpływu na stan zachowania siedlisk przyrodniczych objętych ochroną w granicach w/w obszaru naturowego. Ponieważ stan siedlisk w graniach obszaru chronionego zostanie utrzymany i nie będzie zagrożony, przeprowadzona analiza pozwala wykluczyć negatywny wpływ realizacji założeń ocenianego dokumentu na obszar Natura 2000 „Walaszczyki”.

Obszarowe i punktowe formy ochrony przyrody

Obszar gminy Blachownia pozostaje w zasięgu Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” oraz jego otuliny, które obejmują zachodnią część gminy.

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” został utworzony w grudniu 1998 r. na mocy *Rozporządzenia Wojewody Częstochowskiego nr 28/98 z dnia 1998.12.21* (Dziennik Urzędowy Województwa Częstochowskiego Nr 25). Powierzchnia parku na terenie gminy Blachownia wynosi około 1400 ha.

Otulina Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” obejmuje północne i południowe kompleksy leśne, teren jeziora, ośrodka wypoczynkowego oraz zabudowę Blachowni na zachód od ul. Sienkiewicza.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”* (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 163, poz. 3071), szczególnym celem ochrony w Parku Krajobrazowym jest ochrona specyficznej fizjonomii krajobrazu dorzecza Liswarty jako syntezy wartości przyrodniczych i kulturowych, a zwłaszcza zachowanie:

- 1) właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, w szczególności siedlisk hydrogenicznym dorzecza Liswarty, w tym naturalnych cieków wodnych, starorzeczy oraz innych naturalnych i antropogenicznych zbiorników wodnych, torfowisk wysokich i przejściowych, trzęsawisk, obniżen dolinkowych, mszarów i źródlisk;
- 2) szaty roślinnej, w tym charakterystycznego układu mozaiki leśno - łąkowo - polnej;
- 3) różnorodności flory i fauny;
- 4) walorów krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego, z zabytkowymi układami przestrzennymi wsi, zespołami pałacowo-parkowymi, historycznymi

elementami zagospodarowania przemysłowego, alejami, zadrzewieniami śródpolnymi i historycznym układem dróg; w celu popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Na terenie Parku Krajobrazowego obowiązują następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowiska, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) utrzymania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 11) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 12) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

W ocenianym dokumencie wskazuje się na występowanie Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą i jego otuliny. W zasięgu parku nie przewiduje się wprowadzania pozaprzrodniczych form zagospodarowania terenu.

W granicach gminy Blachownia występuje sześć **pomników przyrody** ożywionej, tj.:

- o Buk pospolity (*Fagus sylvatica*), zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Herby, Leśnictwo Blachownia, oddział 6f;
- o Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Herby, Leśnictwo Blachownia, oddział 35a;

- Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), zlokalizowana na terenie Nadleśnictwa Herby, Leśnictwo Trzepizury, oddział 147 c;
- Klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Herby, Leśnictwo Herby, oddział 158d;
- Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), zlokalizowany w Nadleśnictwie Herby, Leśnictwo Blachownia, oddział 80a;
- Wiąz górski (*Ulmus glabra*), Blachownia, ul. Sienkiewicza - obok USC.

Powyższe pomniki przyrody zostały uwzględnione w zapisach aktualizacji studium a ich lokalizację przedstawiono w sposób graficzny na rysunku aktualizacji studium. W rejonie w/w pomników przyrody nie przewiduje się wprowadzenia nowych form zagospodarowania terenu, utrzymując jedynie istniejący stan planistyczny. W celu ochrony pomników przyrody, w aktualizacji studium wprowadza się zakazy określone w art. 45 *Ustawy o ochronie przyrody*. Ponadto w celu zapewnienia właściwej ochrony wartości przyrodniczych pomników przyrody, wskazuje się na konieczność uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ich lokalizacji oraz zasad ochrony, umożliwiających zachowanie ich stanowisk.

Na zachód od Zbiornika Blachownia wyznaczono **teren o podwyższonej wartości przyrodniczej**. W zapisach aktualizacji studium proponuje się objęcie ww. terenu ochroną prawną w postaci zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Rozlewisko Górnej Stradomki”.

Na terenie gminy wskazuje się także na występowanie regionalnych **ostoi florystyczno - mykologicznych** Częstochowskie Łąki oraz Lasy nad Górną Liswartą. Ostoje te obejmują swoim zasięgiem obszary łąkowe zlokalizowane w południowo - wschodniej części gminy oraz kompleksy leśne stanowiące część parku krajobrazowego. W kontekście terenów leśnych, w aktualizacji studium nie przewiduje się wprowadzenia zmian w zagospodarowaniu.

Wyznaczone w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+* ostoje łąkowe, których niewielki fragment obejmuje południowo - wschodnią część gminy Blachownia, już w chwili obecnej podlegają silnej presji antropogenicznej. W ich rejonie realizowana jest autostrada A1. W ocenianym dokumencie utrzymano przeznaczenie terenów pod zabudowę związaną z usługami - zgodnie z obowiązującym studium. Część terenów stanowiących fragment ostoi została ujęta jako tereny dolin rzecznych w ramach jednostek **ZDR**. W ich rejonie nie przewiduje się wprowadzenia pozaprzyrodniczych form zagospodarowania terenu.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach, w północno - zachodniej części terenu gminy została wskazana lokalizacja **siedliska Natura 2000 o kodzie 7140**, tj. torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria - Caricetea nigrae*. W omawianym zasięgu wskazuje się także na występowanie mchu podlegającego ochronie prawnej, tj. bielistki siwej (*Leucobryum glaucum*). W powyższym rejonie aktualizacja studium nie wprowadza zmian w zagospodarowaniu terenu.

W południowo - wschodniej części terenu wskazuje się na występowanie **siedliska o kodzie 6410**, tj. zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (*Molinia*). Powierzchnie zlokalizowane w rejonie wyznaczonych siedlisk w aktualizacji studium zostały ujęte w ramach jednostki **ZDR** - tereny dolin rzecznych. W aktualnym stanie

w obszarze ww jednostek **ZDR** występują płaty roślinności łąkowej oraz zadrzewienia i zakrzewienia, porastające dolinę cieku. Lokalnie szata roślinna ma charakter zdegradowany, o czy może świadczyć obecność monocenoz trzcinnika piaskowego i nawłoci. Omawiany obszar odznacza się także w chwili obecnej znacznym przekształceniem, z uwagi na budowę fragmentu autostrady. W odległości około 1,5 km od granic gminy Blachownia zlokalizowany jest obszar Natura 2000 „Walańczyki” PLH 240028, w rejonie którego występują łąki trzęślicowe, będące jednym z podmiotów ochrony obszaru naturalnego. W zasięgu wyznaczonego siedliska naturalnego, na mocy aktualizacji studium, nie przewiduje się wprowadzenia nowych form zagospodarowania utrzymując stan istniejący.

W obszarze gminy wskazuje się także na występowanie gatunków roślin podlegających ochronie gatunkowej na mocy obowiązującego ustawodawstwa. Zgodnie z danymi prezentowanymi w części *Uwarunkowań* ocenianej aktualizacji studium, występują tu głównie gatunki związane z siedliskami leśnymi, wilgotnymi łąkami oraz gatunki związane ze środowiskiem wodnym.

Jak wykazano w poprzednich rozdziałach niniejszej prognozy, zapisy aktualizacji studium wskazują na utrzymanie istniejących terenów rozległych kompleksów leśnych, terenów wód powierzchniowych (Jezioro Blachownia) oraz cieków powierzchniowych wraz z wyznaczeniem obszarów zieleni dolin rzecznych. Na w/w terenach nie przewiduje się wprowadzenia pozaprzrodniczych form zagospodarowania terenu. W związku z powyższym, proponowane w aktualizacji studium zagospodarowanie nie będzie ingerowało w siedliska roślin chronionych, związanych z obszarami lasów, podmokłych łąk, dolin rzecznych bądź zbiorników wodnych. Zgonie z podaną w części *Uwarunkowań* lokalizacją gatunków chronionych, powyższa sytuacja dotyczy gatunków takich jak: długosz królewski, pływacz średni, rosziczka okrągłolistna, widłaczek torfowy, grzybienie białe, płonnik pospolity, próchniczek błotny, bagno zwyczajne, wawrzynek wilcze tyko czy gatunki widłaków. W przypadku gatunków roślin chronionych związanych z ekosystemem łąkowym, które zgodnie z informacjami zawartymi w części *Uwarunkowań* porastają w obszarze Łojek, trudno jest na etapie prognozy jednoznacznie wskazać, czy gatunki te będą podlegały presji.

W rejonie Łojek zaproponowano lokalizację terenów przeznaczonych pod realizację farm fotowoltaicznych o mocy większej niż 100 kW. Tereny te na przestrzeni lat były użytkowane rolniczo. W stanie istniejącym część powierzchni stanowią obecnie nieużytki porośnięte roślinnością ruderalną, ze znacznym udziałem trzcinnika piaskowego czy nawłoci. Lokalnie na w/w obszarze występują skupiska roślinności wysokiej w postaci zakrzewień oraz monocenoz brzozowych. Tereny te zarówno w obowiązującym studium jak i w ocenianym dokumencie zostały wskazane jako tereny rolne. Na ww. terenie nie występują wilgotne łąki, przez teren przebiega naftociąg DN 250, ww. teren nie stanowi cennego obszaru przyrodniczo, na którym mogą występować gatunki wymienione w opracowaniu części uwarunkowań:

tab. 3 pn. Rośliny objęte ścisłą ochroną występujące na terenie gminy Blachownia gatunek Goryczka wąskolistna – lokalizacja: wilgotne łąki na terenach pogórnich na północ od zabudowy Łojek oraz tab. 4 Rośliny objęte

częściową ochroną występujące na terenie gminy Blachownia występuje gatunek Kukułka plamista lokalizacja - wilgotne łąki na terenach pogórnich na północ od zabudowy Łojek.

Teren, na którym występują ww. gatunki zlokalizowany jest na wschód od proponowanej lokalizacji farm fotowoltaicznych, jest to teren zaproponowany w aktualizacji Studium jako ZDR (teren ochrony dolin rzecznych, wyłączony z zabudowy).

Dodatkowo po stronie wschodniej obszar proponowany do realizacji farm fotowoltaicznych sąsiaduje (ograniczony strefą buforową ok. 5m) do terenów wskazanych w ocenianym dokumencie jako tereny dolin rzecznych, które potencjalnie stanowią dogodne siedlisko dla wskazanych w części *Uwarunkowań* studium gatunków chronionych. W niniejszej prognozie oceniając potencjalny wpływ proponowanego zagospodarowania na komponent przyrodniczy, przyjęto najgorszy możliwy scenariusz, zakładający możliwość potencjalnego występowania gatunków podlegających ochronie w rejonie proponowanych farm fotowoltaicznych. Niemniej jednak z uwagi na obecny stan zagospodarowania terenu, wyklucza się występowanie tych gatunków w obszarze inwestycyjnym.

Należy także podkreślić, iż realizacja farm fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW wymaga uzyskania stosownych pozwoleń, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem, w tym wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (procedura oceny oddziaływania na środowisko – przedsięwzięć mogących zawsze oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko). Szczegółowe rozwiązania techniczne dla samych farm, dają możliwość jednoznacznego wskazania potencjalnych oddziaływań na środowisko.

Przed realizacją inwestycji, tym samym przed uzyskaniem decyzji środowiskowej, należy dokonać ponownie szczegółowych inwentaryzacji, mogących jednoznacznie wykluczyć obecność gatunków chronionych.

7.2. Przewidywane oddziaływania na powierzchnię ziemi i grunty

Wprowadzenie terenów przeznaczonych pod zabudowę wraz z towarzyszącą infrastrukturą, w miejscu ich realizacji, związane będzie z bezpośrednim i trwałym naruszeniem powierzchni ziemi. W związku z niwelacją powierzchni (wykonywaniu wykopów i przesuwaniu mas ziemnych), lokalizacją fundamentów, bądź podbudowy, a także utworzeniem powierzchni utwardzonych czy szczelnych dojdzie do trwałego przekształcenia powierzchni ziemi. W rejonie prac będzie dochodziło do zdercia (zebrania), wierzchniej, urodzajnej warstwy gleby i wskutek prac niwelacyjnych lokalnego przemieszania jej poziomów genetycznych. Na skutek wprowadzenia obszarów przeznaczonych pod zabudowę, dojdzie do trwałego zmniejszenia się udziału powierzchni biologicznie czynnych na rzecz powierzchni utwardzonych czy szczelnych. Przyrost powierzchni szczelnych kosztem powierzchni biologicznie czynnych prowadzi będzie w sposób bezpośredni do ograniczenia możliwości infiltracji wód w głąb ziemi. W przypadku przyrostu powierzchni utwardzonych lub szczelnych kosztem obszarów biologicznie czynnych można mówić także o efekcie kumulacji w skali lokalnej z obszarami już zabudowanymi.

Powierzchnie biologicznie czynne na terenach bezpośrednio przylegających do realizowanych obiektów budowlanych będą w czasie budowy podlegały oddziaływaniom mechanicznym na przykład w postaci rozjeżdżania lub wydeptywania. Wraz z naruszeniem powierzchni ziemi, przekształceniom będzie podlegać szata roślinna, która w rejonie budowanych obiektów zostanie trwale usunięta, a na terenach przylegających na skutek oddziaływań mechanicznych będzie zasadniczo podlegała długoterminowej synantropizacji.

Pośrednio do gleb w trakcie realizacji oraz eksploatacji, a więc w perspektywie długoterminowej będą przedostawały się zanieczyszczenia emitowane do atmosfery przez pojazdy i urządzenia spalinowe, a także zanieczyszczenia będące skutkiem ogrzewania budynków poprzez spalanie paliw w kotłowniach.

Oceniany projekt aktualizacji studium przede wszystkim utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania, w mniejszym stopniu wprowadzając możliwości rozwoju nowych form (dla usług, rolnictwa), jednocześnie studium weryfikuje tereny rozwoju osadnictwa i je zmniejsza (ok. 140 ha) i na ww. terenach są wprowadzone funkcje rolnictwa i zieleni. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i środowisko gruntowe będą miały zatem charakter zjawisk już występujących, a jedynie lokalnie - pogłębiających się.

W ocenianym dokumencie wskazuje się na potrzebę ochrony powierzchni ziemi, m. in. poprzez zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania terenów już przeznaczonych na działalność przemysłową, ograniczenie zmian naturalnego ukształtowania czy utrzymanie jakości gleb i ziemi na poziomie wymaganych standardów. Obecnie bilans wykazuje pełną równowagę pomiędzy terenami do zainwestowania a możliwościami rozwojowymi. I tak:

- grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych w większości znajdują się na terenach dolin rzecznych oznaczonych w projekcie Studium jako ZDR i wyłączono je z zabudowy,

- jednostkowo wyznaczone w projekcie studium grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych pod zabudowę wynikają wyłącznie z uzyskanych decyzji o warunkach zabudowy, pozwoleń na budowę (spełniają wymagania zwartej zabudowy) lub z przeznaczenia terenów w mpzp pod zabudowę, które utraciły ważność w 2003 r. oraz stanu istniejącego

- nie wprowadzono nowych terenów pod zabudowę na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (występują to jednostkowo i są one konsekwencją wydanych dowzist)

- zaproponowana zabudowa gwarantuje zachowanie korytarzy ekologicznych w stopniu nie gorszym jak obecnie (wyjaśnienie jw)

- lokalizacja farm fotowoltaicznych nie jest zlokalizowana w obszarach cennych przyrodniczo (wilgotną łąką)

- lokalnie na obszarach rolniczych wprowadzono tereny zabudowy zagrodowej

- utrzymano istniejące kompleksy leśnych wraz z zalesieniami, tym samym zachowuje się w stanie nie zmienionym wyznaczone obszary podlegające ochronie prawnej

- utrzymano także wyznaczone tereny zabudowy produkcyjnej i składowej oraz eksploatacji powierzchniowej oraz eksploatacji powierzchniowej.

- lokalizacja farm fotowoltaicznych nie jest zlokalizowana w obszarach cennych przyrodniczo (wilgotną łąki).

7.3. Przewidywane oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe i podziemne podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* oraz *ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne*.

W granicach gminy Blachownia głównym elementem sieci hydrograficznej jest Stradomka oraz jej dopływy, tj. Gorzelanka, Aleksandria (Trzepizurka), Ciek do Aleksandrii oraz Ciek od Bieżenia. W centralnej części gminy zlokalizowany jest zbiornik wodny - Jezioro Blachownia. Na gminy znajdują się stawy rybne i nieliczne śródpolne oczka wodne. W ramach aktualizacji studium przewiduje się zachowanie wszystkich elementów sieci hydrograficznej. Oceniany dokument na terenach przylegających do cieków wprowadza także przyrodnicze formy zagospodarowania w ramach jednostek **ZDR**, zachowując tym samym ich biologiczną otulinę.

Skrajnie południowy fragment obszaru gminy, w rejonie miejscowości Trzepizury, położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 327 Lubliniec – Myszków, o typie szczelinowo – krasowym. Jego wody klasyfikowane są jako wody średniej jakości, wymagające uzdatnienia. Zbiornik ten charakteryzuje się wysokim stopniem zagrożenia w kontekście odporności na zanieczyszczenia.

Na terenie gminy zlokalizowane są ujęcia wód podziemnych, służące Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego SA w Częstochowie do produkcji wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tj. ujęcie Blachownia i ujęcie Cisie. Powyższe ujęcia wraz ze strefami ochrony pośredniej zostały uwzględnione w aktualizacji studium.

W zapisach ocenianego dokumentu wskazuje się na konieczność poprawy stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych, dla których podstawowym źródłem zanieczyszczeń jest nieuporządkowana gospodarka wodno - ściekowa. W celu ochrony zasobów wodnych wskazuje się na konieczność ograniczenia do maksimum zrzutu zanieczyszczeń do gruntu i wód powierzchniowych oraz uporządkowania istniejących. W tym celu zapisy aktualizacji studium określają działania służące poprawie stanu wód, w tym m.in. poprzez rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenach obecnie nieskanalizowanych, budowę nowych systemów odbioru ścieków na terenach wiejskich, renowację wyeksploatowanych odcinków kanalizacji sanitarnej i istniejących sieci kanalizacji deszczowych. Ponadto w obszarach przewidzianych do objęcia kanalizacją, dopuszczono odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe jedynie jako rozwiązanie tymczasowe - do czasu realizacji na przedmiotowym obszarze zbiorczego systemu zbierania i oczyszczania ścieków, dopuszcza się także możliwość docelowego, indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych czyszczalniach lub odprowadzenie ich do szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną. Lokalizowanie oczyszczalni przydomowych musi być ograniczone do miejsc, których zapisy prawa lokalnego oraz obowiązujące ustawy/ dyrektywy nie wykluczają ich budowy oraz z których odprowadzenie ścieków do gruntu nie będzie

zagrażało jakości wód. Zabronione jest lokalizowanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach ochrony pośredniej ujęć Cisie i Blachownia (gmina Blachownia) - zgodnie z zapisami rozporządzeń Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego (odpowiednio: rok 2012, styczeń - poz. 239; sierpień - poz. 3389). Wskazuje się także na konieczność kompleksowego rozwiązania w zakresie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami. Oceniany dokument określa brak możliwości lokalizowania nowych inwestycji szkodliwych dla środowiska wodnego lub mogących pogorszyć ten stan ze względu na wytwarzane przez nie ścieki, emitowane pyły i gazy oraz składowane odpady.

Mając na uwadze charakter zamierzeń planistycznych oraz zapisy aktualizacji studium mające na celu ochronę środowiska wodnego, należy stwierdzić, iż realizacja analizowanego projektu może przyczynić się do poprawy stanu zasobów wodnych, przede wszystkim w kwestii stanu jakościowego, poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunalnych do środowiska gruntowo - wodnego.

7.3.1. Wpływ na Jednolite Części Wód

Obszar gminy Blachownia należy do zlewni pięciu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP). Zachodnia część gminy należy do zlewni JCWP „Liswarta do Młynówki Kamińskiej” o kodzie PLRW 6000171816192, stanowiącej naturalną część wód, której stan ekologiczny został określony jako dobry a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych określono jako niezagrażone. Skrajnie północno - zachodni fragment należy do zlewni JCWP „Pankówka” o kodzie PLRW 600017181649, stanowiącej naturalną część wód, której stan ekologiczny został określony jako dobry a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych określono jako niezagrażone. Centralna część gminy położona jest w zlewni JCWP „Stradomka do wypływu ze Zbiornika Blachownia” PLRW 6000161812399, stanowiącej naturalną część wód, której stan ekologiczny został określony jako zły a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych określono jako niezagrażone. Wschodnia część gminy należy do zlewni JCWP „Stradomka od wypływu ze Zbiornika Blachownia do ujścia” o kodzie PLRW 60001618129, która stanowi silnie zmienioną część wód, jej potencjał ekologiczny został określony jako zły, a osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone. Północno - wschodnia część gminy należy do zlewni JCWP „Gorzelanka” stanowiącej naturalną część wód, której stan ekologiczny został określony jako zły a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych określono jako niezagrażone.

Ciekami istotnymi z punktu widzenia w/w JCWP, przepływającymi w granicach gminy są Stradomka oraz Gorzelanka. Projektowane zmiany zagospodarowania, polegające na wprowadzeniu nowej zabudowy, nie będą związane z bezpośrednią ingerencją w ciek powierzchniowe. W ocenianym projekcie wskazuje się na zachowanie otuliny biologicznej cieków w ramach jednostek **ZDR**, w zasięgu których nie przewiduje się lokalizowania obiektów budowlanych bezpośrednio przy cieku. W związku z powyższym proponowane zmiany zagospodarowania nie będą w sposób bezpośredni oddziaływały na w/w JCWP.

W stosunku do Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) teren opracowania położony jest w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd). Zachodnia część gminy pozostaje w zasięgu JCWPd o kodzie PLGW 600098. Wschodnia część gminy znajduje się w zasięgu JCWPd o kodzie PLGW 600099. Zgodnie z *Aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry*, stan ilościowy i chemiczny w/w Jednolitych Części Wód Podziemnych został określony jako dobry, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych zostało określone jako niezagrożone.

Realizacja ustaleń projektu aktualizacji studium będzie związana z oddziaływaniem przede wszystkim o charakterze lokalnym. W większości planowane zamierzenia polegają na utrzymaniu istniejącego stanu zagospodarowania. Ponadto w ocenianym dokumencie uwzględniono zapisy służące ochronie wód, w tym przede wszystkim w kontekście wskazywanych kierunków rozwoju kompleksowych rozwiązań z zakresu gospodarki ściekowej. W związku z powyższym realizacja aktualizacji studium, przy uwzględnieniu wspomnianych zapisów oraz obowiązującego ustawodawstwa nie będzie miała negatywnego wpływu na stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i Podziemnych, ani na możliwość utrzymania ich celów środowiskowych. Przy uwzględnieniu zapisów mających na celu ochronę wód podziemnych a także wskazywanych kierunków rozwoju infrastruktury, realizacja analizowanego projektu może przyczynić się do poprawy stanu zasobów wodnych.

7.4. Przewidywane oddziaływania na powietrze

Realizacja przewidzianych w projekcie przeznaczeń terenu będzie związana z emisją zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego.

Na etapie budowy źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza będą pojazdy i budowlane maszyny spalinowe. Emisja ta jednak będzie miała charakter niezorganizowany i ograniczony do czasu trwania etapu budowy. Ponieważ realizacja poszczególnych obiektów w ramach planowanych terenów zabudowy będzie rozciągnięta w czasie jednostkowe efekty emisji do powietrza na etapie realizacji nie będą się kumulowały, a co tym idzie nie będą miały znacząco negatywnego wpływu na ogólny stan aerosanitarny powietrza.

Na etapie eksploatacji emisja do powietrza atmosferycznego będzie związana ze spalaniem paliw w przydomowych kotłowniach i występowaniem zjawiska tak zwanej „niskiej emisji”. Ze względu na przewidywany, przyrost terenów przeznaczonych do zabudowy, nieuniknione jest zjawisko wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza i lokalnego pogarszania się warunków aerosanitarnych, zwłaszcza w okresie grzewczym (zimowym). Efekt emisji z poszczególnych gospodarstw będzie się lokalnie kumulował.

Innym źródłem emisji do powietrza będzie ruch kołowy odbywający się po drogach. Można spodziewać się, iż wraz z potencjalnym wzrostem terenów przeznaczonych do zabudowy wzrośnie liczba pojazdów, a co za tym idzie także ilość zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł komunikacyjnych.

7.5. Przewidywane oddziaływania na ludzi

Oddziaływanie na ludzi związane z realizacją ustaleń aktualizacji studium sprowadza się zasadniczo do wpływu na stan aerosanitarny powietrza oraz na klimat akustyczny. Pozostałe aspekty, jak na przykład samopoczucie w kontekście estetyki determinowane kształtowaniem otoczenia i krajobrazu, mają charakter silnie subiektywny w związku z czym trudno jest je wymiennie ocenić.

Warunki aerosanitarnie

Jak wspomniano w poprzednim rozdziale, realizacja przewidzianych w projekcie aktualizacji studium przeznaczeń terenu będzie nieuchronnie związana z emisją zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Z uwagi na stan zagospodarowania w omawianych granicach, stan aerosanitarny determinowany jest przede wszystkim przez emisję zanieczyszczeń z poszczególnych domostw. Na warunki aerosanitarnie w skali gminy największy wpływ mają zanieczyszczenia związane ze spalaniem paliw w przydomowych kotłowniach i związane z tym zjawisko tzw. niskiej emisji. Przyrost terenów zabudowanych prowadził będzie zatem do pogłębiania się omawianego problemu i kumulacji oddziaływań. Należy jednak podkreślić, iż wpływ na jakość powietrza ma nie tylko sam procentowy udział powierzchni zabudowanych, ale także stosowane rozwiązania z zakresu energetyki cieplnej, tj. rodzaj i jakość opału używanego w przydomowych kotłowniach czy też sprawność urządzeń grzewczych. Największy problem stanowi stosowanie jako media grzewcze odpadów komunalnych bądź materiałów zakazanych na mocy tzw. „uchwały antysmogowej” (*UCHWAŁA NR V/36/1/2017 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw*). Nie mniej jednak są to kwestie związane raczej z egzekwowaniem obowiązujących zapisów prawa krajowego i lokalnego, aniżeli z oddziaływaniem wynikającym z realizacji ustaleń zmiany studium. Na jakość powietrza wpływa także ruch kołowy odbywający się po przebiegających w granicach gminy ciągach komunikacyjnych, w tym po drodze krajowej nr 46.

W ocenianej aktualizacji studium poprawę jakości powietrza atmosferycznego określono jako bezwzględny priorytet działań w zakresie ochrony środowiska w gminie Blachownia. W najbliższym czasie przewiduje się zgazyfikowanie centrum gminy oraz zasilanie części mieszkań w ciepło z sieci centralnego ogrzewania. Zaopatrzenie ludności w ciepło z profesjonalnej ciepłowni, wyposażonej w urządzenia do redukcji emisji oraz możliwość korzystania z gazu powinny znacząco wpłynąć na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, tym bardziej, że ograniczy to spalanie odpadów w piecach do tego nieprzystosowanych. W gminie podjęte zostaną działania, których celem będzie edukacja mieszkańców w tym zakresie.

W zapisach aktualizacji studium wprowadzono zapisy mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń w tym m.in. poprzez modernizację istniejących kotłowni, gazyfikację gminy, promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii przez odbiorców indywidualnych, ograniczanie zużycia energii poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej oraz pomoc w przeprowadzaniu termomodernizacji w budynkach prywatnych czy opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

W związku z wdrożeniem działań przewidzianych w ramach *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Blachownia na lata 2016 – 2020*, zmniejszeniu ulegnie emisja gazów cieplarnianych. Będzie to efekt m.in. zmian w ogrzewaniu budynków, ich termomodernizacji oraz nowych rozwiązań transportowych.

Jak wspomniano powyżej, wpływ na stan aerosanitarny w gminie ma także ruch kołowy odbywający się po drogach. Dotyczy do zarówno dróg głównych jak i tych przebiegających w rejonach zabudowanych. Dla zmniejszenia emisji z tych źródeł w aktualizacji studium wskazano, iż celowe jest podjęcie działań zmierzających do ograniczenia natężenia ruchu na obszarze miasta. W tym celu proponowana jest budowa ścieżek rowerowych oraz centrum przesiadkowego. Do ograniczania emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych w obszarach zabudowanych może przyczynić się także proponowane wyprowadzenie ruchu tranzytowego z tych obszarów oraz przebudowa i modernizacja dróg. Dotyczy to budowy obwodnicy w rejonie Malic oraz projektowanej obwodnicy w południowej części terenu. Należy jednak podkreślić, iż w aktualizacji studium przebieg w/w ciągów komunikacyjnych ma charakter jedynie koncepcyjny i stanowi powielenie założeń przyjętych w studium obowiązującym.

Klimat akustyczny

Określone tereny podlegają ochronie przed hałasem na mocy *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tekst jednolity Dz.U. 2014, poz. 112). Dopuszczalne poziomy hałasu obowiązujące na poszczególnych terenach w myśl w/w rozporządzenia zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 4 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będące źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1.	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
3.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowej d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	65	55	55	45

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny gminy Blachownia należy zaliczyć komunikację drogową, w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy oraz związany z przebiegającą przez gminę linią kolejową.

Zgodnie z informacjami zawartymi w *Prognozie oddziaływania na środowisko dla „Programu ochrony przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2018 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3000000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30000 pociągów rocznie”*, na ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne narażone są tereny zabudowy zlokalizowane w rejonie drogi krajowej nr 46. Dotyczy to w szczególności pierwszej linii zabudowy. W rejonie w/w ciągu komunikacyjnego w ocenianej aktualizacji studium nie przewiduje się wprowadzenia nowych terenów

podlegających ochronie akustycznej, podtrzymując przeznaczenia z obowiązującego studium. W przypadku realizacji nowych obiektów zabudowy na terenach już przeznaczonych pod zagospodarowanie, w studium wprowadzono zapis określający, iż projektowana nowa zabudowa winna być zlokalizowana w stosunku do drogi w odległości minimum 25 m od zewnętrznej krawędzi jezdni poza terenem zabudowy i w odległości 10 m od zewnętrznej krawędzi jezdni w terenie zabudowanym.

Ponadnormatywne oddziaływania akustyczne mogą w przyszłości dotyczyć terenów położonych w sąsiedztwie realizowanego odcinka autostrady A1. W ocenianym dokumencie nie przewiduje się wprowadzenia nowych terenów podlegających ochronie przed hałasem w rejonie autostrady, a jedynie utrzymuje się założenia kierunki z obowiązującego studium. Ocena oddziaływania akustycznego odcinka autostradowego przebiegającego w granicach gminy Blachownia została przeprowadzona na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia oraz na etapie ustaleń studium obowiązującego. Z uwagi na powyższe oraz w związku z brakiem wprowadzenia nowych przeznaczeń terenów podlegających ochronie akustycznej, ocena oddziaływania akustycznego autostrady nie jest przedmiotem niniejszej prognozy.

Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu mogą także występować w otoczeniu linii kolejowych. Zasadniczo oceniany dokument jedynie podtrzymuje stan zagospodarowania wprowadzony w obowiązującym studium.

Ponadto, oceniana zmiana studium podtrzymuje wprowadzone w obowiązującym dokumencie oznaczenie o charakterze informacyjnym, dotyczące przebiegu południowej obwodnicy oraz obwodnicy Malic. Obwodnicę w miejscowości Malice proponuje się zlokalizować poza obszarami zabudowy i ma ona stanowić alternatywną drogę komunikacji w stosunku do drogi biegnącej przez centralną część miejscowości. Sytuacja ta może przyczynić się do poprawy klimatu akustycznego w omawianym rejonie. W przypadku obwodnicy południowej, ze względu na fakt, iż w chwili obecnej nie ustalono jeszcze ostatecznego wariantu przebiegu w/w drogi, a jej przebieg ma jedynie charakter koncepcyjny, trudno jest dokonać oceny potencjalnych oddziaływań związanych z jej realizacją. Niemniej jednak w przypadku wyboru wariantu przebiegającego w rejonie wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej, nie można wykluczyć możliwości, iż w przyszłości droga ta będzie stanowić potencjalne źródło konfliktów społecznych, szczególnie w zakresie ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego. Jednakże, jak wspomniano powyżej, w chwili obecnej kwestia ta jest trudna do omówienia z uwagi na brak ustalonego ostatecznego wariantu przebiegu drogi.

W zakresie ochrony przed hałasem w ocenianym projekcie aktualizacji studium wskazuje się m. in. na konieczność opracowania bazy danych o obiektach gospodarczych będących źródłami hałasu, na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, przeprowadzenie oceny stanu akustycznego środowiska w mieście i obserwacja zmian, na podstawie opracowanej mapy akustycznej a także wskazuje się na konieczność stosowania zapisów eliminujących lub ograniczających zagrożenia i negatywne oddziaływania na środowisko związane z emisją hałasu do środowiska w planach zagospodarowania przestrzennego.

Promieniowanie niejonizujące

Na terenie gminy Blachownia zlokalizowane są następujące źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego o częstotliwości przemysłowej 50 Hz, tj.: napowietrzna linia elektroenergetyczna o napięciu 110 kV, napowietrzne linie zasilające o napięciu 30 kV i 15 kV, stacje transformatorowe oraz urządzenia radiokomunikacyjne, w tym głównie stacje bazowe telefonii komórkowej.

Ze względu na niekorzystny wpływ urządzeń elektroenergetycznych na środowisko, zagospodarowanie terenów przyległych należy podporządkować normom ustalonym w przepisach szczególnych. Do obiektów mogących pogorszyć stan środowiska należą główne punkty zasilające oraz linie elektroenergetyczne wysokich napięć. Dla ochrony przed oddziaływaniem pola elektroenergetycznego wprowadzono zapisy ustalające stworzenie systemu monitoringu środowiska gminy Blachownia ze względu na szkodliwe oddziaływanie pól elektromagnetycznych oraz ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska, do niezbędnego minimum.

Strefy oddziaływania od cmentarza

W ocenianym dokumencie wskazuje się na lokalizację cmentarzy oraz wyznacza się strefy 50 m i 150 m od cmentarza, wynikające z przepisów odrębnych.

Zagrożenie powodziowe

Zgodnie ze *Studium ochrony przeciwpowodziowej*, na terenie gminy Blachownia występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Dla rzeki Stradomki Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu sporządził *Studium ochrony przeciwpowodziowej*, wyznaczające granice zasięgu wód o prawdopodobieństwie przewyższenia $Q=1\%$ oraz rzędne zalewu wody o prawdopodobieństwie przewyższenia $Q=10\%$. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, oceniany dokument wskazuje na zapisy ograniczające wynikające z ustawy Prawo Wodne. Zakazuje się m.in.: gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji mogących zanieczyścić wody, jak i lokalizacji nowych cmentarzy. Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich zgodnie z zapisami ustawy Prawo Wodne, może w drodze decyzji zwolnić od wymienionych wyżej zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód.

W wyznaczonych strefach zagrożenia powodziowego w ocenianej aktualizacji Studium nie przewiduje się wprowadzenia nowych obszarów zabudowy, uwzględniono dotychczasowe zainwestowanie, a nowe tereny są wskazane w sposób jednostkowy i honorują wyłącznie stan prawny tj. wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Uwarunkowania wynikające z prowadzonej działalności górniczej

W przeszłości na obszarze gminy Blachownia prowadzona była działalność górnicza związana z eksploatacją złóż rud metali. W południowo - wschodniej części gminy eksploatację podziemną rud żelaza prowadziła kopalnia „Brzózka”. W północnej oraz centralnej części gminy występują obszary dawnych wyrobisk po wydobywaniu rud metali. W obszarze opracowania wskazano lokalizację zlikwidowanych szybów górniczych.

W zasięgu wyznaczonych dawnych wyrobisk rud metali, w aktualizacji studium utrzymano generalnie istniejący charakter zagospodarowania. Wyjątek stanowią nieznaczne obszary zabudowy osadniczej w ramach jednostek **MNR** i **MN1**, które wprowadzono na tereny, jako dowiązanie do istniejącego sposobu zainwestowania.

Tereny płytkiej eksploatacji górniczej oraz rejon dawnych szybów górniczych są potencjalnymi miejscami zagrożonymi możliwością wystąpienia deformacji nieciągłych i stanowią o skomplikowanych warunkach gruntowych. Przed rozpoczęciem robót budowlanych w terenach poeksploatacyjnych rud metali, ze względu na płytkie występowanie dawnych wyrobisk górniczych, mogących zawierać w dalszym ciągu nie zaciśnięte pustki, oceniany dokument wskazuje na uwzględnienie potencjalnego zagrożenia dla zabudowy powierzchni. Niezbędne jest rozpoznanie warunków posadowienia obiektów budowlanych w tych rejonach. Zalecane jest również wyznaczenie stref bezpieczeństwa wokół zlikwidowanych szybów, w których zostanie nakazane wyłączenie z możliwości zabudowy. Wielkość stref może wynosić około 20 m wokół szybów.

7.6. Przewidywane oddziaływania na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Dziko występujące rośliny i zwierzęta podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* oraz rozporządzeń wykonawczych.

Zgodnie z zapisami w/w ustawy ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Przewidywane oddziaływanie na biosferę wynikające z realizacji ocenianego dokumentu, a polegające przede wszystkim na rozwoju terenów zabudowy wraz z realizacją ciągów komunikacyjnych w oparciu o istniejące drogi gruntowe bądź jako nowe drogi w rejonach wskazanych do zabudowy w obowiązującym studium, będzie niewątpliwie związane naruszeniem i zajęciem wierzchniej warstwy ziemi, a co z tym idzie przekształceniem lokalnej pokrywy roślinnej, a w konsekwencji również siedlisk faunistycznych. Szata roślinna na powierzchniach przeznaczonych pod realizację zabudowy wraz z infrastrukturą towarzyszącą zostanie praktycznie trwale usunięta, natomiast w rejonie terenów zabudowy na powierzchniach biologicznie czynnych zostanie generalnie przekształcona, na skutek czego będzie podlegała procesowi synantropizacji. W rejonach tych poza obszarami

utrzymywanymi przez człowieka, dojdzie do rozwoju kosmopolitycznych gatunków zielnych, typowych dla siedlisk ruderalnych.

Wraz z naruszeniem szaty roślinnej, przekształceniom będą podlegały siedliska faunistyczne. Lokalnie zostanie więc ograniczona ich, a zamieszkujące je gatunki zwierząt, związane z układami terenów otwartych, zostaną wyparte na skutek ich zajmowania na potrzeby zabudowy. W obszarach planowanej zabudowy zostaną ukształtowane siedliska typowo antropogeniczne, które będą mogły zostać zasiedlone przez gatunki zsynantropizowane, związane z osadami ludzkimi, w tym głównie bezkręgowce, ptaki oraz ssaki.

Z uwagi na uwarunkowania środowiskowe, przeznaczone pod rozwój zabudowy siedliska, a wraz nimi gatunki zwierząt czy roślin występują stosunkowo często w skali gminy i w większości mają charakter synantropów. Z tego też względu, pomimo jednostkowego oddziaływania ocenianego dokumentu, nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną w skali gminy czy też regionu. Warto podkreślić, że przewidywane przeznaczenia terenów nie będą realizowane skokowo (nagle), ale w rozciągnięciu w czasie. Z tego względu w granicach aktualizacji studium nie dojdzie do nagłego przekształcenia siedlisk. Ponadto z tego też względu, aktualnie trudno jest precyzyjnie określić jakie gatunki w danym miejscu i czasie będą podlegały presji. Miejscami realizacja projektowanych przeznaczeń terenu może być związana z wycinką zieleni wysokiej w postaci drzew lub krzewów. Nie będą to jednak tereny o charakterze leśnym. Nie przewiduje się także wprowadzenia przeznaczeń wymagających wycinki zieleni wysokiej w granicach parku krajobrazowego.

Jak wspomniano powyżej, w ocenianym dokumencie przewiduje się realizację ciągów komunikacyjnych w ramach jednostek **KDL**. W przypadku dróg w Łojkach, Wyrazowie i Ostrowach, drogi te zostały wyznaczone w rejonie terenów przeznaczonych do zainwestowania w obowiązującym studium, zapewniając tym samym ich obsługę komunikacyjną. W stanie istniejącym drogi te przebiegają przez tereny biologicznie czynne. Ich realizacja - podobnie jak realizacja terenów zabudowy, w rejonie których wyznaczono ich przebieg - związana będzie z naruszeniem wierzchniej warstwy ziemi, przekształceniem lokalnej pokrywy roślinnej, a w konsekwencji również siedlisk faunistycznych.

Nowowprowadzanym ciągiem komunikacyjnym jest także ul. Prusa w Blachowni. Jej północną część zaplanowano w rejonie terenów wyznaczonych w obowiązującym studium jako tereny rolnicze. W stanie istniejącym powierzchnie te charakteryzują się znacznym stopniem degradacji, o czym świadczyć może obecność porastających tu roślin inwazyjnych i ekspansywnych, takich jak nawłóć czy trzcinnik piaskowy. W przypadku południowej części drogi, wprowadzenie jednostki **KDL** ma celu podniesienie standardu drogi. Droga ta już w stanie obecnym umożliwia dojazd mieszkańców do poszczególnych posesji.

W rejonie doliny rzeki Stradomki przewidziano wprowadzenie drogi łączącej ul. Myśliwską z ul. Nadrzeczną. Należy jednak podkreślić, iż już w stanie obecnym droga jest istniejąca i służy mieszkańcom okolicznych domostw. Wprowadzenie drogi klasy lokalnej ma na celu uporządkowanie terenu oraz podniesienie standardu samej drogi. W przypadku konieczności prowadzenia prac związanych z przebudową istniejącej drogi w rejonie doliny rzecznej należałoby zastosować działania minimalizujące oddziaływanie projektowanego zainwestowania na dolinę cieku, w tym na utrzymanie drożności cieku. W projekcie aktualizacji studium wprowadzono zapis zakazujący zabudowy,

grodzenia i innej działalności mogącej spowodować degradację szaty roślinnej porastającej skarpy koryt potoków. Regulacje techniczne cieków winny być ograniczone do niezbędnego minimum, pod warunkiem zachowania naturalnego charakteru koryt oraz więzi hydrologicznej koryt z otoczeniem, a także utrzymania obudowy biologicznej potoków. Przy ewentualnym przekraczaniu cieków wodnych drogowymi obiektami inżynierskimi należy przewidzieć realizację przepustów o poziomym dnie umożliwiających przemieszczanie się drobnej fauny. W kontekście w/w zapisu nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dolinę rzeki Stradomki, w tym na utrzymanie otuliny biologicznej cieku. Planowane zagospodarowanie przy uwzględnieniu obowiązującego ustawodawstwa oraz zapisów aktualizacji studium, nie przyczynie się także do utraty funkcji doliny cieku jako korytarza ekologicznego umożliwiającego swobodną migrację gatunków.

Należy podkreślić, iż terenami najcenniejszym pod względem przyrodniczym, wyróżniającym się również bogactwem gatunków roślin podlegających ochronie prawnej i charakteryzujących się obecnością cennych siedlisk, są tereny leśne, w tym te wchodzące w zasięg Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą, a także tereny dolin rzecznych wraz z porastającą je roślinnością łąkową, torfowiskową czy bagienną, które zgodnie z założeniami niniejszego dokumentu zostaną w całości zachowane.

Oceniany dokument wprowadza szereg zapisów mających na celu zachowanie bioróżnorodności. W aktualizacji studium wskazuje się na obszary cennych siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony przed przekształceniami. Należą do nich leśne i nieleśne zbiorowiska o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, stanowiące obszary ważne dla utrzymania bioróżnorodności, będące miejscem występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt. Istotnym jest, aby w terenach gospodarczo wykorzystywanych lasów, względy przyrodnicze związane z ochroną naturalnych zbiorowisk były traktowane priorytetowo. W zapisach aktualizacji studium zaleca się w obszarach leśnych ograniczenie użytkowania rębnego drzewostanów na siedliskach wilgotnych, zachowanie małych śródleśnych cieków i oczek wodnych oraz ochronę terenów bagiennych. Istotne znaczenie dla funkcjonowania ekosystemów mają korytarze ekologiczne w dolinach rzek i gęstej sieci ich dopływów. W celu ich ochrony w ocenianym dokumencie wskazuje się na nie dopuszczenie do wprowadzania zainwestowania w doliny rzeczne, ochronę przed dopływem zanieczyszczeń, ograniczenie do minimum przegradzanie dolin rzecznych czy eliminowanie ograniczenia w migracji ryb - szczególnie w miejscach występowania urządzeń piętrzących wodę.

W ocenianej aktualizacji studium projektuje się nowe farmy fotowoltaiczne o mocy większej niż 100kW, które wyznaczono na rysunku kierunków do studium:

- na terenach rolnych w Gorzelni (na wschód od autostrady A1);
- na terenach rolnych w Gorzelni (na zachód od ul. Mostowej);
- na terenach rolnych i terenach zieleni nieurządzonej w Gorzelni (na północ i zachód od złoża Stara Gorzelnia);
- na terenach rolnych w Łojkach (na wschód od ul. Długiej)
- na terenach zieleni nieurządzonej w Gorzelni pomiędzy autostradą a naftociągami.

Ich oddziaływanie mieści się w strefie oddziaływania obiektów i urządzeń OZE (istniejących i projektowanych farm fotowoltaicznych o mocy większej niż 100kW), nie mniej potencjalne oddziaływania na środowisko będzie jednoznacznie wykazane na innych etapach, przy realizacji tych inwestycji.

Lokalizacja farm fotowoltaicznych w rejonie Łojek została wyznaczona na terenach użytkowanych rolniczo, przeznaczonych zarówno w obowiązującym Studium jak i projekcie Studium jako tereny rolne. Na ww. terenie nie występują wilgotne łąki, przez teren przebiega naftociąg DN 250.

Reasumując ww. teren nie stanowi cennego obszaru przyrodniczo, na którym mogą występować gatunki wymienione w opracowaniu części uwarunkowań:

tab. 3 pn. Rośliny objęte ścisłą ochroną występujące na terenie gminy Blachownia gatunek Goryczka wąskolistna – lokalizacja: wilgotne łąki na terenach pogórnich na północ od zabudowy Łojek oraz tab. 4 Rośliny objęte częściową ochroną występujące na terenie gminy Blachownia występuje gatunek Kukułka plamista lokalizacja - wilgotne łąki na terenach pogórnich na północ od zabudowy Łojek.

Teren, na którym występują ww. gatunki zlokalizowany jest na wschód od proponowanej lokalizacji farm fotowoltaicznych, jest to teren zaproponowany w aktualizacji Studium jako ZDR (teren ochrony dolin rzecznych, wyłączony z zabudowy).

Należy także podkreślić, iż realizacja farm fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW wymaga uzyskania stosownych pozwoleń, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem, w tym wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Szczegółowe analizy i wytyczne realizowania inwestycji należy wykonać na etapie uzyskania decyzji środowiskowej (procedura oceny oddziaływania na środowisko – przedsięwzięć mogących zawsze oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko).

Ze względów środowiskowych wskazuje się na szereg zalet ogniw fotowoltaicznych: energia elektryczna wytwarzana jest bezpośrednio, moc jest wytwarzana nawet w pochmurne dni przy wykorzystaniu światła rozproszonego, obsługa i konserwacja wymagają minimalnych nakładów, a w czasie produkcji energii elektrycznej nie powstają szkodliwe gazy cieplarniane. Jednakże realizacja farm ogniw fotowoltaicznych może potencjalnie powodować także stosunkowo niewielkie niekorzystne oddziaływania na środowisko związane m.in. z przekształceniem powierzchni ziemi pod pale a tym samym nieznaczne naruszenie pokrywy roślinnej roślinności, oddziaływaniem paneli fotowoltaicznych na ptaki, ich stanowiska lęgowe i sezonowe migracje (mylenie przez ptaki paneli słonecznych z lustrem wody oraz efekt olśnienia), oddziaływanie na pozostałą faunę związane ze zmianą warunków bytowania i żerowania zwierząt. Niemniej jednak na etapie prognozy do aktualizacji studium, przy braku szczegółowych rozwiązań technicznych, trudno jest jednoznacznie wskazać, które z powyższych oddziaływań i w jakiej skali będą miały miejsce.

7.6.1. Wpływ na teriologiczne korytarze ekologiczne

Zgodnie z *Mapą przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce*, przez zachodnią część gminy Blachownia przebiega korytarz o nazwie „**Bory Stobrowskie - Dolina Górnej Warty (GKPdC-12A)**” oraz korytarz „**Bory Stobrowskie (GKPdC-12)**”. Obejmują one zasięgiem kompleksy leśne położone na północy, zachodzie i południu

gminy. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez RDOŚ w Katowicach, korytarz ten generalnie pokrywa się zasięgiem z wyznaczonym obszarem węzłowym ssaków kopytnych i drapieżnych o nazwie „**Lasy nad Górną Liswartą**”. W zasięgu w/w korytarzy ekologicznych i obszaru węzłowego, w aktualizacji studium zachowano dotychczasowy sposób zainwestowania terenu, powielając założenia obowiązującego studium. Nie przewiduje się wprowadzenia nowych form zagospodarowania, w tym także realizacji nowej infrastruktury drogowej, w zasięgu w/w korytarzy ekologicznych.

Ustalenia aktualizacji studium nie wpłyną także na możliwości migracji awifauny w zasięgu korytarza „Dolina Warty - Lasy Lublinieckie”, z uwagi na znaczne oddalenie od granic opracowania.

Przez północno - zachodnią część gminy przebiega korytarz spójności obszarów chronionych o statusie krajowym „**Wręczyca**”. W jego zasięgu, na mocy zapisów aktualizacji studium utrzymano dotychczasowy sposób zagospodarowania. Tereny położone w zasięgu korytarza zostały objęte w ramach jednostek **ZL** - tereny lasów, **ZN** - tereny zieleni nieurządzonej oraz **ZDR** - tereny dolin rzecznych. W bezpośrednim sąsiedztwie korytarza „Wręczyca” również nie przewiduje się wprowadzenia nowych pozaprzyrodniczych form gospodarowania.

W południowo - wschodniej części gminy, przebiega korytarz spójności obszarów chronionych w randze międzynarodowej o nazwie „**Częstochowski**”. W jego zasięgu, na mocy zapisów aktualizacji studium utrzymano dotychczasowy sposób zagospodarowania. Tereny położone w zasięgu korytarza zostały objęte w ramach jednostek **ZL** - tereny lasów oraz **ZDR** - tereny dolin rzecznych.

W związku z brakiem wprowadzanych zmian w zagospodarowaniu w stosunku do stanu istniejącego oraz obowiązującego studium, nie przewiduje się negatywnego wpływu ocenianego dokumentu na w/w korytarze spójności obszarów chronionych.

W granicach gminy funkcję korytarzy ekologicznych pełnią także doliny cieków, umożliwiające swobodną migrację gatunków. Na mocy zapisów aktualizacji studium, doliny cieków, wraz z porastającą je roślinnością zostały zachowane w ramach jednostek **ZDR**. W rejonie dolin rzecznych generalnie nie przewiduje się wprowadzenia nie przyrodniczych form zagospodarowania, umożliwiając tym samym na zachowanie pełnionych przez nie funkcji ekologicznych. We wschodniej części terenu, w rejonie budowanej autostrady A1, zaplanowano nieznaczne poszerzenie wyznaczonych terenów zabudowy osadniczej (**MN1** i **MN2**). Dla ww. terenów zostały wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, co za tym idzie, oceniana aktualizacja studium jedynie uwzględnia aktualny status prawny tych terenów. Wprowadzenie powyższych terenów zabudowy może nieznacznie zawęzić omawiany korytarz ekologiczny wzdłuż rzeki Stradomki, niemniej jednak nie wpłynie w sposób negatywny na jego funkcjonalność, z uwagi na pozostawienie w rejonie doliny rzecznej strefy o szerokości około 55 m terenu bez zabudowy, umożliwiając swobodną migrację zwierząt. Wprowadzone zagospodarowanie nie wpłynie również na funkcjonalność wyznaczonego przejścia dla dużych zwierząt w ciągu realizowanej autostrady A1.

W rejonie doliny rzeki Stradomki przewidziano także wprowadzenie drogi łączącej ul. Myśliwską z ul. Nadrzeczną. Droga ta jest istniejąca i służy mieszkańcom okolicznych domostw. Wprowadzenie drogi klasy lokalnej ma na celu uporządkowanie terenu oraz podniesienie standardu samej drogi.

W projekcie aktualizacji studium wprowadzono zapisy mające na celu ochronę cieków, w tym przyjęto wymóg ochrony koryta rzeki Stradomki i jej dopływów wraz z zielenią porastającą brzegi, a także wprowadzono zakaz zabudowy, grodzenia i innej działalności mogącej spowodować degradację szaty roślinnej porastającej skarpy koryt potoków. Regulacje techniczne cieków winny być ograniczone do niezbędnego minimum, pod warunkiem zachowania naturalnego charakteru koryt oraz więzi hydrologicznej koryt z otoczeniem, a także utrzymania obudowy biologicznej potoków. Przy ewentualnym przekraczaniu cieków wodnych drogowymi obiektami inżynierskimi należy przewidzieć realizację przepustów o poziomym dnie umożliwiających przemieszczanie się drobnej fauny. W kontekście w/w zapisu nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dolinę rzeki Stradomki, w tym na utrzymanie otuliny biologicznej cieków. Planowane zagospodarowanie, w rejonie ul. Myśliwskiej, przy uwzględnieniu obowiązującego ustawodawstwa oraz zapisów aktualizacji studium, nie przyczynie się także do utraty funkcji doliny cieków jako korytarza ekologicznego umożliwiającego swobodną migrację gatunków.

Wpływ na funkcjonalność przejść dla zwierząt w ciągu autostrady A1

Ocenę ustaleń zapisów studium na funkcjonalność przejść dla zwierząt w ciągu realizowanej autostrady A1 na terenie gminy Blachownia przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5 Ocena ustaleń zapisów studium na funkcjonalność przejść dla zwierząt w ciągu autostrady A1 na terenie gminy Blachownia

Lp.	Symbol i funkcja przejścia	Analiza wpływu ustaleń studium
1	Ppz-18 przejście dla małych zwierząt	Brak wpływu. W otoczeniu przejścia nie przewiduje się realizacji zagospodarowania uniemożliwiającego migrację małych zwierząt i wykorzystania przejścia.
2	MA/PZ-368 przejście dla średnich zwierząt	Brak wpływu. W otoczeniu przejścia nie przewiduje się realizacji zagospodarowania uniemożliwiającego migrację średnich zwierząt i wykorzystania przejścia.
3	Ppz-20 Przejście dla małych zwierząt i płazów	Brak wpływu. W otoczeniu przejścia nie przewiduje się realizacji zagospodarowania uniemożliwiającego migrację małych zwierząt i płazów oraz wykorzystania przejścia.
4	Ppz-22 Przejście dla małych zwierząt i płazów	Brak wpływu. W otoczeniu przejścia utrzymuje się dotychczasowe przeznaczenia terenów, strefę najścię na przejście stanowią obszary o przeznaczeniu biologicznie czynnym (ZN) umożliwiającym przemieszczanie się zwierząt.
5	MA/PZ-371 przejście dla dużych zwierząt	Bezpośrednie otoczenie przejścia dla zwierząt stanowią tereny biologicznie czynne, umożliwiające swobodne korzystanie z przejścia przez duże zwierzęta. W odległości około 450 m na wschód pnieznacznie poszerzono istniejące tereny zabudowy, dla których zostały wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Wprowadzenie powyższych terenów zabudowy nie wpłynie na możliwość funkcjonowania przejścia dla zwierząt, z uwagi na pozostawienie w rejonie doliny rzecznej strefy o szerokości około 55 m bez zabudowy - umożliwiającej swobodną migrację zwierzyny. Zapisy w zakresie likwidacji istniejącego ogrodzenia nie są dopuszczone przepisami prawa.

		Przewidywane tereny produkcyjne w łojkach i Błaszczkach wynikają z ustaleń obowiązującego studium, w związku z czym zapisy aktualizacji studium jedynie sankcjonują istniejący stan planistyczny.
6	Ppz-23 Przejście dla małych zwierząt i płazów	Brak wpływu. W otoczeniu przejścia utrzymuje się dotychczasowe przeznaczenia terenów.
7	Ppz-24 Przejście dla małych zwierząt i płazów	Brak wpływu. W bezpośrednim otoczeniu przejścia utrzymuje się dotychczasowe przeznaczenia terenów, na których przeważają obszary biologicznie czynne (bezpośrednio w rejonie przejścia utrzymano przeznaczenie terenów dolin rzecznych). Tereny usług komercyjnych, gospodarczych i magazynowych (U1/UG), stanowią tereny, których przeznaczenie wskazano już na etapie ustaleń studium obowiązującego. Tereny te nie sąsiadują bezpośrednio z wyznaczonym przejściem i nie stanowią zagrożenia dla migracji zwierząt.
8	Ppz-25 Przejście dla średnich zwierząt	Brak wpływu. W otoczeniu przejścia nie przewiduje się realizacji zagospodarowania uniemożliwiającego migrację średnich zwierząt i wykorzystania przejścia.

7.7. Przewidywane oddziaływania na zasoby naturalne

7.7.1. Lasy ochronne

Lasy ochronne podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach*.

Lasy państwowe położone na terenie gminy Blachownia zostały zaliczone do lasów ochronnych w kategorii lasów trwale uszkodzonych na skutek działania przemysłu, wodochronnych w miastach i wokół miast.

W ocenianym dokumencie zachowano w stanie istniejącym wszystkie zbiorowiska leśne.

7.7.2. Grunty rolne i leśne

Ochrona gruntów leśnych oraz gruntów rolnych wynika m.in. z *Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

W ramach ocenianego dokumentu przewidziano lokalny rozwój (poszerzenie) terenów zabudowy kosztem terenów. W związku z tym realizacja tych jednostek będzie wymagała zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

7.7.3. Złóża kopalin

Złóża surowców mineralnych podlegają ochronie na mocy *Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze*.

W granicach opracowania objętych aktualizacją studium, występują udokumentowane złoża surowców, tj.: złoża kruszywa naturalnego Herby (ID MIDAS 8535), Wyrazów (ID MIDAS 18226) i Stara Gorzelnia (ID MIDAS 18159) oraz złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kolonia Łojki (ID MIDAS 2999).

W ocenianym dokumencie uwzględniono wszystkie powyższe złoża surowców naturalnych.

7.8. Przewidywane oddziaływania na krajobraz

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody. Gmina Blachownia odznacza się wysokimi walorami krajobrazowymi, na które wpływ mają przede wszystkim rozległe kompleksy leśne, doliny rzeczne, Jezioro Blachownia wraz z otaczającymi go terenami otwartymi, elementy krajobrazu wykształconego w wyniku działalności człowieka: wyrobiska, hałdy, warpie, a także krajobraz kulturowy związany z osadnictwem: charakterystyczne budynki, zespoły zabudowy i ich relacje z otoczeniem. Zachodnia część gminy położona jest w zasięgu Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą oraz jego otuliny.

Analizowany projekt aktualizacji studium generalnie utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania. Potencjalne zmiany wynikające z realizacji dokumentu będą związane głównie z poszerzeniem istniejących terenów zabudowy. W aktualizacji studium wprowadzono zapisy ograniczające wynikające z położenia w zasięgu parku krajobrazowego.

W projekcie planu przewidziano zapisy służące ochronie i ograniczeniu wpływu na wartości estetyczne w granicach opracowania, określające między innymi ilość minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnych a także zasady określające parametry zabudowy.

W ocenianym dokumencie wskazuje się także na tereny przeznaczone pod realizację farm fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 110 kV wraz ze strefami oddziaływania obiektów i urządzeń OZE – należy przez to rozumieć granicę terenów pod budowę obiektów i urządzeń (tj. farm fotowoltaicznych, gdzie wysokość urządzenia fotowoltaicznego wynosi do 5 m z zakazem budowy wiatraków) w oparciu o systemy wykorzystujące odnawialne źródła energii o mocy przekraczającej 100 kW. Z uwagi na brak doprecyzowania parametrów technicznych farmy, na obecnym etapie nie jest możliwe określenie konkretnych skutków przewidywanych oddziaływania na walory krajobrazowe. Zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem, w tym wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Szczegółowe analizy i wytyczne realizowania inwestycji należy wykonać na etapie uzyskania decyzji środowiskowej (procedura oceny oddziaływania na środowisko – przedsięwzięć mogących zawsze oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko).

Ustalenia aktualizacji studium dotyczące lokalizacji farm fotowoltaicznych należą do tych, które przyczynią się do zmiany wrażeń wizualnych obserwatorów. Ze względu na kształt najpopularniejszego obecnie typu paneli słonecznych (płaskie prostokąty) oraz konieczność jednoczesnej instalacji wielu tego typu urządzeń, w krajobrazie farmy solarne odznaczać się będą, jako jednorodne powierzchnie o metaliczno - srebrnym kolorze. Będą to zatem obiekty zmieniające charakter krajobrazu. Jest kwestią indywidualnej wrażliwości i oceny, czy będzie to element szpecący czy też urozmaicający walory krajobrazu. Mając na uwadze fakt, iż proponowana lokalizacja farm PV w północnej oraz wschodniej części gminy dotyczy terenów położonych głównie w sąsiedztwie wyznaczonych obszarów zabudowy osadniczej, ze względu na różnorodność krajobrazu zainwestowanego, nie powinno powodować wrażenia negatywne zwłaszcza, że dla mieszkańców ww. obszarów będzie to widok stały. Istnieje możliwość zminimalizowania efektów widokowych poprzez np. wprowadzenie zieleni izolacyjnej, co jest dopuszczone ustaleniami mpzp wskaźnikiem biologicznie czynnym.

7.9. Przewidywane oddziaływania na dobra materialne i zabytki

Na obszarze objętym aktualizacją studium występują układy i obiekty chronione na podstawie *Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

W aktualizacji studium przyjęto, iż główne kierunki polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego, powinny zmierzać do zapewnienia możliwie najskuteczniejszej ochrony zespołów i zespołów historycznych oraz poszczególnych obiektów. Wszystkie działania inwestycyjne podejmowane przy zespołach chronionych, wymagają uprzedniego uzgodnienia ze stanowiska konserwatorskiego i mogą być podejmowane wyłącznie na warunkach określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na terenie gminy znajduje się jeden obiekt zabytkowy umieszczony w rejestrze zabytków województwa śląskiego, tj. **Budynek mieszkalny w Blachowni przy ul. Marii Curie- Skłodowskiej - nr 11** (nr rejestr A- 524/91 decyzja z 05.06.1991 r.). Dla w/w zabytku obowiązują następujące zasady: zachowanie i konserwacja obiektu oraz zakaz przekształceń bryły.

Na terenie gminy Blachownia znajdują się obiekty zabytkowe. Ich charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6 Obiekty zabytkowe

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Forma ochrony	uwagi
1.	Blachownia	Budynek mieszkalny (willa) Wpis obejmuje obiekt w granicach zainwestowania działki	ul. Curie Skłodowskiej 11	rejestr zabytków A/524/91 z dnia 5 VI 1991 województwo częstochowskie	obiekt wpisany do rejestru zabytków woj. śląskiego
2.	Blachownia	Cmentarz rzymsko- katolicki	ul. Cmentarna	-	obiekty będące w WEZ
3.	Blachownia	Dom drewniany	ul. Biegańskiego 2	-	obiekty będące w WEZ
4.	Blachownia	Dom drewniany	ul. Kopernika 7	-	obiekty będące w WEZ
5.	Blachownia	Kościół parafialny	ul. Sienkiewicza 14	-	inne zabytki nieruchome
6.	Blachownia	Dom drewniany	ul. Kopernika 25	-	inne zabytki nieruchome
7.	Blachownia	Dom drewniany	ul. Leśna 4	-	inne zabytki nieruchome
8.	Blachownia	Dom drewniany	ul. Pocztowa 14	-	inne zabytki nieruchome
9.	Blachownia	Budynek murowany dawny dworzec, obecnie budynek Urzędu Stanu Cywilnego	ul. Sienkiewicza 19	-	inne zabytki nieruchome
10.	Blachownia	Budynek murowany związany z funkcjonowaniem huty i majątku	ul. Sienkiewicza 16	-	inne zabytki nieruchome
11.	Blachownia	Dom drewniany	ul. Sosnowa 5	-	inne zabytki nieruchome
12.	Blachownia	Dom drewniany	ul. Starowiejska 86	-	inne zabytki nieruchome
13.	Cisie	Młyn drewniany	ul. Cisiańska 2	-	inne zabytki nieruchome

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Forma ochrony	uwagi
14.	Cisie	Kapliczka drewniana	ul. Cisiańska	-	inne zabytki nieruchome
15.	Konradów	Kaplica murowana	ul. Wrzosowa	-	inne zabytki nieruchome
16.	Blachownia	dawny szpital	ul. J. Bema 2	-	-
17.	Blachownia	dom drewniany	ul. 1 Maja 24	-	propozycja do GEZ wg Konserwatora Zabytków
18.	Blachownia	obiekt dawnych zakładów metalurgicznych	ul. 1 Maja 3	-	propozycja do GEZ wg Konserwatora Zabytków
19.	Blachownia	obiekt dawnych zakładów metalurgicznych	ul. 1 Maja 3b	-	propozycja do GEZ wg Konserwatora Zabytków
20.	Blachownia	Budynek	ul. 1 Maja 24	-	propozycja do GEZ wg Konserwatora Zabytków

W/w stanowią wszystkie obiekty posiadające karty ewidencyjne i ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, w tym wskazano na występujące kapliczki i krzyże. **Na terenie gminy znajdują się kapliczki, figury i krzyże przydrożne będące przykładami rzemiosła ludowego. W sferze zainteresowań służb konserwatorskich są również zabytki ruchome takie jak:**

- Kapliczka w Łojkach,
- krzyże żeliwne z 1879, 1909, 1914 w Blachowni,
- krzyże żeliwne z 1909, 1937 w Trzepizurach,
- krzyże żeliwne z lat 1945- 1959 w Ostrowach, Wyrazowie, Konradowie i Trzepizurach

Wszystkie symbole wiary, bez względu na okres powstania czy walory estetyczne, powinny być chronione jako wartość kulturowa i charakterystyczny element krajobrazu wsi polskiej.

Dla wymienionych w tabeli obiektów zabytkowych wskazane jest:

- zachowanie obiektów w pierwotnej lokalizacji;
- możliwość remontów, przebudowy w sposób nieobniżający wartości historycznych obiektów z maksymalnym wykorzystaniem oryginalnej substancji (cegły, kamienia);
- nakaz utrzymania oryginalnej elewacji z kamienia lub cegły;
- zachowanie gabarytów, spadków głównych połaci dachowych (z tolerancją do 5°), kompozycji i wystroju.

W przypadku podejmowanie robót – obowiązuje nakaz zachowania lub przywrócenia detalu architektonicznego i elementów wystroju; stosowanie tradycyjnych, odpowiadających oryginalnym materiałom takich jak: drewno, kamień, ceramika, szkło lub materiałów podobnych oraz zastosowanie jednolitej, stonowanej kolorystyki.

Na terenie gminy Blachownia znajduje się 7 stanowisk archeologicznych. Stanowiska archeologiczne rozmieszczone są w Cisiu – 3 stanowiska, Wyrazowie – 1 stanowisko oraz po 1 w Blachowni, Łojkach i Ottonowie. Koncentrują się one głównie na terasach rzeki Stradomki.

Na mocy ocenianego dokumentu wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej tzw. strefy nadzoru archeologicznego „OW”, gdzie dla robót ziemnych lub zmiany charakteru dotychczasowej działalności, obowiązują aktualne przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W ocenianym projekcie aktualizacji studium postuluje się wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej „B” dla:

pozostałości założenia folwarcznego w Wyrazowie - Łojkach, dla którego postuluje się:

- zachowanie historycznej zabudowy i jej konserwacja;
- możliwość wprowadzania nowej zabudowy nawiązującej układem, kubaturą oraz cechami do historycznej;
- ewentualna nowa zabudowa do 2 kondygnacji;
- dachy spadziste 15-35°;
- zabudowa gospodarcza, garażowa na zapleczu działek;
- stosowanie materiałów wykończenia zewnętrznego takich jak: drewno, kamień, ceramika, szkło lub materiałów podobnych oraz stosowanie jednolitej, stonowanej kolorystyki;
- dopuszcza się urządzenia techniczne, maszyny itp. nieprzewyższające istniejącej zabudowy. Ewentualne tego typu urządzenia nie mogą naruszać ekspozycji obiektów zabytkowych (tj. celu ochrony) – ograniczenie stosowania dominant krajobrazowych;
- zachowanie i uzupełnienie całego ciągu alei kasztanowców wzdłuż historycznej drogi dojazdowej do folwarku;

cmientarz katolicki w Blachowni, dla którego postuluje się:

- zachowanie i konserwacja starych nagrobków sprzed 1939 r., układu cmentarzy (alejek, kwater);
- zachowanie i odtworzenie zadrzewień i zakrzewień podkreślających układ z przewagą rodzimych gatunków.

teren dawnej huty w Blachowni, dla którego postuluje się:

zachowanie historycznych obiektów (bryły, wystroju architektonicznego) oraz ich adaptacja.

7.10. Ustalenia aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w kontekście założeń *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych pogłębiają się w związku z czym stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej.

„Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, a ponadto z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć na stan polskiego środowiska czy na wzrost gospodarczy.

Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być podejmowane jednocześnie z realizowanymi działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020 tj.: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Zaproponowano w nim cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju 2020 i innymi strategiami rozwoju stanowiąc ich uzupełnienie w kontekście adaptacji.

W przywołanym powyżej dokumencie SPA2020 ujęto między innymi następujące cele i kierunki działań:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju i dobrego stanu środowiska

Kierunki działań:

- 1.1. Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- 1.2 Adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- 1.3 Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- 1.4 Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- 1.5 Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- 1.6 Zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Kierunki działań:

- 2.1 Stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
- 2.2 Organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu

Kierunki działań:

- 3.1 Wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu

3.2 Zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

Kierunki działań:

4.1 Monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)

4.2 Miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

5.1 Promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

5.2 Budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

6.1 Zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu

6.2 Ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych

Mając na uwadze charakter ocenianego dokumentu jakim jest aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także charakterystykę terenu w granicach opracowania można stwierdzić, że w kontekście przytoczonych wyżej założeń SPA2020, projekt zmiany studium obejmuje przede wszystkim kierunki z zakresu celu 1.

Oceniana aktualizacja studium podtrzymuje zapisy mające na celu ochronę powietrza, w tym m. in. ustalenie celu ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń, co wpisuje się między innymi w kierunek działań 1.3. SPA2020. W zakres kierunków przyjętych w SPA2020 wpisują się również inne ustalenia planu sprzyjające ograniczeniom wpływu na środowisko, które zostały przedstawione w rozdziale 10.

8. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w odległości około 150 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływanie wynikające z realizacji założeń planistycznych będzie miało charakter lokalny. W związku z powyższym, realizacja ustaleń aktualizacji SUIKZP nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Wśród potencjalnie problemowych kwestii, związanych z realizacją ustaleń ocenianego dokumentu w kontekście przepisów odrębnych dotyczących obszarów chronionych, znajduje się przewidywane wprowadzenie projektowanych terenów przeznaczonych pod realizację farm fotowoltaicznych o mocy większej niż 100 kW. Z uwagi na fakt, iż w ocenianym dokumencie nie wskazano szczegółowych rozwiązań technicznych dla samych farm, trudno jest na obecnym etapie wskazać jednoznacznie oddziaływania na środowisko, w tym na bioróżnorodność oraz na ludzi i krajobraz. Prócz pozytywnych aspektów środowiskowych, realizacja farm ogniw fotowoltaicznych może potencjalnie powodować niekorzystne oddziaływania na środowisko związane m.in. z przekształceniem powierzchni ziemi a tym samym pokrywy roślinnej. Ustalenia aktualizacji studium dotyczące lokalizacji farm fotowoltaicznych należą do tych, które przyczynią się również do zmiany wrażeń wizualnych. Mając na uwadze fakt, iż proponowana lokalizacja farm PV w północnej i wschodniej części gminy dotyczy terenów położonych w sąsiedztwie wyznaczonych obszarów zabudowy osadniczej, może ona powodować wrażenia negatywne zwłaszcza, że dla mieszkańców ww. obszarów będzie to widok stały. Należy tu także wspomnieć o efekcie odbicia światła słonecznego, które przy dużym natężeniu może powodować dyskomfort. Niemniej jednak odbiór skutków tych zmian jest trudny do przewidzenia.

Do kwestii potencjalnie problemowych należy także zaliczyć uwzględnienie przebiegu dróg tranzytowych wskazanych w obowiązującym studium. W przypadku obwodnicy południowej, ze względu na fakt, iż w chwili obecnej **nie ustalono jeszcze ostatecznego wariantu przebiegu** w/w drogi, a jej przebieg ma jedynie charakter koncepcyjny, trudno jest dokonać oceny potencjalnych oddziaływań związanych z jej realizacją.

Niemniej jednak w przypadku wyboru wariantu przebiegającego w rejonie wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej, nie można wykluczyć możliwości, iż w przyszłości droga ta będzie stanowić potencjalne źródło konfliktów społecznych, szczególnie w zakresie ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego. Nie mniej wskazuje się, iż projektowaną obwodnicę Trzepizur i Blachowni utrzymano w trzech wariantach w dotychczasowym przebiegu zgodnie z obowiązującym Studium z 2010 r. Przy wyborze wariantu przebiegu obwodnicy w wariantcie nr 1 (na granicy ze Szpitalem w Blachowni oraz po drodze powiatowej S 1049 przy zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej) należy mieć na względzie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określa się zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami hałasu m.in. pod zabudowę mieszkaniową oraz pod szpitale (...). Wskazuje się, iż ostateczny wybór wariantu obwodnicy, jak i jej dokładny przebieg nastąpi na etapie sporządzania mpz. Ww. przebiegi są zgodnie z planem zagospodarowania woj. śląskiego 2020+ , gdzie kluczową inwestycją celu publicznego postulowaną przez samorząd województwa jest budowa drogi ekspresowej S 46 na odcinku granicy z woj. opolskim do granicy z woj. świętokrzyskim. Obecny przebieg drogi krajowej nr 46 na terenie gminy nie umożliwia podniesienie jej standardów dla klasy drogi ekspresowej, Planowana droga ekspresowa S 46 również znajduje swoje odzwierciedlenie w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, gdzie uwzględniona jest w Etapowym rozwoju sieci drogowej i lotnisk 2030. Przebieg planowanej obwodnicy jest zgodny z przedłużeniem przebiegiem planowanej obwodnicy Częstochowy. Mając powyższe na uwadze planowane przebiegi obwodnicy Blachowni i Trzepizur w zaproponowanych wariantach wydaje się, iż wariant nr 1 jest trafniejszy, ww. wariant spotkał się z aprobatą *Nadleśnictwa Herby, pismo znak ZG.074.6.2019.ZR z dnia 12.03.2019 r.*

Zgodnie ze *Studium ochrony przeciwpowodziowej*, na terenie gminy Blachownia występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, oceniany dokument wskazuje na zapisy ograniczające wynikające z ustawy Prawo Wodne. W wyznaczonych strefach zagrożenia powodziowego w ocenianej aktualizacji studium nie przewiduje się wprowadzenia nowych form zabudowy, zachowując jedynie stan istniejący.

W przeszłości na obszarze gminy Blachownia prowadzona była działalność górnicza związana z eksploatacją złóż rud metali. W północnej oraz centralnej części gminy występują obszary dawnych wyrobisk po wydobyciu rud metali. W obszarze opracowania wskazano lokalizację zlikwidowanych szybów górniczych. Tereny płytkiej eksploatacji górniczej oraz rejon dawnych szybów górniczych są potencjalnymi miejscami zagrożonymi możliwością wystąpienia deformacji nieciągłych i stanowią o skomplikowanych warunkach gruntowych. Przed rozpoczęciem robót budowlanych w terenach poeksploatacyjnych rud metali, ze względu na płytkie występowanie dawnych wyrobisk górniczych, mogących zawierać w dalszym ciągu nie zaciśnięte pustki, oceniany dokument wskazuje na uwzględnienie potencjalnego zagrożenia dla zabudowy powierzchni. Niezbędne jest rozpoznanie warunków posadowienia obiektów budowlanych w tych rejonach. Zalecane jest również wyznaczenie stref bezpieczeństwa wokół zlikwidowanych szybów, w których zostanie nakazane wyłączenie z możliwości zabudowy. Wielkość stref może wynosić około 20 m wokół szybów.

W granicach gminy funkcję korytarzy ekologicznych pełnią doliny cieków, umożliwiające swobodne przemieszczanie się gatunków. We wschodniej części terenu, w rejonie budowanej autostrady A1, zaplanowano nieznaczne poszerzenie wyznaczonych terenów zabudowy osadniczej (**MN1** i **MN2**). Dla w/w terenów zostały wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, co za tym idzie, oceniana aktualizacja studium jedynie uwzględnia aktualny status prawny tych terenów. Wprowadzenie powyższych terenów zabudowy nie spowoduje zawężeń (wprowadzono 55 m bez zabudowy - umożliwiającą swobodną migrację zwierzyny. Wprowadzone zagospodarowanie), ww. nie wpłynie również na funkcjonalność wyznaczonego przejścia dla dużych zwierząt w ciągu realizowanej autostrady A1.

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest poza obszarami skupionymi w europejskiej sieci Natura 2000. Najbliższym obszarem naturowym jest Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Walańczyki” PLH 240028 położony na terenie Częstochowy w oddaleniu około 1,5 km na południowy - wschód od granic opracowania.

W związku ze znacznym oddaleniem od obszaru Natura 2000 a także z uwagi na lokalne zmiany zagospodarowania terenu w stosunku do obowiązującego studium, należy przyjąć, iż realizacja założeń aktualizacji studium nie będzie miała wpływu na stan zachowania siedlisk przyrodniczych objętych ochroną w granicach w/w obszaru naturowego.

Sposób w jaki w ocenianym dokumencie ujęto ustalenia służące ochronie i ograniczeniu oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, podtrzymując zapisy obowiązującego studium, został przedstawiony poniżej.

10.1. Ochrona powietrza atmosferycznego

Ochronie powietrza atmosferycznego będą służyły ustalenia, mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń poprzez:

- 1) modernizację istniejących kotłowni;
- 2) zamianę ogrzewania węglowego na opalanie gazem ziemnym, olejem opałowym lub biomasą;
- 3) gazyfikację gminy;
- 4) promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii przez odbiorców indywidualnych;
- 5) zbadanie możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. biomasy, wód geotermalnych);
- 6) ograniczanie zużycia energii poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej oraz pomoc w przeprowadzaniu termomodernizacji w budynkach prywatnych;
- 7) ograniczanie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych na skutek wyprowadzenia ruchu tranzytowego z obszarów zabudowanych oraz przebudowę i modernizację dróg;
- 8) opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

10.2. Ochrona środowiska wodno - gruntowego

W kontekście ochrony środowiska wodnego, w ocenianym dokumencie wskazuje się na konieczność podjęcia działań w zakresie:

- 1) rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenach obecnie nieskanalizowanych;
- 2) budowy nowych systemów odbioru ścieków na terenach wiejskich;
- 3) regulacji istniejących rowów odwadniających;

- 4) renowacji wyeksploatowanych odcinków kanalizacji sanitarnej i istniejących sieci kanalizacji deszczowych;
- 5) w obszarach przewidzianych do objęcia kanalizacją, dopuszczenie odprowadzenia ścieków do szczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe przyjąć tylko jako rozwiązanie tymczasowe, do czasu realizacji kanalizacji;
- 6) dopuścić możliwość docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzenie ich do szczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe, tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną. Lokalizowanie oczyszczalni przydomowych musi być ograniczone do miejsc, których zapisy prawa lokalnego oraz obowiązujące ustawy/ dyrektywy nie wykluczają ich budowy oraz z których odprowadzenie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód. Zabronione jest lokalizowanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach ochrony pośredniej ujęć Cisie i Blachownia (Gmina Blachownia) - zgodnie z zapisami rozporządzeń Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego (odpowiednio” rok 2012, styczeń - poz. 239; sierpień - poz. 3389);
- 7) rozwiązać kompleksowo odprowadzenie ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 8) zakazać rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć wodnych i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych;
- 9) nie lokalizować nowych inwestycji szkodliwych dla środowiska wodnego lub mogących pogorszyć ten stan ze względu na wytwarzane przez nie ścieki, emitowane pyły i gazy oraz składowane odpady;
- 10) zapewnić właściwą ochronę ujęć wody w Blachowni i Cisiu - przestrzegać zasad użytkowania i zagospodarowania terenów znajdujących się w zasięgu stref ochronnych ujęcia wody;
- 11) w celu przeciwdziałania skutkom suszy należy zwiększać małą retencję oraz wdrażać proekologiczne metody retencjonowania wody.

Ochrona powierzchni ziemi, winna być realizowana jest poprzez:

- 12) racjonalne gospodarowanie;
- 13) zachowanie wartości przyrodniczych;
- 14) zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania terenów już przeznaczonych na działalność przemysłową;
- 15) ograniczenie zmian naturalnego ukształtowania;
- 16) utrzymanie jakości gleb i ziemi na poziomie wymaganych standardów.

W celu ochrony powierzchni ziemi niezbędne jest prowadzenie gospodarki odpadami. Działania gminy w tym zakresie obejmują:

- 17) rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy i objęcie nią wszystkich mieszkańców;

- 18) zorganizowanie na terenie gminy punktów odbioru odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych;
- 19) wybudowanie punktu odbioru odpadów zmieszanych zbieranych na terenie miasta;
- 20) prowadzenie edukacji ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami dla mieszkańców,
- 21) wprowadzenie na terenie Gminy systemu odbioru odpadów biodegradowalnych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych;
- 22) przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej dla małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie gminy Blachownia;
- 23) wdrażanie Planu usuwania azbestu z budynków komunalnych i prywatnych na terenie Blachowni uwzględniając założone w Planie etapy usuwania materiałów zawierających azbest;
- 24) budowę instalacji odzysku odpadów przemysłowych segregacji złomu samochodowego.

10.3. Ochrona przed hałasem

W kontekście ochrony przed hałasem wskazano na konieczność następujących działań:

- 1) opracowanie bazy danych o obiektach gospodarczych będących źródłami hałasu, na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo - usługową;
- 2) przeprowadzenie oceny stanu akustycznego środowiska w mieście i obserwacja zmian, na podstawie opracowanej mapy akustycznej;
- 3) w planach zagospodarowania przestrzennego stosowanie zapisów eliminujących lub ograniczających zagrożenia i negatywne oddziaływania na środowisko związane z emisją hałasu do środowiska;
- 4) rozbudowanie i unowocześnienie układu komunikacyjnego. wyprowadzającego ruch tranzytowy z centrum miasta;
- 5) dbałość o stan techniczny nawierzchni dróg celem zwiększenia płynności ruchu komunikacyjnego, co wpłynie na obniżenie emisji hałasu do środowiska;
- 6) lokalizowanie budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi poza zasięgiem uciążliwości określonych w przepisach ochrony środowiska, w tym także przed hałasem, a w przypadku, gdy ich lokalizacja znajdzie się w zasięgu ich ponadnormatywnego oddziaływania, należy stosować środki techniczno - organizacyjne zmniejszające uciążliwość hałasu przynajmniej do poziomu określonego w przepisach ochrony środowiska.

10.4. Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym

Ze względu na niekorzystny wpływ urządzeń elektroenergetycznych na środowisko, wskazuje się na stworzenie systemu monitoringu środowiska gminy Blachownia ze względu na szkodliwe oddziaływanie pól

elektromagnetycznych oraz ograniczenie emisji promieniowania niejonizującego do środowiska, do niezbędnego minimum.

10.5. Ochrona różnorodności biologicznej

Na terenie gminy istnieje szereg cennych siedlisk przyrodniczych, wymagających ochrony przed przekształceniami. Należą do nich: leśne i nieleśne zbiorowiska o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, stanowiące obszary ważne dla utrzymania bioróżnorodności, będące miejscem występowania chronionych gatunków roślin i jedyne środowisko bytowania niektórych gatunków zwierząt. Istotnym jest, aby w terenach gospodarczo wykorzystywanych lasów, względy przyrodnicze związane z ochroną naturalnych zbiorowisk były traktowane priorytetowo.

Zaleca się w obszarach leśnych:

- 1) ograniczenie użytkowania rębnych drzewostanów na siedliskach wilgotnych,
- 2) zachowanie małych śródleśnych cieków i oczek wodnych;
- 3) ochronę terenów bagiennych.

Istotne znaczenie dla funkcjonowania ekosystemów mają lokalne korytarze ekologiczne w dolinach rzek i gęstej sieci ich dopływów. W celu ich ochrony należy:

- 1) nie dopuścić do wprowadzania zainwestowania w doliny rzeczne;
- 2) chronić przed dopływem zanieczyszczeń;
- 3) ograniczyć do minimum przegradzanie dolin rzecznych;
- 4) przy budowie mostów zapewnić odpowiednio szerokie prześwity, umożliwiające przemieszczanie się gatunków wodno - lądowych;
- 5) eliminować ograniczenia w migracji ryb - szczególnie w miejscach występowania urządzeń piętrzących wodę.

Aby zapewnić możliwość migracji zwierząt, należy wykonywać wzdłuż dróg specjalne przepusty i wiadukty z bocznymi osłonami i zielenią naprowadzającą dla przemieszczających się zwierząt.

Dla ochrony ekosystemów wskazane jest utrzymanie tradycyjnego ekstensywnego sposobu użytkowania wilgotnych łąk, poprzez wdrożenie odpowiednich programów rolno-środowiskowych i niewprowadzanie zalesień na terenach wilgotnych łąk.

W celu zapewnienia właściwej ochrony wartości przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, należy uwzględnić lokalizację oraz zasady ochrony umożliwiające zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz zapisy pozwalające zachować oczka wodne, stanowiące miejsce bytowania, żerowania i rozrodu ptaków oraz ptaków.

Ponadto w zapisach aktualizacji studium, dla poszczególnych terenów określono minimalny odsetek powierzchni biologicznie czynnych.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Mając na uwadze przewidziane w projekcie ocenianego dokumentu zamierzenia planistyczne, w odniesieniu do terenu objętego opracowaniem, wskazuje się na występowanie kwestii problemowych, dla których należałoby rozpatrywać ewentualne rozwiązania alternatywne.

W analizowanym dokumencie uwzględniono przebieg dróg tranzytowych wskazanych w obowiązującym studium. W przypadku wyboru wariantu południowej obwodnicy, przebiegającego w rejonie wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej, nie można wykluczyć możliwości, iż w przyszłości droga ta będzie stanowić potencjalne źródło konfliktów społecznych, szczególnie w zakresie ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego. Tereny narażone na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu zlokalizowane są w rejonie drogi krajowej nr 46, niekorzystnemu oddziaływaniu akustycznemu mogą podlegać także obszary położone w rejonie budowanej autostrady A1. W rejonie powyższych dróg w aktualizacji studium nie wprowadza się nowych terenów podlegających ochronie akustycznej. W związku z faktem, iż dla pozostałych dróg na terenie gminy nie były prowadzone pomiary hałasu, nie można jednoznacznie wskazać, które z terenów nowowprowadzanej zabudowy znajdują się w zasięgu niekorzystnego oddziaływania akustycznego. Przed realizacją nowych terenów zabudowy, należałoby w pierwszej kolejności rozważyć odsunięcie linii zabudowy od dróg. Sugeruje się także możliwość lokalizowania budynków w dalszych częściach działki, w odsunięciu od ciągu komunikacyjnego. W przypadku głównych ciągów komunikacyjnych sugeruje się także przeprowadzenie pomiarów hałasu i na ich podstawie wyznaczenie terenów wymagających czynnej ochrony akustycznej. W razie konieczności należy dostosować odpowiednie zabezpieczenia, w tym np. rozważyć zastosowanie ekranów akustycznych.

W odniesieniu do proponowanych miejsc lokalizacji farm fotowoltaicznych, w celu zminimalizowania tego mogącego pojawić się negatywnego wizualnego efektu należałoby rozważyć wprowadzenie pasów zieleni izolacyjnej, w rejonie farm.

W kontekście środowiska przyrodniczego można zasugerować, aby na terenach objętych aktualizacją studium dążyć do utrzymania możliwie wysokiego odsetka powierzchni biologicznie czynnych, w tym powierzchni zadrzewionych. W przypadku konieczności wycinki zieleni wysokiej, w celu minimalizacji potencjalnego oddziaływania na awifaunę, korzystne byłoby jej przeprowadzenie w okresie przypadającym na drugą połowę października do końca lutego, bądź po poprzedzającej ekspertyzie ornitologicznej, potwierdzającej możliwość przeprowadzenia planowanych prac w bez wpływu na ptactwo.

Oceniane w prognozie ustalenia aktualizacji studium są wynikową ustaleń studium obowiązującego, uzupełnione o tereny dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W związku, iż studium sankcjonuje istniejący stan prawny terenów, nie ma podstaw do wskazania racjonalnych alternatywnych przeznaczeń terenów. Z tego też względu w prognozie oddziaływania na środowisko przedstawiono w/w propozycje oddziaływań służących minimalizacji skutków ustaleń zapisów studium.

W ocenianym projekcie Studium znacząco ograniczono tereny pod zabudowę mieszkaniową (ok. 145 ha). Co wynika z analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy opartych w szczególności na analizach demograficznych, ekonomicznych, środowiskowych i społecznych oraz bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę. Obecnie bilans wykazuje pełną równowagę pomiędzy terenami do zainwestowania a możliwościami rozwojowymi.

I tak: grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych w większości znajdują się na terenach dolin rzecznych oznaczonych w projekcie Studium jako **ZDR** i wyłączono je z zabudowy. Wyznaczone w projekcie studium grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych pod zabudowę wynikają wyłącznie z uzyskanych decyzji o warunkach zabudowy (spełniają wymagania zwartej zabudowy) lub z przeznaczenia terenów w MPZP pod zabudowę, które utraciły ważność w 2003 r. Nie wprowadzono nowych terenów pod zabudowę na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Jeśli takowe występują są one konsekwencją wydanych dowzist. Ograniczono zabudowę nie tylko w kontekście obowiązującego studium, co było na tych samych przepisach prawnych uznane za prawidłowe działanie. Ww. studium gwarantuje zrównoważony rozwój zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Podsumowując, zaproponowane przeznaczenia terenów pod zabudowę gwarantują zachowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego a także lokalnych i ponadlokalnych korytarzy ekologicznych w stopniu nie gorszym jak obecnie. Ograniczenie zabudowy stanowi istotny element zrównoważonego zagospodarowania.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie obejmuje prognozę oddziaływania na środowisko aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Blachownia. Zasadniczym celem niniejszej prognozy jest przedstawienie i analiza przewidywanych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją projektowanych zmian przeznaczeń i zagospodarowania terenu w stosunku do obowiązującego *Studium...*

Teren opracowania stanowi obszar gminy Blachownia, w jej granicach administracyjnych. Gmina Blachownia położona jest w północnej części województwa śląskiego, w powiecie częstochowskim. Obejmuje miasto Blachownia, którego integralne części stanowią Błaszczyki, Brzózka, Druga Gać, Malice, Ostrowy, Ottonów i Trzepizury oraz sołectwa Cisie, Gorzelnia (sołectwo: Stara Gorzelnia i Nowa Gorzelnia), Konradów, Wyrazów oraz Łojki. W strukturze gminy dominują użytki rolne, rozległe kompleksy leśne oraz tereny wód powierzchniowych. Kompleksy leśne położone w zachodniej części gminy stanowią część Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą. Centrala część gminy pozostaje w zasięgu otuliny w/w parku krajobrazowego. Obszary zabudowy obejmują centralne części miejscowości i sołectw, koncentrując się generalnie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Do głównych elementów układu drogowego gminy należy droga krajowa oraz drogi wojewódzkie, zapewniające połączenia zewnętrzne. We wschodniej części gminy przebiega autostrada A1 - aktualnie w budowie. Uzupełnienie układu komunikacyjnego stanowią drogi gminne zapewniające dojazd do poszczególnych posesji. W południowej i zachodniej części gminy przebiega linia kolejowa. Na terenie gminy występują liczne obiekty i zespoły zabytkowe.

Oceniany dokument, w stosunku do obecnego zagospodarowania oraz obowiązującego studium, przewiduje przede wszystkim utrzymanie istniejącego charakteru zagospodarowania gminy, z jednoczesnym wskazaniem kierunków rozwoju dla poszczególnych obszarów, kierunki zagospodarowania obecne ograniczają w sposób powierzchniowy nowe zagospodarowanie. W ocenianej aktualizacji studium przewiduje się przede wszystkim utrzymanie obszarów zabudowy osadniczej w ramach wyznaczonych terenów ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN1**), terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**MN2**), terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy wielorodzinnej (**MN2MW**), terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z terenami usług komercyjnych (**MN2U**), terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**MW**), terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z terenami usług gospodarczych (**MN2UG**) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z terenami usług komercyjnych (**MWU**). W aktualizacji studium przewidziano także rozwój w/w terenów w ramach jednostek **MN1**, **MN2**, **MN2U** oraz **MN2UG** na obszarach biologicznie czynnych, jako dowiązanie do istniejącego sposobu zagospodarowania a także wprowadzono zabudowy zagrodowej (**MNR**) na obszarach rolniczych. Dla w/w terenów zabudowy - przewidzianych do rozwoju - wydane zostały decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W aktualizacji studium uhonorowano istniejący stan prawny, tym samym nie przewiduje się wprowadzania

terenów zabudowy nie wyznaczonych w studium obowiązującym bądź takich, dla których nie zostały dotychczas wydane decyzje o warunkach zabudowy.

W ocenianym dokumencie utrzymano także tereny zabudowy usługowej, w tym tereny zabudowy usług komercyjnych (**U1**), usług publicznych (**U2**), usług komercyjnych i publicznych z zielenią urządzoną (**U1-Z2**), usług sportu i wypoczynku (**US**), Tereny zieleni urządzonej i usług towarzyszących (**ZP/U**) usług komercyjnych, gospodarczych i magazynowych (**U1/UG**) na terenach zagospodarowanych w stanie istniejącym bądź wyznaczonych pod zagospodarowanie w obowiązującym dokumencie studium. W rejonie Blachowni, w miejscowości Cisie oraz w sąsiedztwie cmentarza w sołectwie Łójki wprowadzono także tereny usług komercyjnych na tereny biologicznie czynne, stanowiącej uzupełnienie struktury zagospodarowania sołectw. W stosunku do obowiązującego SUIKZP i aktualnego zagospodarowania terenu, utrzymano w istniejącym zainwestowaniu tereny zabudowy produkcyjnej i składowej (**P**), tereny eksploatacji powierzchniowej (**PE**) oraz teren przemysłowy - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (**PP**) a także tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (**IT**). W południowo - wschodniej części gminy utrzymano także teren istniejącej farmy fotowoltaicznej w ramach jednostki **IF**. W granicach opracowania wyznaczono ponadto granice terenów projektowanych farm fotowoltaicznych o mocy powyżej 100 kV wraz ze strefami oddziaływania obiektów i urządzeń OZE (dla farmy istniejącej oraz projektowanych).

Oceniany dokument wyznacza tereny dróg: autostrady A1 - w budowie (**KDA**), głównej ruchu przyspieszonego (**KDGP**), głównej (**KDG**), zbiorczych (**KDZ**), lokalnych (**KDL**) oraz tereny komunikacji samochodowej (**KS**) i tereny parkingów i garaży (**KPG**), w oparciu o stan istniejący. W aktualizacji studium ujęto tereny kolejowe (**KK**) - w południowej i zachodniej części gminy. W ramach aktualizacji studium, przewidziano realizację nowych połączeń komunikacyjnych w ramach jednostek **KDL**. Dotyczy to istniejących dróg o nawierzchni gruntowej, gdzie dokonano podniesienia standardu drogi bądź nowych ciągów drogowych proponowanych do realizacji w rejonie obszarów wyznaczonych do rozwoju zabudowy już w studium obowiązującym.

W analizowanym dokumencie wyznaczono tereny rolnicze z wyłączeniem zabudowy (**R**), honorując tym samym stan istniejący. W ocenianym dokumencie wskazuje się również na utrzymanie istniejących terenów rozległych kompleksów leśnych, zachowując tym samym w stanie nie zmienionym wyznaczone obszary podlegające ochronie prawnej, tj. fragment parku krajobrazowego wraz z jego otuliną. W aktualizacji studium uwzględniono także tereny wód powierzchniowych (Jezioro Blachownia) oraz cieki powierzchniowe wraz z wyznaczeniem obszarów zieleni dolin rzecznych.

Stan środowiska w granicach przedmiotowego terenu jest wypadkową oddziaływania zarówno czynników lokalnych, jak i zewnętrznych oraz ich wzajemnych powiązań.

Analizowany teren położony jest w obrębie Wyżyny Woźnicko - Wieluńskiej i charakteryzuje się stosunkowo mało zróżnicowaną rzeźbą terenu. Teren wykazuje generalne nachylenie ku dolinie Stradomki. Wyróżniającym się elementem w ukształtowaniu terenu jest zwałowisko zlokalizowane w rejonie ul. Kopalnianej w sołectwie Łójki. W budowie geologicznej biorą udział utwory triasu, jury oraz czwartorzędu. W granicach terenu objętego aktualizacją studium, występują cztery udokumentowane złoża surowców, w zasięgu trzech z nich prowadzona jest

działalność wydobywczą. W przeszłości na terenie Blachowni wydobywano rudy metali. Na obszarze gminy wody podziemne występują w dwóch piętrach wodonośnych - jurajskim i czwartorzędowym. Na terenie gminy zlokalizowane są dwa ujęcia wód podziemnych. Skrajnie południowy fragment obszaru gminy, w rejonie miejscowości Trzepizury, położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 327 Lubliniec – Myszków. Teren opracowania położony jest w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych.

Obszar gminy Blachownia należy do zlewni rzeki Warty. Głównym elementem sieci rzecznej gminy jest rzeka Stradomka oraz jej dopływy. W centralnej części gminy znajduje się sztuczny zbiornik - Jezioro Blachownia. Na terenie gminy znajdują się obszary zagrożone wodami powodziowymi. W wyznaczonych strefach zagrożenia powodziowego w ocenianej aktualizacji studium nie przewiduje się wprowadzenia nowych form zabudowy. Obszar gminy Blachownia należy do zlewni pięciu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych. Oceniany dokument na terenach przylegających do cieków wprowadza przyrodnicze formy zagospodarowania, zachowując tym samym ich biologiczną otulinę. W zapisach ocenianego dokumentu wskazuje się na konieczność poprawy stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych, dla których podstawowym źródłem zanieczyszczeń jest nieuporządkowana gospodarka wodno - ściekowa.

Gmina Blachownia znajduje się w małopolskim regionie klimatycznym (region wyżynny), o przeważających wpływach oceanicznych. Jest to obszar o klimacie umiarkowanym. O jakości powietrza na terenie gminy decydują głównie czynniki takie jak, zanieczyszczenia napływające z sąsiednich gmin, zanieczyszczenia z transportu oraz niska emisja z budynków mieszkalnych (głównie domy jednorodzinne). Realizacja przewidzianych w projekcie przeznaczeń terenu będzie związana z emisją zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przyrost terenów zabudowanych prowadził będzie do pogłębiania się problemu zanieczyszczeń, jednakże w aktualizacji studium poradzono działania ograniczające i wyznaczono kierunki mające na celu poprawę jakości powietrza w skali gminy. W ocenianej aktualizacji studium poprawę jakości powietrza atmosferycznego określono jako bezwzględny priorytet działań w zakresie ochrony środowiska w gminie Blachownia.

Do podstawowych czynników mających wpływ na stan hałasu gminy Blachownia należy zaliczyć komunikację drogową, w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy oraz związany z przebiegającą przez gminę linią kolejową. Na przekroczone poziomy hałasu narażone są tereny zabudowy zlokalizowane w rejonie drogi krajowej nr 46 i w przyszłości w rejonie budowanej autostrady A1. W ocenianym dokumencie nie poradzono nowych obszarów zabudowy w/w rejonach. Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu mogą także występować w otoczeniu linii kolejowych. W zakresie ochrony przed hałasem w ocenianym projekcie aktualizacji studium wprowadza się zapisy ograniczające. Zgodnie z planem zagospodarowania woj. śląskiego 2020+ kluczową inwestycją celu publicznego postulowaną przez samorząd województwa jest budowa drogi ekspresowej S 46 na odcinku granicy z woj. opolskim do granicy z woj. świętokrzyskim, wobec czego niezbędnym jest pozostawienie rezerw terenowych pod planowaną drogę ekspresową. Obecny przebieg drogi krajowej nr 46 na terenie gminy nie umożliwia podniesienie jej standardów dla klasy drogi ekspresowej, wobec czego należy zapewnić odpowiednie warunki pod budowę (budowa obwodnicy). Planowana droga ekspresowa S 46 również znajduje swoje odzwierciedlenie w koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, gdzie uwzględniona jest w Etapowym

rozwoju sieci drogowej i lotnisk 2030. Przebieg planowanej obwodnicy jest zgodny z przedłużeniem przebiegiem planowanej obwodnicy Częstochowy. Mając powyższe na uwadze planowane przebiegi obwodnicy Blachowni i Trzepizur pozostają bez zmian, natomiast rekomenduje się wariant nr 1. Do kwestii potencjalnie problemowych należy także zaliczyć uwzględnienie przebiegu dróg tranzytowych wskazanych w obowiązującym studium. W przypadku obwodnicy południowej, ze względu na fakt, iż w chwili obecnej nie ustalono jeszcze ostatecznego wariantu przebiegu w/w drogi, a jej przebieg ma jedynie charakter koncepcyjny, trudno jest dokonać oceny potencjalnych oddziaływań związanych z jej realizacją.

Na terenie gminy Blachownia zlokalizowane są następujące źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego, w tym linia wysokiego napięcia. Dla ochrony przed oddziaływaniem pola elektroenergetycznego wprowadzono zapisy ograniczające oddziaływanie.

Teren gminy odznacza się wysokimi walorami przyrodniczymi. Lasy i zadrzewienia zajmują 56,4% terenu gminy. Największe kompleksy leśne występują w północnej, zachodniej i południowej części gminy. Prócz terenów leśnych, do najcenniejszych obszarów w omawianych granicach należą te związane ze środowiskiem wodnym. Tereny zielone stanowią ostoję dla cennych gatunków roślin i zwierząt. Przez teren gminy przebiegają korytarze ekologiczne. Obszar gminy Blachownia pozostaje w zasięgu Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” oraz jego otuliny, które obejmują zachodnią część gminy. W granicach gminy Blachownia występuje sześć pomników przyrody (drzewa pomnikowe).

W granicach gminy Blachownia nie występują obszary zaliczone do europejskiej sieci Natura 2000. Najbliższym obszarem naturowym jest Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Właszczyki”, położony na terenie Częstochowy w oddaleniu około 1,5 km na południowy - wschód od granic opracowania. Realizacja założeń aktualizacji studium nie będzie miała wpływu na stan zachowania siedlisk przyrodniczych objętych ochroną w granicach w/w obszaru naturowego. Nie przewiduje się także wpływu na tereny parku krajobrazowego.

Wprowadzenie terenów przeznaczonych pod zabudowę wraz z infrastrukturą drogową, w miejscu ich realizacji, związane będzie z bezpośrednim i trwałym naruszeniem powierzchni ziemi. Na skutek wprowadzenia obszarów przeznaczonych pod zabudowę, dojdzie do trwałego zmniejszenia się udziału powierzchni biologicznie czynnych na rzecz powierzchni utwardzonych czy szczelnych. Oceniany projekt aktualizacji studium przede wszystkim utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania, w mniejszym stopniu wprowadzając (poszerzając) możliwości rozwoju nowych form. Należy jednak zaznaczyć, iż tereny przeznaczone pod zabudowę w aktualizacji studium, posiadają decyzje o warunkach zabudowy. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i środowisko gruntowe będą miały zatem charakter zjawisk już występujących, a jedynie lokalnie - pogłębiających się.

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w odległości około 150 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływanie wynikające z realizacji założeń planistycznych będzie miało charakter lokalny. W związku z powyższym, realizacja ustaleń aktualizacji studium nie będzie powodowała ponadgranicznego oddziaływania na środowisko.

Wśród potencjalnie problemowych kwestii, związanych z realizacją ustaleń ocenianego dokumentu w kontekście przepisów odrębnych dotyczących obszarów chronionych, znajduje się przewidywane wprowadzenie projektowanych terenów przeznaczonych pod realizację farm fotowoltaicznych o mocy większej niż 100 kW. Z uwagi na fakt, iż w ocenianym dokumencie nie wskazano szczegółowych rozwiązań technicznych dla samych farm, trudno jest na obecnym etapie wskazać jednoznacznie oddziaływania na środowisko, w tym na bioróżnorodność oraz na ludzi i krajobraz. Prócz pozytywnych aspektów środowiskowych, realizacja farm ogniw fotowoltaicznych może potencjalnie powodować niekorzystne oddziaływania na środowisko związane m.in. z przekształceniem powierzchni ziemi. Ustalenia aktualizacji studium dotyczące lokalizacji farm fotowoltaicznych należą do tych, które przyczynią się również do zmiany wrażeń wizualnych. Mając na uwadze fakt, iż proponowana lokalizacja farm PV w północnej i wschodniej części gminy dotyczy terenów położonych w sąsiedztwie wyznaczonych obszarów zabudowy osadniczej, może ona powodować wrażenia negatywne zwłaszcza, że dla mieszkańców w/w obszarów będzie to widok stały. Należy tu także wspomnieć o efekcie odbicia światła słonecznego, które przy dużym natężeniu może powodować dyskomfort. Niemniej jednak odbiór skutków tych zmian jest trudny do przewidzenia.

Do kwestii potencjalnie problemowych należy także zaliczyć uwzględnienie przebiegu dróg tranzytowych wskazanych w obowiązującym studium. W przypadku obwodnicy południowej, ze względu na fakt, iż w chwili obecnej nie ustalono jeszcze ostatecznego wariantu przebiegu w/w drogi, a jej przebieg ma jedynie charakter koncepcyjny, trudno jest dokonać oceny potencjalnych oddziaływań związanych z jej realizacją. Niemniej jednak w przypadku wyboru wariantu przebiegającego w rejonie wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej, nie można wykluczyć możliwości, iż w przyszłości droga ta będzie stanowić potencjalne źródło konfliktów społecznych, szczególnie w zakresie ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego.

Zgodnie ze *Studium ochrony przeciwpowodziowej*, na terenie gminy Blachownia występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, oceniany dokument wskazuje na zapisy ograniczające wynikające z ustawy Prawo Wodne. W wyznaczonych strefach zagrożenia powodziowego w ocenianej aktualizacji studium nie przewiduje się wprowadzenia nowych form zabudowy, zachowując jedynie stan istniejący.

W przeszłości na obszarze gminy Blachownia prowadzona była działalność górnicza związana z eksploatacją złóż rud metali. W północnej oraz centralnej części gminy występują obszary dawnych wyrobisk po wydobywaniu rud metali. W obszarze opracowania wskazano lokalizację zlikwidowanych szybów górniczych. Tereny płytkiej eksploatacji górniczej oraz rejon dawnych szybów górniczych są potencjalnymi miejscami zagrożonymi możliwością wystąpienia deformacji nieciągłych i stanowią o skomplikowanych warunkach gruntowych. Przed rozpoczęciem robót budowlanych w terenach poeksploatacyjnych rud metali, ze względu na płytkie występowanie dawnych wyrobisk górniczych, mogących zawierać w dalszym ciągu nie zaciśnięte pustki, oceniany dokument wskazuje na uwzględnienie potencjalnego zagrożenia dla zabudowy powierzchni. Niezbędne jest rozpoznanie warunków posadowienia obiektów budowlanych w tych rejonach. Zalecane jest również

wyznaczenie stref bezpieczeństwa wokół zlikwidowanych szybów, w których zostanie nakazane wyłączenie z możliwości zabudowy. Wielkość stref może wynosić około 20 m wokół szybów.